PRIMORSKI DNEVNIK

Poštnina plačana v gotovini Abb. postale I gruppo - Cena 35 lir

Leto XVIII. - Št. 97 (5181)

TRST, torek 24. aprila 1962

MORDA JUTRI ZAČETEK JEDRSKIH EKSPLOZIJ NA BOŽIČNIH OTOKIH

Veličastna demonstracija v Londonu proti obnovitvi jedrskih poizkusov

Po petih dneh korakanja je veličasten sprevod prispel iz Aldermastona v London - Demonstranti so izročili note za Kennedyja, Hruščeva in MacMillana - Russellov poziv Kennedyju

LONDON, 23. — Po petih dneh korakanja je danes prišlo iz Aldermastona v London več desettisočev demonstrantov proti atomski oboroženi. Sprevod je bil dolg deset kilometrov in ustavil se je v Hyde Park Corner. Demonstrantom so se sproti pridruževali številni Londončani, in množica je postajala narastla na skoraj sto tisoč ljudi.

Demonstranti so izročili ameriškemu in sovjetskemu poslaništvu noti za predsednika Kennedyja in za Hruščeva. V noti za Kennedyja protestirajo proti napovedani obnovitvi jedrskih poizkusov v zraku, v noti za Hruščeva pa pozivajo tega, naj ne obnovi jedrskih poizkusov, tudi če jih bodo Američani obnovili. Tretjo noto so izročili Mac Millanu. V njej izražajo upanje, da se bo še dalje trudil, da prepriča Kennedyja, naj ne obnovi jedrskih poizkusov.

Zbrani množici so govorili številni govorniki, zatem je množica krenila v sprevodu proti Trafalgar Squaru in nato proti ameriškemu poslaništvu. Pred sedežem ameriškega poslaništva se je množica ustavila za dve minuti ter je z molom protestirala proti ameriškemu sklepu, da obnovi jedrske poizkuse. Policija je močno zastražila poslopje, toda ni prišlo do incidentov.

V Hyde Parku so bili med govorniki tudi kanonik Collins, tajnik sindikata za prevozništvo Frank Cousins, dve mladi ženski iz Hirošime in drugi. Današnjemu pohodu so se pridružile tudi druge organizacije, med katerimi «Odbor stotih», ki ga vodi filozof Bertrand Russell. Opaziti je bilo tudi mnogo protestantskih pastorjev, ameriških črncev, Ciprčanov in predvsem veliko število mladih. Navzoč je bil tudi canterburyjski nadškof dr. Johnson.

Na Trafalgar Squaru je organizacija, ki vodi kampanjo «za močstvovanje Anglijo», organizirala svoje zborovanje, katerega pa se je udeležil samo dva tisoč ljudi. Predsednik tega gibanja je zbranim izjavil, da se Anglija ne sme odpovedati svojemu jedrskemu orožju, da tega ne stori prej Sovjetska zveza.

Angleški filozof Bertrand Russell je poslal predsedniku Kennedyju pismo, s katerim ga poziva, naj prekliče napovedane jedrske poizkuse. «Mnogo milijonov ljudi, med drugim rečeno v pismu, pričakuje, da boste preprečili veliko število smrti v našem času in škodo poznejšim generacijam.»

Kakor je znano, je Bertrand Russell poslal prejšnji teden voditeljem osmih izvenblokovskih držav poziv, naj posiljejo ladje na področje Božičnih otokov na Pacifiku, kjer mislijo ZDA delati jedrske poizkuse.

Ameriški tisk napoveduje, da se bodo ameriški jedrski poizkusi začeli že v sredo. Istega dne bo odpotoval v ZDA tudi predsednik angleške vlade Mac Millan.

Navzlic željam z več strani, ni nobenih znamenj, da bo Mac Millan s ukal odvrniti ameriško vlado od namere, da izvedejo omenjene poizkuse. Newyorški «Daily News» piše, da je Kennedy odredil, naj se med omenjenimi poskusi izstreli tudi raketa «Polaris», opremljena z jedrsko konico. Drugi ameriški listi pa pravijo, da bodo izstrelili tudi raketo «Atlas» z jedrsko konico in raketo proti podmornicam z imenom «Subroc».

V zvezi z ameriškimi podzemeljskimi jedrskimi poizkusi pa je parlamentarna komisija za jedrsko energijo pripravila naročeno poročilo, s katerim hoče podkrepiti ameriško tezo o učinkovitosti ugotavljanja eksplozij. Poročilo trdi, da so rezultati raziskovanja, ki so jih začeli pred tremi leti, pokazali, da je moč sedaj samo zelo močne potresne sunke razlikovati od jedrskih eksplozij. Poročilo dodaja, da je za šibkejše sunke potrebna inšpekcija na kraju samem.

Nehru o sporu s Kitajsko

NOVI DELHI, 23. — Državni minister v indijski vladi Lakšmi Menon je danes izjavil v poslanski zbornici, da so kitajsko-indijska pogajanja zaradi obmejnega spora še vedno na mrtvi točki. Nehru pa je izjavil, da se kitajsko stališče ni spremenilo od zadnje kitajske note, ki jo je poslala indijski vladi 3. marca. Pripomnil je, da nota ne daje nobenega upanja, da bo v prihodnje prišlo do kake spremembe. Kitajska nota še vedno vali na Indijo odgovornost za obmejne incidente in trdi, da so indijske čete zasedle kraje in obsežna področja kitajskega ozemlja. Ista nota očita Indiji simpatijo, ki jo kaže do tibetskih beguncev. Prav tako očita pekinška vlada Indiji, da povezuje obnovitev kitajsko-indijskih razgovorov za trgovinski sporazum z rešitvijo obmejnega spora.

Nehru je povedal, da je indijska vlada v svojem odgovoru od 11. aprila zavrnila vse kitajske obtožbe ter je zahtevala umik kitajskih čet z indijskega ozemlja, ki so ga zasedle. Indijska vlada zahteva za sporna obmejna področja povratek k stanju kakršno je bilo leta 1954. Pripomnil je, da bi bil povratek k zaupanju in miru edini pogoj za nova trgovinska pogajanja.

V Novem Delhiju so objavili danes tudi poročilo o razgovorih Nehruja z nepalskim kraljem. Poročilo pravi, da je obema državama na tem, da se spoštujejo neodvisnost, suverenost in ozemeljska celovitost obeh držav. Nepal.

Nov razgovor Rusk - Dobrinin o Berlinu

WASHINGTON, 23. — Nocoj ob 20. uri po srednjeevropskem času se je začel drugi razgovor med Deanom Ruskom in sovjetskim poslanikom Dobrininom v zvezi z Berlinom. Dobrinin je prišel sam v državni departma na razgovor, ki ga je zahteval davi po telefonu.

Razgovor med Ruskom in Dobrininom je trajal 50 minut. Dobrinin je po razgovoru izjavil, da sta govorila «o vsem, kar se tiče ureditve nemškega vprašanja», in da je bil razgovor zelo prijateljski. Na vprašanje, ali se bo ponovno sestal z Ruskom, je Dobrinin odgovoril pritrdilno.

Državni departma je pozneje sporočil, da je bilo dogovorjeno, da se bodo razgovori o Berlinu in Nemčiji nadaljevali v Washingtonu. Ker pa bo Rusk ta teden odpotoval v London, bo Dobrinin verjetno nadaljeval razgovore s pomočnikom državnega tajnika Kohlerjem.

O sedanjih razgovorih v zvezi z Berlinom se bo razgovarjal tudi Mac Millan s Kennedyjem, ko se bosta oba državnika sestala konec tedna v Washingtonu.

DŽAKARTA, 23. — Indonezijski zunanji minister je danes izjavil, da niso nič napredovali, kar se tiče obnovitve pogajanj med Indonezijo in Nizozemsko zaradi zahodnega Iriana. To je izjavil po enournem razgovoru z ameriškim poslanikom.

Ponesrečen ameriški poskus pošiljatve satelita na Luno

Po dveh urah so zgubili s satelitom stik, tako da ne vedo, kako se obnaša

CAPE CANAVERAL, 23. — V ZDA so danes izstrelili raketo v smeri Lune s pomočjo nosilne rakete «Atlas-Agena B». Nekaj minut po izstrelitvi so tehniki izjavili, da gre vse dobro. Prva stopnja rakete, in sicer «Atlas», je prenehala delovati, potem ko je zadala začetni sunek, nato je stopila v akcijo druga stopnja, «Agena-B», na kateri je pritrjen satelit. Toda kakor so pozneje javili, se je poskus ponesrečil.

Satelit ima uradno ime «Ranger IV». Gre za skupino aparatov s težo 330 kilogramov, ki vsebuje tudi televizijske aparate. Naloga satelita je, fotografirati Luno in oddajati fotografije na Zemljo. Ko se bo satelit približal Luni, bo spustil nanjo znanstveni laboratorij. Satelit bi moral preleteti 353.315 kilometrov v ta namen in za to je predvidenih 60 ur. Znanstveni laboratorij je v posebni kabini, ki jo bo satelit spustil, ko bo blizu Lune.

Dve uri po izstrelitvi so zgubili stik med satelitom in postajami na Zemlji. NASA je objavila poročilo, v katerem je rečeno, da informacije opazovalnih postaj kažejo, da je prišlo do pomanjkljivosti pri funkcioniranju telemetričnega sistema v satelitu. Ni mogoče ugotoviti, ali satelit odgovarja na komande, in zaradi tega ni sedaj znano, kako se obnaša.

Ravnatelj laboratorij, ki je izdelal načrt za satelit, dr. Pickering je nocoj izjavil, da na podlagi dosedanjih informacij je pomanjkljivost v notranjosti satelita. Funkcionarji NASA izjavljajo, da je malo verjetnosti, da bo laboratorij, ki je v satelitu, prispel na Luno. Toda tudi če bi prispel, ne bi mogli vedeti, kakšne informacije zbirajo njegovi aparati.

Satelit je odletel iz Cape Canaverala s pomočjo nosilne rakete «Atlas», ki predstavlja prvo stopnjo vsega kompleksa in ki je delovala štiri minute in štiri sekunde, preden so motorji prenehali delovati. Raketa je tako prišla v svoj «tir čakanja» v razdalji 185 kilometrov od Zemlje. Tu se je druga stopnja rakete ločila od prve. Motorji druge stopnje so se avtomatično prižgali in so delovali dve minuti in pol ter zadali satelitu hitrost 29.000 kilometrov na uro. Ko se je dosegla ta hitrost so motorji druge stopnje ugasnili, in satelit je letel trinajst minut po določenem tiru, dokler ni dosegel točke, s katere se je imel usmeriti proti Luni. Tu so se motorji druge stopnje znova prižgali in zadali satelitu hitrost 39.430 kilometrov na uro, da satelit lahko zbeži zemeljski privlačnosti. To se je zgodilo 23 minut po izstrelitvi, približno nad otokom Ascension nad Južnim Atlantikom.

Med svojim letenjem po vesolju bi moral «Ranger IV» odpreti krila, v katerih so sončne celice, da spremenijo sončne žarke v električno energijo, ki je potrebna za delovanje radijskih aparatov. Posebne naprave, občutljive za svetlobo ter orientiranje proti Soncu in proti Zemlji, bi skrbele, da bo satelit na pravilnem tiru.

Po šestnajstih urah letenja, in sicer okoli 15. ure jutri bi vesoljski centri v Kaliforniji, Južni Afriki in Avstraliji s posebnimi impulzi postavili satelit na tir v smeri Lune. Zelo natančni elektronski aparati bi od tedaj začeli zbirati podatke, ki bodo prihajali od satelita, ter takoj sporočili laboratoriju v Pasadeni v Kaliforniji točen položaj satelita v odnosu do Lune.

Glavna naloga nadzorstvenih postaj je bila, spremeniti smer satelita šestnajst ur po izstrelitvi. Treba bi bilo določiti smer satelitu, da doseže Luno, ter povzročiti prižig rakete, s katero je satelit opremljen. Pet minut prej, preden bi satelit padel na Luno, bi znova usmerili televizijske aparate proti njeni površini, in ti bi začeli oddajati slike površine Lune štirideset minut prej, preden bi satelit padel na Luno in približno 3800 km od Lunine površine. Ko bi bil satelit oddaljen 20.700 metrov od Lune, bi izvršili zadnji manever: eksplozivne zakovice bi pognale iz satelita kroglo, ki vsebuje znanstveni laboratorij; ta bi padel na Luno. Medtem ko se bi zadnja stopnja rakete razbila ob površini Lune, bi krogla, v kateri je znanstveni laboratorij, začela počasi padati na Luno, ker bodo njen padec zadrževale posebne rakete, in bi priletela na Luno s hitrostjo 240 kilometrov na uro.

Teža znanstvenega laboratorija je 26 kilogramov. Aparati v laboratoriju bi morali dajati podatke o jakosti kozmičnih žarkov na površini Lune, o naravi radioaktivnih teles, ki so eventualno na Luni, in o morebitnih «potresih na Luni» ali pa o morebitnem padanju meteoritov.

To je že tretjič, ko skušajo ZDA poslati na Luno skupino aparatov, a vselej se jim je poskus ponesrečil.

Pozneje je NASA sporočila, da zaradi okvare ni mogel satelit izpostaviti sončnih baterij sončnim žarkom. Zato ne bo mogel satelit oddajati slik o površini Lune in tudi znanstveni laboratorij ne bo mogel delovati, tudi če bi satelit uspel dospeti do Lune.

PRED IZVOLITVIJO PREDSEDNIKA REPUBLIKE

Po Einaudiju in Gronchiju je sedaj na vrsti Saragat

Tako pravi minister Preti, ki zagovarja politično rotacijo glede državnega poglavarja

(Od našega dopisnika)

RIM, 23. — Minister za zunanjo trgovino Preti se je v svojem včerajšnjem govoru v nekem mestu blizu Bologne ponovno povrnil na vprašanje predsedstva republike in s tem v zvezi izjavil med drugim, da «socialdemokrati zatrdno ne nameravajo izsiljevati svojih zavezznikov niti ne nameravajo zagovarjati tezo, da levi center nujno zahteva izbiro nekega določenega kandidata in ne nekega drugega; tem manj je moč postavljati načelne pridržke proti katoličanu, kakor bi bilo absurdno postavljati načelne pridržke proti nekemu tako imenovanemu laičnemu kandidatu». V nadaljevanju svojega govora je Preti poudaril, da bi socialdemokratska kandidatura za predsednika republike naletela na široko naklonjenost v deželi, tudi pri demokristjanski bazi, ker je mnenja, da bi taka kandidatura utegnila dati vtis, da KD ne gre za to, da ostane predsedstvo republike njen trajen monopol, ker je relativno najmočnejša stranka. Na koncu je Preti še poudaril, da je važno predvsem to, da se vodstva strank ne znajdejo 2. maja «brez ideja» in se odločijo šele po izidu prvih glasovanj.

Jedro stališča socialdemokratskega ministra, ki ima nedvomno svojo težo, je v tem, da bi glede državnega poglavarja morali uveljaviti načelo politične rotacije: najprej smo imeli na tem položaju liberalca Einaudija; sledil mu je demokristjan Gronchi, sedaj pa bi moral slediti socialdemokrat Saragat. Preti je hkrati zahteval, naj vodstveni organi PSDI zavzamejo glede tega svoje uradno stališče.

Toda kakšne možnosti ima Saragat v tekmi za Kvirinal? Vzemimo, da bi zanj glasovali vsi komunisti, socialisti, socialdemokrati in republikanci; v tem primeru bi dosegli okrog 325 glasov; za absolutno večino (428) so potrebni še 103 glasovi; levica KD (ki pa je naklonjena ponovni izvolitvi Gronchija) jih more zbrati od 40 do 45; Moro in Fanfani pa bi jih morala prinesti še 60 do 65 (pa tudi to ni povsem gotovo).

Kaj pa protikandidat KD Segni? Tudi on ne more računati z večjo podporo; v najboljšem primeru (če bi tudi vsa desnica od liberalcev do fašistov glasovala zanj) bi zbral le okrog 350 glasov in bi manjkajoče glasove (78) moral dobiti od druge; računati pa more le na pičle glasove socialdemokratske in republikanske desnice; vsekakor premalo za zmago.

Toda i Saragat i Segni bi mogla dobiti nepredvidene glasove v «nasprotnem taboru»: Saragat pri dorotejcih in liberalcih, Segni pa pri tistih socialistih, ki nasprotujejo Saragatu in politiki levega centra.

O stališču posameznih strank glede tega vprašanja bomo morda zvedeli kaj več v drugi polovici tega tedna, ker se bodo takrat sestala vodstva vladnih strank in parlamentarci KD, ki bodo razpravljali izrecno o tem vprašanju.

Jutri se bodo na Montecitoriju zbrali delegati okrog 50 držav na pomladansko zasedanje medparlamentarne unije.

A. P.

Prvi odredi alžirske krajevne sile že prihajajo v večja alžirska mesta

Sporazum o ustavitvi sovražnosti se povsod izvaja - Alžirska vlada razpravlja tudi o alžirski ustavi - Novi atentati fašistov v alžirskih mestih

PARIZ, 23. — Francoska narodna skupščina bo jutri popoldne nadaljevala svoje zasedanje, toda nova vlada se bo predstavila obema zbornicama šele v četrtek. Vlada ima praktično že zagotovljeno večino za investituro, ker jo podpirata golistična zveza za novo republiko in demokristjanska stranka. Gre samo za to, ali bo večina tolikšna, kakršno je dobil Debre leta 1959 (453 proti 56) ali pa manjša.

Na sedanjem zasedanju bodo izvolili tudi podpredsednika skupščine, kvestorje in tajnike. Razen tega bodo morali poslanci izvoliti nove člane komisije za narodno obrambo, ker so vsi njeni člani odstopili zaradi spora z vlado, ker je prepovedala delegacijam te komisije, da bi obiskale Alžirijo.

Kar se tiče akcije proti OAS, se govori, da bo preiskovalni sodnik verjetno določil te dni soočenje med Salanom in Jouhaudom, da razjesni še nekatere podrobnosti v zvezi z uporom aprila 1961. Iz Alžira pričakujejo tudi nove važne dokumente, ki jih je policija našla v Salanovem stanovanju. Na podlagi teh dokumentov so odkrili tajni kodeks, s katerim je OAS dajala ukaze za sabotažne akcije, umore in atentate. Salan je imel ime «Sonce»

Kakor je znano, bodo Salana sodili na podlagi štirih členov kazenskega zakonika, ki se tičejo zarote, napada na državno varnost in napadov na javno silo kot voditelja oboroženih tolp. Dva od teh členov predvidevata smrtno kazen.

Salana bodo branili naslednji advokati: Tixier-Vignancourt, Pierre Mennet in Goutermanoff. Advokat Charpentier, ki brani Jouhauda, je odklonil obrambo.

Kar se tiče Salanove žene, jo bodo obtožili baje samo skrivanja pod lažnim imenom. Sedaj je zaprta v zaporu Fresnes v Parizu.

Zvedelo se je tudi, da se bo jutri sestal vrhovni sodni svet, da izreče svoje posvetovalno mnenje glede pomilostitve Jouhauda. Dokončno bo nato odločal de Gaulle.

V Alžiriji so oasovci tudi na velikonočno nedeljo terorizirali prebivalstvo po Oranu in drugih alžirskih mestih. Podtaknili so več plastičnih bomb in streljali na prebivalstvo in na varnostne sile. Do 15,30 so v Alžiru izvršili sedem atentatov, pri katerih so ubili šest ljudi, ranili pa osem.

Paul Gardy, ki ga policija še vedno zaman išče, je v noči od sobote na nedeljo sporočil po tajni radijski oddaji, da je prevzel vodstvo OAS namesto aretiranega Salana. Gardy je sedaj zadnji bivši general med voditelji OAS. Tudi on je bil obsojen na smrt v odsotnosti zaradi sodelovanja pri lanskem uporu.

Včeraj so fašisti v Alžiru streljali iz drvečega avtomobila v neko pekarno, ki je bila polna ljudi. Ubili so štiri ljudi, druge štiri pa ranili. V Philippevillu je nastalo preteklo noč okoli deset eksplozij pred stanovanji domačinov. Škoda je ogromna.

V Oranu so danes našli mrtvega v stanovanju tajnika oranskega prefekta. Ugotovili so, da je bil ustreljen sinoči. Njegovo truplo je bilo deloma ožgano.

Danes popoldne so nastale v Alžiru tri eksplozije, ki so povzročile precejšnjo škodo. Do poldne so fašisti izvršili manj atentatov kakor običajno. Ubili so dva Alžirca. Kakor je znano, stopi danes v veljavo ukaz, naj varnostne sile brez opozorila streljajo na oasovce tako v Oranu kakor v Alžiru.

V glavna mesta (Alžir, Oran, Bono in Costantino) so začeli danes prihajati prvi odredi krajevne sile, ki jo sestavljajo alžirski vojaki.

Na ozemlju izven mest pa je vse mirno. Civilne in vojaške oblasti poročajo, da se sporazum o ustavitvi sovražnosti v celoti izvaja in da ne prihaja do nobenih incidentov med alžirsko in francosko vojsko. Krajevne komisije za nadzorstvo nad premirjem so ustanovili na področjih Costantina, Kabilije in na večini področja alžirskega departmaja. Poročajo tudi, da so odnosi med francoskimi in alžirskimi vojaškimi poveljniki dobri. Krajevne komisije si predvsem prizadevajo, da preprečijo Alžircem dezertiranje iz francoske vojske. Zatrjuje se, da se je dezertiranje zmanjšalo za šestdeset do sedemdeset odstotkov v primerjavi s prvimi tedni po podpisu sporazuma v Evianu, in to tudi zaradi tega, ker je alžirsko vojaško poveljstvo dalo navodila proti dezertiranju.

Alžirski minister za informacije Jazid je na današnji tiskovni konferenci v Tunisu izjavil, da alžirska vlada sedaj proučuje «številna vprašanja, ki se tičejo izvajanja evianskih sporazumov in pripravljanja alžirske revolucije na odgovornosti neodvisne Alžirije». Jazid je poudaril, da je potrebno diskutirati o ustavi neodvisne Alžirije.

Alžirski minister Jazid je tudi zanikal, da bi bil Ben Bela kadar koli izjavil, da bo alžirska vlada dala na razpolago sto tisoč alžirskih vojakov arabskim državam za rešitev palestinskega vprašanja.

Zvedelo se je, da bo zasedanje alžirske vlade trajalo še nekaj dni v komisijah, zatem pa bo nova plenarna seja. Zvedelo se je tudi, da bo glasilo alžirske osvobodilne fronte «El Moudiahid» začelo v kratkem izhajati v Alžiriji, in prav tako bo začela v kratkem oddajati iz Alžira svoja poročila alžirska tiskovna agencija «APS».

Ta agencija pravi danes, da so nujno potrebni temeljiti ukrepi za vzpostavitev javnih svoboščin v Alžiriji, zlasti pa svobode do informacij in izražanja.

Zvedelo se je tudi, da je predsednik alžirske izvršilne oblasti Fares odpotoval za osemintrideset ur v Ženevo po privatnih opravkih.

DANES

1. Medtem ko so se sinoči v Washingtonu nadaljevala pogajanja med Ruskom in Dobrininom o berlinskem vprašanju — in ko je poudaril Dobrinin, so bili razgovori vzelo prijateljski — napoveduje ameriški tisk, da se bodo na Božičnih otokih že jutri začeli ameriški jedrski poizkusi. Istočasno bo jutri v ZDA odpotoval Mac Millan, ki, kot vse kaže, ne bo niti skušal prepričati ameriške namere, čeprav je sto tisoč demonstrantov včeraj v Londonu v tem smislu poslalo izrecno zahtevo, Hruščevu pa zahtevo, naj ne obnavlja poizkusov tudi v primeru, če bi to v ZDA storili; Kenedyju pa so poslali protest proti njegovemu sklepu o obnovi poizkusov. O datumu se bo kaj bolj uradno izvedelo morda danes, ko se bodo pogajanja v Ženevi, ki so bila prekinjena zaradi praznikov, zopet nadaljevala. Kot je znano, je Zorin v primeru obnovitve poskusov napovedal prekinitev pogajanj, kar bi pomenilo polom ženevske konference, vsaj glede jedrskih poizkusov, o razorožitvi pa bi se konferenca nadaljevala v zelo mučnem ozračju. Kar se o vsem tem lahko reče, je najmanj to, da kdor ima v resnici dobro voljo, da se doseže uspeh v Ženevi, bo prav gotovo poiskusil storiti vse, da se ozračje ne pokvari. V tem primeru bi tako voljo morale pokazati ZDA in prav zaradi tega se je stotisočglava množica zbrala včeraj v Londonu prav pred ameriškem veleposlaništvom, kjer je dve minuti z molkom protestirala proti ameriškemu sklepu.

2. Po Salanovi aretaciji je prevzel poveljstvo OAS še edini njihov bivši general, na smrt obsojeni Gardy ob novem valu atentatov v Oranu in Alžiru, z novimi smrtnimi žrtvami in z razstrelitvijo tiskarne nekega dnevnika, ki bi moral postati glasilo neodvisne Alžirije. Sicer pa je bil včerajšnji datum precej važen: prvič so v Oranu in Alžiru nastopili tisti alžirski vojaki, ki sestavljajo enote krajevne sile, hkrati pa je stopil v veljavo ukaz, naj varnostne sile brez opozorila streljajo na oasovce v obeh mestih. Na ozemlju izven mest je vse mirno in krajevne komisije za nadzorstvo nad premirjem dobro delujejo in si predvsem prizadevajo, da preprečijo Alžircem dezertiranje iz francoske vojske.

3. Po vesteh iz Argentine je predsednik njene vlade, Guido, prejšnjo noč morda le nekoliko bolj mirno spal: oba sprta generala, Poggi in Rauch, sta odstopila, minister obrambe je postal general Lozas, ki je izjavil: «Kriza je končana, vsi smo združeni proti skupnemu velikemu sovražniku.» Vse kaže, da vojaški poveljniki enotno zahtevajo razveljavljenje volitev od 28. marca, prepoved peronistične in komunistične dejavnosti in uvedbo proporcionalnega sistema pri volitvah. Za vsak primer bodo pripeljali z letali in z vlakom v Buenos Aires bataljon mornariške pehote, ki bo nastopil «v primeru poslabšanja javnega reda.»

4. — V Italiji bo od danes pa do 2. maja vse zanimanje javnega mnenja posvečeno volitvam novega predsednika republike. Od jutri dalje se bodo vrstili sestanki vodilnih organizmov vseh strank, ki bodo dale navodila svojim parlamentarcem, za katere kandidate naj oddajo svoje glasove. Trenutno se govori in piše, da imata največ možnosti Saragat in Preti, ki sta baje potisnila možnosti vseh ostalih kandidatov — Gronchija, Picclonija, Merzagore, Fanfanija in Leoneja — v ozadje.

Bivši general Salan si je pobarval brke in lase v upanju, da ga ne bodo spoznali

ZAČELO SE JE ZASEDANJE VRHOVNEGA SOVJETA

Pred novo sovjetsko ustavo

Veliko zanimanje za govor Hruščeva; nekateri pa menijo, da sploh ne bo govoril na tem zasedanju - Proslava 17. obletnice vstaje v Sev. Italiji

MOSKVA, 23. — Danes se je začelo zasedanje vrhovnega sovjeta, ki ga sestavljata svet ZSSR in svet narodnosti. Oba sveta zasedata ločeno. Svet ZSSR ima 1442 poslancev, ki so jih izvolili za štiri leta na volitvah preteklega 18. marca.

Dnevni red zasedanja obsega: 1. izvolitev verifikacijske komisije; 2. izvolitev stalnih komisij; 3. odobritev odlokov, ki jih je prezidij sprejel od zadnjega zasedanja; 4. izvolitev novega prezidija; 5. poročilo o ženevskih pogajanjih o razorožitvi; 6. sestava nove vlade ZSSR; 7. izvolitev vrhovnega sodišča; 8. predložitev novega osnutka ustave ZSSR. 4., 5., 6. in 8. točko dnevnega reda bodo obravnavali na skupnem zasedanju, ostale točke pa na ločenih zasedanjih. Predvidevajo, da bo zasedanje vrhovnega sovjeta trajalo do konca tedna.

Za predsednika sveta ZSSR je bil izvoljen Ivan Spiridonov, prvi tajnik komiteja KP za leningrajsko področje; za predsednika sveta narodnosti pa je bil potrjen dosedanji predsednik Jan Pieve, strokovnjak za kmetijstvo in predsednik vlade letonske republike.

Po določbi ustave mora Hruščev podati ostavko vlade, nakar bodo imenovali novo vlado, ki bo ostala na oblasti do novih volitev.

Na današnjem zasedanju je bil prisoten tudi Kliment Vorošilov, ki sedi v klopeh članov prezidija vrhovnega sovjeta. Pred začetkom zasedanja se je razgovarjal z maršalom Budjonijem. Na častnem mestu sedita tudi Gagarin in Titov; poleg njiju prisostvujejo zasedanju še mnoge druge vidnejše osebnosti, kot na pr. glavni urednik «Izvestij» Adžubej, maršal Konjev ,maršal Grečko, vrhovni poveljnik varšavskega pakta in drugi.

Danes so izčrpali le prvi dve točki dnevnega reda Za predsednika komisije za zunanje zadeve je bil ponovno imenovan Suslov, med njenimi člani pa sta tudi Adžubej in maršal Grečko; za predsednika zakonodajne komisije je bil imenovan Vorobjev, Senin pa za predsednika komisije za državni proračun.

Ne ve se še, kdo bo podal poročilo o zunanji politiki; opazovalci menijo, da je zelo verjetno, da bo to storil Hruščev sam, da bi v sedanjem mednarodnem položaju obrazložil mnenje SZ glede vprašanja razorožitve, obnove jedrskih poskusov in glede vprašanja Berlina; vendar pa ne izključujejo, da bi to poročilo utegnil podati Gromiko, ki je bil osebno na otvoritvi ženevske konference in je takrat imel razgovore z Ruskom in Homom. Nekateri drugi opazovalci pa so mnenja, da Hruščev sploh ne bo spregovoril med sedanjim zasedanjem vrhovnega sovjeta, zlasti če bo poročilo o zunanji politiki podal Gromiko; mnenja so tudi, da se poročilo ne bo dotaknilo vprašanja Berlina, ker še trajajo razgovori med SZ in ZDA o tem kočljivem vprašanju.

Poslancem so povedali, da morejo govoriti poldrugo uro, če imajo povedati «nekaj važnega»; 20 minut za navaden govor, tri minute pa za glasovalno izjavo. Poslanci morajo prisostvovati sejam od 8. do 12. ure in od 14. do 16. ure (po srednjeevropskem času).

Na sedežu združenja ZSSR-Italija v Moskvi so danes proslavili 17. obletnico vstaje v severni Italiji. Predsedoval je generalni direktor TASS Višnevski, slavnostni govor pa je imel zgodovinar Grigori Filatov. Ob tej priliki so izdali v nakladi 75.000 izvodov, zbirko pisem 89 italijanskih partizanov, ki so bili obsojeni na smrt. Zbirka nosi naslov «Pred smrtjo».

Preti v Beogradu

Danes začetek razgovorov s S. Kraigherjem

(Od našega dopisnika)

BEOGRAD, 23. — Italijanskega ministra za zunanjo trgovino Luigija Pretija, ki je prispel nocoj v Beograd na čelu italijanske gospodarske delegacije, so na letališču pozdravili predsednik odbora za zunanjo trgovino zveznega izvršnega sveta Sergej Kraigher, načelnik odbora dr. Petar Tomić in pomočnik načelnika Vasa Milovanović in drugi funkcionarji odbora za zunanjo trgovino. Sprejema na letališču se je udeležil tudi italijanski veleposlanik v Beogradu Alberto Berio z osebjem poslaništva. Jugoslovansko-italijanski gospodarski razgovori, med katerimi bodo skušali najti nove poti za nadaljnjo poglobitev gospodarskega sodelovanja med Italijo in Jugoslavijo, se bodo pričeli jutri.

B. B.

NEW YORK, 23. — Vršilec dolžnosti generalnega sekretarja U Tant je izjavil, da lahko izvenblokovske države igrajo važno vlogo v zboljšanju mednarodnega položaja. Po njegovem mnenju lahko te države ublažijo zaostritev v sedanjih odnosih med velesilami. U Tant je to mnenje izrazil v televizijskem intervjuju. Ob tej priložnosti je govoril tudi o pomenu akcije sil OZN na Srednjem vzhodu in v Kongu in dejal, da veljajo OZN te akcije mesečno 12 milijonov dolarjev.

V Argentini začasno odstranjena nevarnost spopadov

BUENOS AIRES, 23. — Po veliki napetosti, ki je nastala v soboto v vojski in ki je bolj ali manj trajala včeraj ves dan, so danes javili, da je prišlo do «rešitve krize». Že v soboto ponoči so sporočili, da je bil general Juan Bautista Lozas imenovan za novega ministra vojske. Lozas je pozneje sporočil, da sta generala Poggi in Rauch odstopila in da je argentinska vojska v bistvu enotna ter da hkrati z letalstvom in mornarico zahteva razveljavljenje volitev od 28. marca.

Zahodne agencije poročajo, da je bil Lozas eden od oficirjev ki so pomagali Peronu priti na oblast, pozneje pa je pretrgal stike z njim.

Danes so se zbrali na dolgo posvetovanje skupno z generalom Lozasom minister za mornarico, kontraadmiral Clement in minister za letalstvo Rojas Silveira. Lozas je pozneje izjavil na tiskovni konferenci: «Kriza je končana, vsi smo združeni proti skupnemu velikemu sovražniku». Dodal je, da bo general Ongania prevzel v kratkem poveljstvo konjenice namesto generala Raucha. General Cordino je bil imenovan za načelnika glavnega štaba namesto generala Spirita, ki je prosil za razrešitev.

Do poldne so se vsi vojaški odredi, ki so prejšnje dni prišli v središče mesta, umaknili v svoje vojašnice, in še posebno motorizirana divizija, ki ima sedež v vojašnicah Campo de Mayo.

Minister za mornarico kontraadmiral Clement je danes sporočil, da je vojska postavila pet zahtev predsedniku Guidu, ko je ta prevzel oblast, in da je on vse točke sprejel. Načrt vojske določa med drugim razveljavljenje zadnjih volitev, prepoved komunistične in peronistične dejavnosti in uvedbo proporcionalnega sistema pri prihodnjih volitvah.

Argentinsko ministrstvo za mornarico je nocoj sporočilo, da bodo pripeljali z letali in z vlakom v Buenos Aires bataljon mornariške pehote, «da bo lahko nastopila v primeru poslabšanja javnega reda».

Evropski nevtralci in Skupni trg

Razširitev Skupnega trga ni problematična samo s stališča razgovorov z Veliko Britanijo. Ti so, vsaj v določeni meri, odvisni tudi od rešitve bodočih odnosov z drugimi državami članicami EFTA. Jasno je, da je rezultat razgovorov odvisen predvsem od tega, kakšno rešitev bodo našli glede bodočih odnosov med Veliko Britanijo in Commonwealthom ter med Commonwealthom in Skupnim trgom. Toda Velika Britanija je moralno zavezana nasproti drugim državam EFTA, zlasti nasproti njenim nevtralnim članicam. Zato problem Skupni trg — EFTA ni niti lahek niti enostranski. Tu je vprašanje odnosov med Veliko Britanijo in Skupnim trgom ter odnosov med Skupnim trgom in drugimi članicami EFTA, ki so v sestavi Atlantskega pakta. Če bodo dosegli sporazum z Veliko Britanijo, ne bo težko najti rešitve tudi za odnose s Skupnim trgom. Drugače pa je s tretjo skupino držav EFTA, t.j. z nevtralnimi članicami — Avstrijo, Švico, Švedsko in Finsko. Vse te države so interesirane za sodelovanje in za sporazum s Skupnim trgom. Vprašanje bi lahko rešili, če Skupni trg ne bi imel političnih in blokovskih značilnosti in ciljev ali pa če te države ne bi bile nevtralne. Težava je kompromis med blokovskim značajem Skupnega trga in obveznostmi, ki izhajajo iz statusa nevtralnosti.

Za vsako nevtralno državo je ustanovitev Evropskega združenja proste trgovine (EFTA) pomenila le nujen izhod, poizkus, da se nekako omilijo negativni vplivi Skupnega trga in morda ustvarijo temelji za skupne razgovore in iskanje ustreznih aranžmajev zanje. Če ne za Švedsko, pa je za Avstrijo in Švico sodelovanje v Skupnem trgu pomenilo — ekonomsko gledano — sprejemljivejšo rešitev kot solelovanje v EFTA. Čeprav sprejemljivejše z ekonomskega stališča, pa nikakor ni prišlo v poštev iz političnih razlogov. Po dveh letih delovanja EFTA so se namreč tri nevtralne države znašle v istem, če ne v še slabšem položaju.

Nevtralne države poizkušajo rešiti svoje odnose s Skupnim trgom s pridružnim članstvom oz. sklepajo aranžmaje, pri tem pa se skušajo omejiti le na ekonomske odnose s Skupnim trgom.

Ker so v podobnem položaju, nastopajo vse tri države nasproti Skupnemu trgu skupno in so 15. decembra lani tudi uradno zahtevale pogajanja. To, kar jih druži in kar jim je skupno, kar pa je z druge strani zelo težko doseči, je iskanje takšnega aranžmaja, ki bi jim omogočil povezavo s Skupnim trgom, ne da bi bilo to v nasprotju z njihovo nevtralnostjo. Pri tem pa ima vsaka tudi posebne probleme. Avstrija mora upoštevati ne samo nevtralnost na splošno, ampak tudi druge mednarodne obveznosti kot n.pr. tiste, ki izhajajo iz moskovskih protokolov, ki so bili predhodniki državne pogodbe. Iz političnih in ekonomskih razlogov Avstrijo zanima odmev, ki ga bodo imeli njeni integracijski poizkusi v Sovjetski zvezi in v drugih vzhodnoevropskih državah. Nekateri menijo, da bi morala Avstrija razumeti svojo nevtralnost tako, kot jo razume Švica. Iz tega izhaja, da bo morda avstrijsko stališče v marsičem odvisno od švicarskega. Z druge strani pa se nam zdi, da tega mnenja ni treba vzeti preveč široko.

Avstrijsko nevtralnost bi bilo težko izenačiti s švicarsko. Ne gre za definicijo, ampak za značaj ene in druge nevtralnosti. Švicarska nevtralnost ni več rezultat težnje po vzpostavitvi evropskega ravnotežja, kot je bilo to primer v času, ko je nastala. Težišče evropskih nasprotij je bilo vse 19. in prvo polovico 20. stoletja okrog švicarskih meja. V tem je bil tudi smisel švicarske nevtralnosti, njena nacionalna sestava pa je zahtevala v tej nevtralnosti edini izhod. Danes je težišče evropskih nasprotij v odnosih vzhod-zahod. Preraščanje Skupnega trga v enotno politično zvezo, ki ublažuje prejšnja nasprotja med Nemčijo, Francijo in Italijo, spreminja prejšnji pomen švicarske nevtralnosti, ker so se spremenili pogoji, v katerih je nastala in ki so jo povzročili.

Nevtralnost Avstrije je v razliko od švicarske nevtralnosti rezultat sodobne razpodelitve političnih sil, konkretno razmerja vzhod—zahod. Na podlagi tega bi lahko rekli, da tisto, kar je pomenila švicarska nevtralnost za zahodnoevropske odnose v 19. in v prvi polovici 20. stoletja, danes pomeni nevtralnost Avstrije, in sicer v sedanjih evropskih oziroma svetovnih odnosih. Zaradi tega je položaj Avstrije glede vprašanj Skupnega trga delikatnejši od položaja Švice.

V svoji zunanjetrgovinski izmenjavi sta Avstrija in Švica vsekakor bolj usmerjeni v države Skupnega trga kot na območje EFTA. Na vsakih 100 dolarjev avstrijske izmenjave z državami EFTA (na podlagi zunanje trgovine v prvih devetih mesecih l. 1961) pride 418 dolarjev izmenjave z območja Skupnega trga. Švica je komaj nekaj manj usmerjena v svoji zunanji trgovini na območje Skupnega trga, ker pride na 100 dolarjev trgovine z EFTA 389 dolarjev trgovine z EES. Glede Švedske bi lahko rekli, da je glede tega v ugodnejšem položaju, ker je približno enakomerno usmerjena tako na območje EFTA kot na območje EES, ki pa nekoliko bolj sodeluje v njeni zunanji trgovini — na 100 dolarjev švedke trgovine z državami EFTA odpade 127 dolarjev trgovine z državami Skupnega trga.

Čeprav sta Švica in Avstrija skoraj enako odvisni od Skupnega trga glede skupne zunanjetrgovinske izmenjave, pa je Švica v ugodnejšem položaju, če gledamo izvoz in uvoz ločeno:

	% izvoza iz: EES	EFTA	% izvoza v EES	EFTA
Avstrija	56,5	12,1	50,3	12,5
Švedska	40,1	24,4	31,6	34,4
Švica	61,1	11,4	35,7	16,0

(Na podlagi trgovinske izmenjave v l. 1960.)

Od avstrijskega izvoza v države Skupnega trga odpade ena tretjina na industrijske izdelke. Zato zahteva avstrijska industrija sodelovanje Avstrije v evropski integraciji, ker se boji diskriminacije Skupnega trga in meni, da EFTA ne nudi zadostnega varstva. Na Skupni trg pa je še bolj vezan avstrijski kmetijski izvoz, katerega dve tretjini odpadeta na to območje. V l. 1961 je Avstrija obdržala svoj izvoz v države Skupnega trga na stopnji iz leta 1960. Pri tem pa ne smemo pozabiti na dve dejstvi. Prvič, da je to obdobje visoke konjunkture v Zahodni Evropi, in drugič, da še ni prišlo do pomembnih premikov trgovinskih tokov Skupnega trga, do česar pa bo pod vplivom integracije vsekakor prišlo.

Tudi morebitni aranžma na trgovinskem območju s Skupnim trgom pomeni za Avstrijo problem. Carinska zaščita v Avstriji je precej visoka, pogosto višja od zaščite, ki jo predvideva skupna carinska tarifa. Razen tega uporablja Avstrija tudi količinske omejitve. S pristopom k Skupnemu trgu pa bi morala Avstrija nasproti državam članicam znižati svoje carine, nasproti tretjim državam pa bi jih morala prilagoditi skupni carinski tarifi, kar bi pogosto pomenilo, da jih znižuje razen tega pa bi morala nasproti državam članicam ukiniti količinske omejitve in dovoliti svoboden uvoz. Zato se zdi, da razume Avstrija aranžmaje, vsaj po pisanju hamburškega «Wirtschaftsdiensta», počasnejše zniževanje carin in zadržanje kontingentov za neliberalizirane izdelke vse do l. 1965, po tem roku pa naj bi partnerjem Skupnega trga odobrila prost uvoz v Avstrijo.

Švica je glede svojega izvoza mnogo manj odvisna od območja Skupnega trga. Zato bi njo diskriminacija tudi manj zadela kot Avstrijo. Švedska izvaža nekaj več v države EFTA kot na območje Skupnega trga. Toda tudi poleg tega je skoraj tretjina njenega celotnega izvoza usmerjena na trg «šestorice». Toda to ni vse. Kolikor bo Velika Britanija pristopila k Skupnemu trgu, se bo odvisnost vsake nevtralnih držav močno povečala tako glede izvoza kakor tudi glede uvoza.

Če gledamo na nevtralne članice EFTA kot na celoto, izhaja iz tega, da so mnogo bolj usmerjene na območje EES glede svojega uvoza kot pri svojem izvozu. Na podlagi podatkov o izmenjavi v prvih 9 mesecih l. 1961 je prišlo na vsakih 100 dolarjev izvoza na območje Skupnega trga 160 dolarjev uvoza s tega območja.

Glede na pomen nevtralcev za izvoz Skupnega trga, tudi Skupni trg ne more biti neinteresiran glede načina, kako bodo rešeni njegovi bodoči trgovinski odnosi z evropskimi nevtralnimi državam.

Te države pomenijo zelo pomemben trg za izvoz šestih držav, predvsem Zahodne Nemčije. V svetu danes vse bolj postavljajo v ospredje problem izvoza, problem plasmaja, ne pa problema uvoza. Z uporabo novih tehnoloških možnosti, ki vodijo k do sedaj največjemu povečanju proizvodnje, se bo problem plasmaja presežkov in zagotovitve trga zelo zaostril. To bo veljalo tudi za države Skupnega trga, in sicer predvsem zanje, saj bo koncentracija, do katere bo prišlo zaradi integracije povzročila znatno hitrejši dvig proizvodnje s tem pa bo v ostrejši obliki postavila problem realizacije, pravzaprav komercializacije presežkov.

Samo v 9 mesecih l. 1961 so Avstrija, Švica, Švedska in Finska, ki imajo skupaj okrog 23 milijonov prebivalcev, iz držav Skupnega trga uvozile različno blago v vrednosti okrog 3 milijarde dolarjev (izvozile pa samo za 1,9 milijarde), kar pomeni nad 13 odst. skupnega izvoza «šestorice». V istem razdobju je uvoz ZDA iz držav Skupnega trga znašal vsega 1,6 milijarde dolarjev. To je skoraj dvakrat manj od uvoza nevtralnih držav. Nasproti njim je trgovinska bilanca aktivna za okrog 1,1 milijarde, nasproti ZDA pa pasivna za okrog 1,4 milijarde dolarjev. Iz teh podatkov lahko sklepamo, da so evropske nevtralne države — gledano s stališča trgovine — če ne važnejše, pa vsaj za Skupni trg prav tako važne kot ZDA.

V tem dejstvu, posebno v obsegu njihovega uvoza iz območja Skupnega trga, lahko vidimo tudi za nevtralne države ugodne in prepričljive argumente glede njihovih bližnjih pogajanj s Skupnim trgom, katerih namen ni priključitev, ampak obojestransko koristen aranžma, ki bi nevtraliziral negativne vplive Skupnega trga.

Za Avstrijo in Finsko je velikega pomena tudi njuna trgovina z Vzhodno Evropo. Zanju je važno, da vzpostavitev določenih odnosov s Skupnim trgom ne kompromitira ne le njune nevtralnosti, ampak tudi njunih trgovinskih odnosov z vzhodnoevropskimi državami. Če označimo sodelovanje območja EFTA v zunanji trgovini Avstrije in Finske s 100, tedaj je sodelovanje Vzhodne Evrope v avstrijskem uvozu 83 v izvozu pa 100, medtem ko so ustrezne številke za Finsko 60 in 41. Švica in Švedska sta mnogo manj interesirani za trgovino z Vzhodno Evropo. Delež vzhodnoevropskih držav v zunanji trgovini Švedske je manjši od njihovega deleža v zunanji trgovini Švice. Pod isto predpostavko kot zgoraj (vse na podlagi zunanjetrgovinske izmenjave v prvih 9 mesecih l. 1961), in če označimo delež EFTA s 100, je delež zahodnoevropskih držav v švicarskem uvozu 20, v izvozu pa 19, medtem ko so ustrezne številke za Švedsko 17 in 10.

To pomeni, da je Avstrija v svoji zunanji trgovini usmerjena v Vzhodno Evropo v isti meri kot na območje EFTA. Predvsem za Švico pa tudi za druge je problem kmetijstvo. Agrarni protekcionizem v Švici je najizrazitejši v Evropi. Cene kmetijskih pridelkov v Švici so celo višje kot cene v Nemčiji. Priključitev k Skupnemu trgu bi zahtevala prilagoditev kmetijski politiki Skupnega trga. Razen tega so za Švico v tem trenutku težko sprejemljiva določila o kartelih, ki jih uporabljajo v EES. Tudi Avstrija in Švica poizkušata glede tega zadržati polno svobodo pri sklepanju trgovinskih pogodb s tretjimi državami. Švica glede na to, da pomeni zanjo izvoz življenjsko vprašanje, Avstrija pa zaradi trgovinskih odnosov z Vzhodno Evropo.

Pogajanja se še niso začela, problemov, ki naj bi jih rešili, pa je vedno več. Zelo malo je verjetnosti, da bodo začeli pogajanja z nevtralnimi državami prej, preden bodo končana z Veliko Britanijo. To pa pomeni, da je malo verjetnosti, da se bodo začela že letos.

LIZBONA, 23. — Mednarodno združenje hotelirjev (AIA) bo imelo svoj 11. kongres v Lizboni od 20. do 27. maja. Kongresa se bo udeležilo kakih 1.000 hotelirjev iz 31 držav.

V teh dneh je v Lizbono prišel generalni tajnik AIA, Francoz Pierre Depret, ki je s portugalsko komisijo navezal stike za organizacijo kongresa. Kongres bo v hotelu «Ritz».

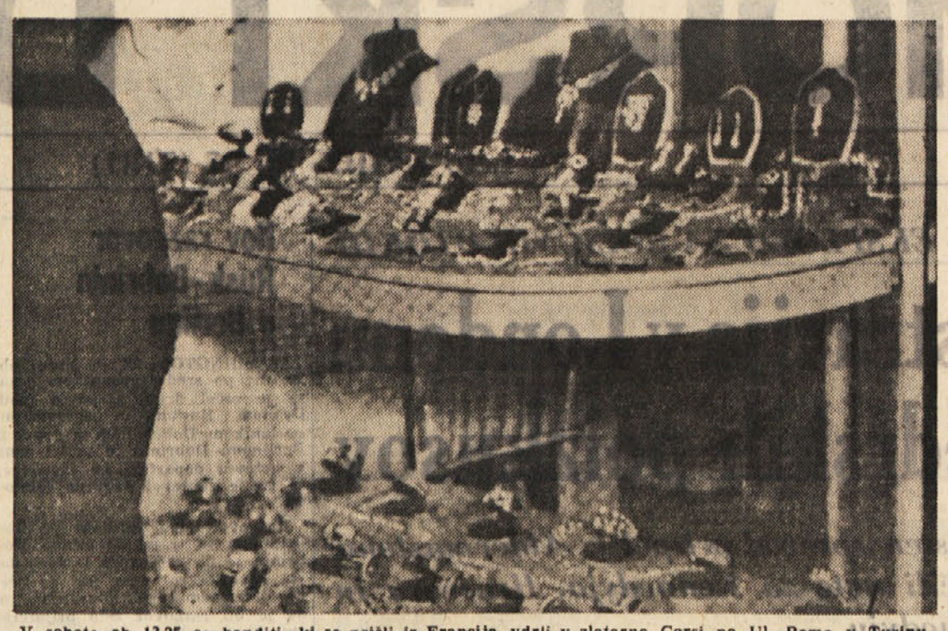

V soboto ob 13,25 so banditi, ki so prišli iz Francije, vdrli v zlatarno Corsi na Ul. Roma v Turinu, ranili s strelom iz pištole lastnika, nato pa zbežali. Enega so ujeli, toda ta noče nič povedati o svojih tovariših. Ukradli so draguljev za kakih sto milijonov. (Na sliki je izložba dan pred ropom)

OGROMEN TURISTIČNI PROMET DRUGI DAN PRAZNIKOV

V morju na tisoče kopalcev v hribih pa mnogo smučarjev

Izredno število tujcev iz raznih držav - Na stotisoče domačinov iz raznih mest je odšlo na deželo

MILAN, 23. — Današnji drugi dan velike noči, po tradiciji dan izletov, je bil letos skoraj povsod po Italiji šele drugi zares lep spomladanski dan, ki je sledil kar veliki nedelji. V Italijo je že vse te dni prispelo na tisoče vsakovrstnih vozil in dovoz se je nadaljeval še danes, pa tudi domačini so se na veliko «selili» iz mest na deželo.

Iz Milana je šel glavni val izletnikov proti jezerom, na ligursko obalo in pa v karakteristične kraje bližnje Lombardije. Vendar pa je tudi v mesto samo prispelo na tisoče in tisoče ljudi, ki so si prišli ogledat velesejem. V kratkem času je bilo na milanskem kolodvoru 250 izrednih vlakov, poleg tega, da so bili okrepljeni tudi vsi redni vlaki.

V Veroni si je samo Areno ogledalo pet tisoč gostov. Kot včeraj je bilo okrog Gardskega jezera tudi danes zelo dosti tujcev: Nemcev, Dancev, Holandcev, Avstrijcev, Švicarjev, Francozov, Jugoslovanov in Angležev. Nekateri tujci so se že tudi kopali.

V Dolomitih in po Tridentinskem bodo letošnji velikonočni ponedeljek zabeležili kot izreden zaradi tega, ker se je le redko katero leto za ta praznik — zlasti če je bil v tako poznem času kot letos — še toliko ljudi smučalo. Vsa zimsko-športna središča so do kraja zasedena. Med tujci je zlasti mnogo Nemcev in Francozov, na tretjem mestu pa Holandcev. Proti večeru pa se je že pričela proti obmejnim prehodom nepretrgana procesija avtomobilov, ki se vračajo. Cestna policija je uredila, da gre promet kolikor mogoče brez zadržkov in brez večjih nezgod, čeprav teh ni mogoče popolnoma preprečiti.

Benetke so v teh dneh imele tolikšen dotok, da edini parkirni prostor — Piazzale Roma — ni mogel več sprejemati vseh prihajajočih vozil. Izreden je bil tudi železniški promet. V mestu je bilo zelo toplo; temperatura zraka je bila opoldne 24 stopinj, morja 16, pesek se je pa razgrel do 40 stopinj.

Na jadranski obali je bilo polno tujcev, gostov pa ni manjkalo tudi v republiki San Marino. V Bologni so v vili Revedin na griču San Michele in Bosco folklorne skupine razveseljevale gledalce od 10. ure do sončnega zahoda.

Ligursko obalo pa je od Ventimiglie do Zaliva pesnikov zasedlo čez 300.000 turistov, domačih in tujih. Tudi meščani Genove so danes odšli iz mesta. Promet na cestah je izreden; pri Nerviju so našteli po 80 vozil na minuto. Ugodno vreme in mirno morje je omogočilo začetek sezone vodnega smučanja, pa tudi tisti, ki gojijo podmorski ribolov, so začeli svoje delo. Na raznih krajih Riviere se nahajajo gostje, ki vzbujajo večjo pozornost, kot na primer Eleonora Rossi Drago, Victor De Sabata, Giovanni D'Anzi, Rex Harrison, Gianni Agnelli in Antonella Piaggio.

V Viareggiu se je danes že kakih 3.000 oseb, večino tujcev, kopalo.

Medtem ko so domačini Firence tako rekoč zapustili, se pa računa, da je prišlo v mesto čez 100 tisoč drugih oseb. Med tujci so zlasti številni Francozi, med katerimi so večje skupine študentov, Švicarji in Nemci. Tudi toskanska obala je vsa živa. Na otok Elbo pa so uvedli tudi prevoz s helikopterji. V Argentariu in zlasti v Porto S. Stefano in Porto Ercole so fotografi z vso vnemo sledili vsakemu premiku Elizabeth Taylor in Richarda Burtona, ki se trudita, da bi se izmaknila zalezovanju. V Porto Ercole se nahajata holandska kraljica Julijana in princ Bernard s hčerama Beatrice in Ireno. Beatrice se je že tudi kopala v zalivčku pred vilo, v kateri stanujejo. Sicer pa se povsod po obali precej ljudi kopa; seveda so to večinoma tujci. Zelo številni pa so meščani, ki so odšli na višje hribe, kjer je še dovolj snega, in se tam smučajo. Zvečer je bilo pri povratku v mesto na cestah toliko avtomobilov, da se je moral ponekod promet ustavili celo za več kot eno uro.

Na Sardiniji vreme ni bilo sicer tako lepo, vendar dotok turistov ni bil nič manjši, zlasti iz Francije, Belgije in Nizozemske.

V Rimu včerajšnji dan ni bil lep, zato pa je današnji domačine in tujce toliko bolj razveselil. Rimljani so uporabili vsa prevozna sredstva, da so se umaknili iz mesta, medtem ko so imeli tuji turisti vso ugodnost, da so si spomenike v miru in brez avtomobilske nadloge ogledovali. Rimljani so v množicah odšli k jezerom, na obalo, pa tudi v hribe na smučanje. Razen tistih, ki so odšli že v soboto, je v teh dneh zapustilo mesto kakih sedem sto do osem sto tisoč oseb. Proti 19. uri so se začeli avtomobili vračati v mesto, malo prej pa je rahlo deževalo za kake pol ure.

V Neaplju računajo, da je odšlo iz mesta ne manj kot 300.000 oseb. Osebje železnice «Circumvesuviane» je stavkalo, vendar je vodstvu uspelo najti toliko stavkokazov, da je železnica nekako obratovala. Otoke v Neapeljskem zalivu so preplavili tujci, zlasti Švedi, Nemci in Angleži.

Živahen turistični promet tujcev in domačinov je bil tudi bolj na jug. Isto velja tudi za Sicilijo in njena večja mesta: Palermo, Catanio in Messino. V Palermu je bilo mesto kar prazno, le na trgu pred sedežem sicilske električne družbe je bilo nekaj stotin delavcev, ki stavkajo že nekaj dni.

Nevarno prevažanje blazneža

MILAN, 23. — Med vožnjo v umobolnico je 40 let stari Giovanni Morucci iz Avellina, a stanujoč v Rozzanu z nožem napadel bolničarja. Morucci je v Rozzanu začel blazneti, zaradi česar so poklicali bolničarje iz umobolnice v Niguardi. Ti so ga prepričali, da je stopil z njimi v rešilni voz, toda že blizu bolnišnice je blaznež nenadoma potegnil iz žepa velik nož in začel divje mahati okoli sebe. Šofer je takoj ustavil, bolničarji pa so imeli precej dela, preden so ga ukrotili. Toda med borbo je bil bolničar Santagostino ranjen; blaznež mu je zadal globoko rano v desno roko.

BOGOTA (Kolumbija), 23. — Letalo «DC-3», last kolumbijske družbe «Avispa» je izginilo nad pragozdovi pokrajine Choco zahodno od Bogote. V letalu je bilo 28 potnikov in pet članov posadke.

PO ZAPORNEM NALOGU V VELIKI BRITANIJI

Burgess ne misli na vrnitev v Anglijo

Kvečjemu bi rad doma preživel počitnice

MOSKVA, 23. — Guy Burgess je ponovno demantiral vesti, po katerih naj bi se hotel vrniti v Veliko Britanijo. «Ugaja mi živeti v socialističnem režimu — je izjavil Burgess — in nikakor se ne želim vrniti v Anglijo.»

Burgess je prekinil svoje počitnice na obali Crnega morja ter se je vrnil v Moskvo, da bi «preklical vse netočne vesti, ki prihajajo iz Londona». Izjavil je, da ni nikoli pisal domov in ne v pismu izrazil želje po vrnitvi v Anglijo. «Največ, kar sem lahko napisal — je dejal Burgess — je to, da bi želel preživeti doma počitnice.»

Bivši angleški diplomat je poudaril, da je vest o njegovem povratku v Anglijo močno razburila številne prijatelje, ki so na zelo odgovornih mestih. V zvezi z izjavo državnega pravdnika Manninghama-Bullerja, ki je pred dnevi izjavil, da je bil proti Burgessu izdan zaporni nalog, je Burgess dejal, da ne ve za točen vzrok tega ukrepa, ki je bil izdan 11 let po njegovem begu v ZSSR. Bivši angleški diplomat je še dodal, da je vzrokov lahko več in med njimi je tudi ta, da je «angleška vlada dobesedno terorizirana ob misli, da bi se lahko vrnil v Anglijo». Burgess je izjavil, da je to vest dobil iz zaupnih krogov v Angliji in celo od številnih prijateljev, ki jih ima v «M. I. 5» (angleška tajna služba). Burgess je končno še izjavil, da uživa v Sovjetski zvezi vse ugodnosti ter dodal, da je obvezan storiti vse, da popolnoma razčisti svoj položaj.

Turizem na Portugalskem

LIZBONA, 23. — Lansko leto je Portugalsko obiskalo 375.450 turistov, kar pomeni 22.799 več kot v prejšnjem letu. Med turisti so na prvem mestu Španci, sledijo jim Francozi, Američani, Angleži in Nemci, medtem ko je na petem mestu Italija, iz katere je prišlo na Portugalsko 9.098 turistov.

Devet mrtvih v ZDA pri trčenju dveh avtomobilov

BEAWLAY (Kalifornija), 23. — Na avtomobilski cesti 99 v Kaliforniji se je sinoči zgodila huda prometna nesreča, pri kateri so zgubili življenje štirje otroci in pet odraslih oseb. Do nesreče je prišlo, ko je avtomobil, v katerem so bili štirje potniki, na nekem ovinku treščil z brzino več ko 110 km na uro v drug avtomobil, ki je vozil iz nasprotne strani in s približno enako brzino. Frontalno trčenje obeh vozil je bilo tako hudo, da so prometni policisti s precejšnjo težavo ugotovili, kakšne znamke sta bila oba avtomobila.

V prvem avtomobilu se je vozilo devet oseb, ki so se vračale z velikonočnega izleta. Sedem oseb iz tega avtomobila je bilo na mestu mrtvih, prav tako tudi dva od štirih potnikov drugega avtomobila, ostale štiri osebe pa so bile hudo ranjene.

Huda nesreča se je zgodila tudi pri San Matteu v Kaliforniji, kjer sta zgoreli dve 14 let stari Mehikanki. Peljali sta se v prtljažniku avtomobila; v avtomobilu je že bilo osem potnikov. Toda nenadoma je v zadnji del avtomobila treščil drug avtomobil, kar je imelo za posledico, da se je vnel bencin in obe deklici sta zgoreli, medtem ko so bili potniki v notranjosti avtomobila le ranjeni.

Ni donosno v ZDA biti minister

NEW YORK, 23. — Newyorški župan Wagner je četrti najdražji uslužbenec v ZDA. Wagner ima letno plačo 40.000 dolarjev. Večjo plačo od njega imajo samo predsednik Kennedy (100.000 dolarjev letno), direktor newyorškega pristanišča (60.000 dolarjev) in guverner države New York (50.000 dolarjev). Člani zvezne vlade imajo nižje plače in zdaj delajo v Washingtonu na to, da bi jim plače povišali.

Kot primer navajajo plačo obrambnega ministra MacNamare, ki prejema iz državne blagajne 26.000 dolarjev na leto. Dokler je bil še predsednik Fordove avtomobilske družbe, pa je prejemal 300.000 dolarjev letno.

VERBIER (Švica), 23. — Snežni plaz je zasul 32 let starega ameriškega smučarja Steffena Mohla, ki živi v Ženevi. Kljub takojšnji zdravniški pomoči — zdravniki so več kot dve uri izvajali umetno dihanje — pa je nesrečnež umrl, medtem ko so njegovega prijatelja rešili.

Pod Triglavom dve smrtni žrtvi

LJUBLJANA, 23. — Triglavsko pogorje je terjalo te dni dve žrtvi. V soboto dopoldne je bila reševalna služba obveščena, da se je v Triglavskem pogorju ponesrečil 28-letni smučar Anton Renko iz Begunj. Reševalci iz Tržiča in Radovljice, ki so takoj odšli na pomoč, so prišli prepozno, ker so našli smučarja že mrtvega.

Istega dne popoldne se je v Triglavskem pogorju nad Vrati ponesrečil znani zahodnonemški alpinist Ervin Sailer iz Amberga. Sailer je s skupino petih drugih zahodnonemških alpinistov odšel v petek proti Triglavu do zavetišča št. 2. V soboto, ko se je skupina spuščala nazaj v Vrata, je Sailer zgrmel v 100-metrski prepad. Člani reševalne skupine iz Mojstrane in Jesenic so takoj prišli na pomoč, toda kljub zdravniški pomoči je Sailer dve uri po rešitvi umrl.

Plezalni tečaj

VERONA, 23. — Državna alpinistična šola «Priarolo» je tudi letos organizirala plezalni tečaj, ki se bo začel v nedeljo 29. aprila v stenah Stallavena in se bo končal 27. maja. Tečajniki se bodo seznanili z zgodovino alpinizma, polagati bodo morali izpite o reševanju v gorah ter znati oceniti težkoče pri plezanju. Ob zaključku tečaja bodo polagali izpite, potem pa bodo tečajniki dobili ustrezne diplome.

REKA, 23. — Italijanska tovorna ladja «Coraggioso», ki je bila na poti iz Turčije na Reko, je danes ponoči nasedla na podmorski greben otoka Susak 60 milj južno od Reke. 30.000-tonski italijanski ladji, ki je last podjetja «Potella» iz Ravenne, je takoj odšel na pomoč vlačilec «Brodo spasa» iz Splita.

Zahteva priznanje 49 rekordov

WASHINGTON, 23. — Ameriška letalka Jacqueline Cochran je pri «National Aeronautics Association» zahtevala, da ji priznajo 49 rekordov, ki jih je postavila med včerajšnjim poletom na progi New Orleans-Hannover.

Cochranova je pilotirala letalo vrste «Locheed» s štirimi reakcijskimi motorji, ki lahko prevaža osem potnikov. Med rekordi, za katere zahteva priznanje, je tudi mednarodni rekord na daljavo v ravnem poletu za ženske. Cochranova je namreč preletela približno 4.100 km dolgo pot od New Orleansa do Ganderja z brzino približno 772 km na uro.

Jacqueline Cochran je do sedaj postavila že 33 državnih in mednarodnih rekordov, od katerih je še 16, ki niso bili porušeni.

Potresi na Japonskem

TOKIO, 23. — Preteklo noč so na otoku Hokkaido in v nekaterih krajih otoka Honshu zabeležili močne potresne sunke. Prvi sunek je bil zabeležen ob 00.56 (4.56 po našem času) v Tokiu, kjer je meteorološki zavod ugotovil, da je epicenter potresa kakih 120 km severno od prestolnice.

Dosti močnejši potresni sunek pa so zabeležili na Hokkaidu, vendar je bil epicenter potresa kakih 40 km od otoka pod površino Pacifika.

Menijo, da je bil potres najmočnejši v zadnjih letih. Toda na srečo potres ni povzročil smrtnih žrtev, čeprav se je prebivalstvo v paniki razbežalo na prosto. Ob obali Pacifika so alarmirali prebivalstvo, ker obstaja nevarnost poplav.

FAENZA, 23. — Observatorij Bendandi sporoča: «Danes zjutraj so vse naprave geofizične sekcije skozi tri ure registrirale močan potres, ki je prizadel zelo oddaljeno deželo. Potresni sunki so se začeli ob 7.10 in so dosegli svoj višek ob 7.45. Potres je bil nedvomno rušilnega značaja in je prišlo do njega 9.000 km od Italije».

knjige — gledališče — film — plesi — glasba — slikarstvo

Zagrebška filharmonija na festivalu v Benetkah

BENETKE, 23. — Filharmonični orkester iz Zagreba je dva dni gostoval v Benetkah na glasbenem festivalu. Na obeh koncertih je imel po eno že dobro znano delo (Šoštakovičevo I. simfonijo ter Stravinskega Simfonijo v treh stavkih) ter nova dela Italijana Carla Prosperija, Jugoslovanov Iva Malca, Milka Kelemena, Pavla Despalja ter Američana Elliotta Carterja. Med temi je bil po kritiki najbolje sprejet Milko Kelemen. Vso pohvalo pa si zaslužila orkester ter njegov dirigent Milan Horvat.

Slovenska knjiga za fotoamaterje

Založba Mladinska knjiga v Ljubljani skrbi s svojimi raznimi zbirkami, da ustreže širokim potrebam bralcev: od slikanic za otroke do komentiranih tekstov za strokovnjake do poljudnoznanstvenih knjig raznih strok, za kar skrbe zbirke «Kondor», «Globus», «Priroda in ljudje», «Sigma» in druge. V zbirki «Priroda in ljudje» je pred kratkim izšla knjižica «Fotoamater» izpod peresa Marjana Bajda. Dandanes, ko si že skoraj ne moremo misliti na znanstvenika brez fotoaparata, temveč tudi ne navadnega tehnika, je taka knjiga še toliko bolj potrebna. Marinova knjiga ni za najbolj «zelene» začetnike, zato pa bo še bolj koristila tistim, ki skušajo v svojem fotografiranju kar najbolj napredovati. Amater najde v knjigi nasvete za vse priložnosti bodisi glede aparata samega z raznimi pritiklinami kakor glede motivov. Našim bralcem jo priporočamo še zlasti zaradi tega, ker se bodo iz nje naučili pravih in lepih slovenskih izrazov.

V Ljubljani VIII. mednarodna fotografska razstava

LJUBLJANA, 23. — V petek, 27. aprila, bodo v Moderni galeriji slovesno odprli VIII. mednarodno fotografsko razstavo in s tem nadaljevali že vpeljano tradicijo srečanja najboljših ustvarjalcev umetniške fotografije vsega sveta v Ljubljani. Na razstavo, ki je pod pokrovitelstvom mednarodne federacije FIAP, je poslalo okrog 3000 del 651 avtorjev iz Evrope, Amerike in Azije. Žirija je iz poslanega gradiva odbrala 336 črno-belih in 18 barvnih fotografij 210 avtorjev. Hkrati pa je že objavila tudi sklep, da bo najvišjo nagrado za to je Puharjevo nagrado za kolektivno zbirko društva, prizna. Foto klubu Beograd.

Izbranih 18 popevk za festival v Opatiji

BEOGRAD, 23. — Žirija jugoslovanske radiotelevizije je izbrala 18 pesmi za letošnji festival zabavnih melodij, ki bo v začetku oktobra v Opatiji. Na razpis za izbor zabavnih melodij je prispelo nad 250 skladb, med katerimi so izbrana dela Marija Nardelija, Aleksandra Čaka, Aleksandra Djambasovića, Alfonsa Vučera, Angela Vlaviča, Romana Butine, Petra Iševa, Pere Gotovca, Marije Jadič, Miodrага Jevremovića, Petroviča, Vilija Ckaljevca, Julina Vandekara in Andora Laboa.

Wallberg namesto Fricsaya

Otvoritvenega koncerta v obnovljenem dunajskem Theater an der Wien ne bo dirigiral Ferenc Fricsay, kot je bilo prvotno določeno (baje je bolan), temveč Heinz Wallberg. Do tega bo zaradi tega spremenjen tudi program. Otvoritev bo 5. maja. Sodelovali bodo komorno društvo, zbor dunajske državne Opere, dunajski simfonik in pianistka Margrit Weber in dunajski filharmonični godalni kvartet.

Ameriški slikar Gorky na letošnji bienali

V okviru programa retrospektivnih razstav bo na letošnjem beneški slikarski bienali tudi širna razstava ameriškega slikarja Arshila Gorkega, ki je umrl l. 1948. Vpliv Gorkega na moderno ameriško slikarstvo je bil zelo velik in imajo ga za predhodnika abstraktnega ekspresionizma. Rodil se je 1904 v Hayotz Dzore, majhni vasi v turške Armenije. Ko mu je bilo 16 let, se je s starši preselil v ZDA ter se 1925. nastanil v New Yorku. V začetku so v njegovih delih vidni vplivi Picassoja, po letu 1930 pa je pazni surrealistični elementi, ki je pripisati tudi njegovemu prijateljstvu z Andrejem Bretonom. Proti l. 1940 pa prevlada poudarjanost biomorfnim oblikam Miroja, vendar je v delih Gorkega vedno osebna fantastična karakterizacija. Skoraj se zdi, da pri Gorkem nikoli ni zbrisal spomin na relief, ki ga je videl kot otrok v cerkvi Ahtamar na jezeru Van. Umetnik spada v generacijo Kooninga, Pollocka, Rothka in tako je njegovo slikarstvo kot pri teh dosegelo slavo okrog 1940. Retrospektivna razstava Gorkega bo v centralnem paviljonu in pripravili jo bodo Lloyd Goodrich, Ames Schwabaker in Umbro Apollonio. Razen kakih 30 slik bo okrog 10 risb iz časa od 1929 do 1948, ki jih bodo dali na razpolago ameriški muzeji in zasebne zbirke.

* * *

Avstrijski arheolog Rudolf Egger, ki od 1948. vodi izkopavanja na Magdalenski gori nad Celovškem, je pred kratkim dopolnil 80 let.

FILIBERT BENEDETIČ

Moja nona

Kolikokrat se spomnim nate, nona! In posebno zdaj, ko si ti tako daleč in je tuj ves ta svet, ki siplje žalost v odprto rano mojega življenja. «Sinek, kaj praviš, da ti je tuj svet?» boš rekla. Ne, nona, ni mi svet tuj; toda človek mi je tuj, tisti človek, ki se je zagrizel v skrivnostne vrelce mojega ponosa in mi zabičal v obraz svojo voljo, ne da bi se zmenil za rane. Moja zemlja je ves svet, toda dom ni ves svet, a samo tisti košček tvojega srca, ki si ga ponesla s seboj v grob, tja nekam, kjer so frfotale ptice (naše žalostne ptice) in pale. Tako nona, zdaj sem tudi jaz žalosten in tebe več ni.

Smartno v Brdih. Griči, pojani z zelenim, spomladi beli od češenj, poleti tihi kot barve tvoje samote; griči in naprej kamen — toda to je bil tvoj dom. Moja nona se je rodila daleč pred prvo svetovno vojno in je znala nemški, ker je hodila v Avstrijo prodajat sadje, ker je živela za časa Franca Jožefa; in je znala govoriti po italijansko, ker so v prvi svetovni vojni Italijani zmagali in zasedli njen dom. Doma pa so od zmerom govorili po slovensko, peli po slovensko, molili po slovensko. Moja nona je bila Slovenka in je poznala tudi Gregorčičeve pesmi. Toda ni moj namen o tem govoriti. Raje bom povedal, kako je bilo trdo njeno življenje in zakaj sem jo tako vzljubil, da sem zdaj to tudi zaradi nje. Mislim, da bi bilo treba napisati roman o teh naših nonah, ki so živele v časih, ko je mesto bilo samo sanja, ki so bile gospodinje velikih kmečkih družin in je «grunt» predvsem pomenil težko delo in ljubezen. Toda, kako zdaj napisati roman o tem, ko smo v atomski dobi, ko gniavijo pisatelja drugi težji problemi, kot so opisovanja strastnih ljubezenskih zgodb, polnih seksualne svobode v obliki psihoanalitičnih analiz, herojski podvigi modernega človeka, mamila, lirična sramota cementa, železa in jekla v sužnosti velemest; treba bi bilo napisati roman o njih, ki so hodile prodajat sadje na Tirolsko in nosile na glavah polne košare breskev, jabolk in grozdja, ki so nosile mleko v mesto in vstajale s petelinjim petjem, ki so vzgajale naše očete in matere, da bi ne pozabili zemlje. Toda o tem pisati po «moderno» je težko; po «starem» pa ni mogoče pisati, ker bi bilo predvsem dolgočasno. Toda o tebi, nona, ni nobeden pisal in si vendar živela.

Samo trije sinovi: moj oče, moj stric in moja teta. Moja teta je umrla v Argentini. Oče in stric sta se preselila v tuje mesto. No da, treba je priznati, da niso imeli zemlje, oziroma, da so imeli nekaj lesa, tako mi je pravila nona; to je bilo tam, kjer se končujejo Brda in pademo nizko doli v Soško dolino. Nono je bil mešetar in je hodil zmerom okoli — toda življenje je bilo trdo in prva svetovna vojna je naredila svoje. A sinovi so zrasli in nona se je postarala. Takrat so peš hodili iz oddaljenih briških vasic v Gorico, oče in stric pa sta se preselila bolj daleč, v industrijsko mesto in se poročila. Oče z mojo mamo — Slovenko, stric s Furlanko. Nona nas je pestvala, nono je umrl, jaz sem rasel in nona mi je govorila o Brdih, o zemlji, o breskvah in lisicah. Toda kaj se je zgodilo po tem? Naša vojna, problemi stanovanja, vretje duhov v pričakovanju novega valovitja tam pod žerjavi, in prepevalo z burjo. Komu je tedaj bila nona potrebna? Jaz sem bil v zavodu in zrasel sam. In zem začel pisati pesmi. Samo ona me je takrat poslušala: kaj hočeš pisati po slovensko, so govorili, to je kmečko, to je ubogo in revno, so mislili. Samo nona me je poslušala in me božala, čeprav sem že bil velik, in je tudi jokala. Jaz sem bil ves prevzet in sem pisal, pisal še in še, o moji zemlji, o naši žalostni pesnitvi, o naši neobrzdani volji po novem življenju in o naših pradedih. Nona je ostala sama v domu, ki ni bil več dom, a samo grob njene samote in mojega detinstva.

Nisem postal to, kar so drugi računali, da postanem: pesnik nikdar ne postane to, kar drugi računajo. Toda vse se je zamotalo v mojem življenju in sem spoznal samoto bolj kot kdaj koli; v kri se je vsesala pesem te moje žalostne zemlje, s čudnimi usodami stoletnega nemira, ko se je vretje duhov razbolelo v gobavo rano modernega človeka in še gnije, dokler je ne bo novi bog, krut in brezsrčen, kot so po navadi bogovi, odrezal in očistil. Moja žalostna zemlja! Boriti se s srcem, pa čeprav so se kraška skala, burja, češnje in trta tihih Brd, sramota Benečije in Korotana razrasli v nas kot neumrjoči simbol, kot široka in globoka pesnitev; s srcem borba, ker je tu razum odveč.

Sem bil na pogrebu te moje none, ki je umrla v domu za reveže v tujem mestu (moje rodno mesto), kjer carujejo žerjavi in morje prepeva z burjo; samo mene je gledala iz krste, mala, drobcena, nasmejana, in na teto, ki je umrla v Argentini. In ko je gluho odmevala tuja zemlja na krsti, sem pomislil: naše korenine so trde; ni mogoče umreti in pozabiti kar tako toliko gorja in nad. Kdor trpi z ljubeznijo, ostane živ dolgo dolgo po svoji smrti.

Leninova doba

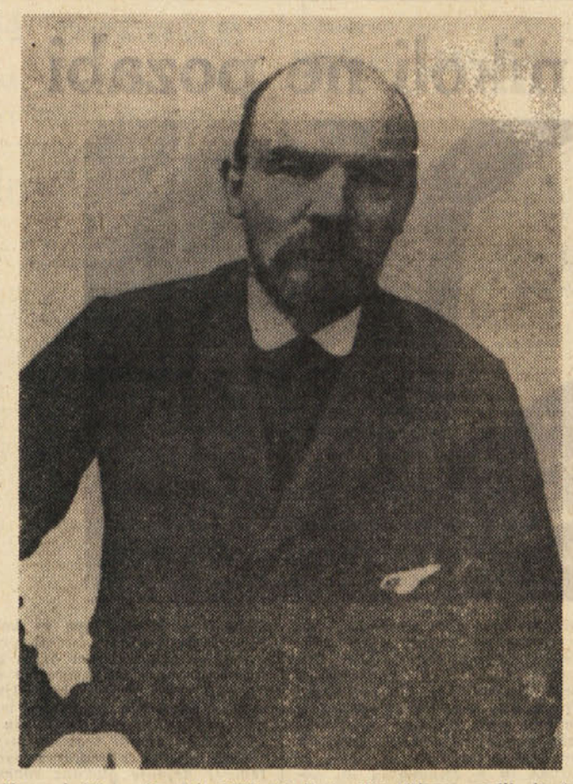

Ko se je 22. aprila, leta 1870, Vladimir Ilič Uljanov rodil, je že bilo nekje zgodovinsko pogojeno, da bo s svojo osebnostjo odločilno vplival na ves revolucionarni razvoj sveta. Kot Lenin je ustvaril prvo socialistično revolucijo in državo na svetu, z njegovim imenom ter idejami pa je obeležena vsa dolga in naporna pot svetovnega proletariata od njegove smrti naprej

POMENEK PO POVRATKU IZ PARIZA

Pesnik Kajetan Kovič njegova rast in podoba

Njegova mlada leta in začetki - Dosedanja pesniška žetev - Stiki mlade generacije s tujino - Pesnik pripravlja mladinsko pesniško zbirko «Franca izpod klanca»

(Nadaljevanje z ned. številke)

Profesor Janej je v svoji literarni zgodovini omenil tudi Koviča in mu je pripisal, da se zgleduje po Murnovih pesmih in tudi po slovenski ljudski pesmi. Kajetan pa je dodal tole:

«Včasih sem morda iskal vzore drugod, tudi pri Murnu in v ljudskem pesništvu. Saj oboje cenim še danes. Človek pa se v delu oblikuje. Pesnik išče zmeraj nove poti in novo snov. Razmišlja in poizkuša, da bi prikazoval drugače in z nove strani. Kdor se ponavlja, umira in avtomatično — ugasne.»

Kritika je «Korenine vetra» lepo ocenila. Pohvalila je njegovo dognano besedo. O njegovi ljubezenski pesmi je ugotovila, da ima polno moške sile. Vse njegove dosedanje pesmi dokazujejo, da gre avtorju Koviču za vsebino, za kvaliteto in ne za količino. Njegova razmišljanja o življenju in njega smislu, ljubezni in smrti so zadeta v živo in točno izpovedana.

«Korenine vetra» so izšle pri ljubljanski Cankarjevi založbi. Tudi tu so pesmi, ki pojejo o življenju in ljubezni, o prirodi in trenutkih pesnikovih razpoloženj.

Kako posrečeni in izvirni so nekateri njegovi verzi:

«Vsak Adam nosi v prsih svojo Evo...»
«Posedam, tavam in bom skoraj hodil
mladost, ljubezen med spomine krast.»

Potem se je najin pogovor zasukal v kraje, kjer je preživljal mladost: v materino vas Hrastje Mota, v Radence in pod znamenito vinorodno Kapelo nad reko Muro, v prelestno Prlekijo.

V «Vetrnicah» diha prleška pokrajina, kraj njegovih sanj in spominov:

«Kakor neveste po travi šumijo,
kakor verige belih deklet,
Šel bom na njihovo svetlo gostijo,
trgal bom, trgal njih vetrni cvet.»

«Najbolj značilna pesem, ki opeva Obmurje, Kapelo, Murščak in druge kraje okrog zdravilnih Radenc, je ‚Rdeča pesem',» sem mu dejal.

Zaprosil sem ga, naj bi mi to pesem napisal v rokopisnem zapisku. Rad je ustregel moji želji. Pesem je iz njegove poslednje pesniške zbirke. Preberite jo še vi, iz nje diha prleška pokrajina.

«Med jelšami so lisasta goveda,
v zapregi ruzi konji se pote,
rdeča vrba z votlim duplom gleda,
stoječe vode višnjevo plesne.
Čez postelje visijo grozdi spanja,
a bosi kmetje luč do jutra žgo.
V steklenem litru pleše nitka žganja,
v bakrenih kotlih pore se tepo.
Jutranji gozd rdečo sapo diha.
Koruzni storž luščine je napel.
Na veji v starem sadovnjaku niha
rdeči sad. do zadnje peške zrel.»

Kakor doslej še nihče drug, tako nam je Kovič v rimah narisal svojo ljubljeno Obmurje, to obrobno pokrajino in ljudi. Če prebereš tele Kajetanove verze o Prlekiji, se ti dozdeva, da gledaš pokrajino v zlatem okviru pred seboj:

«Po cvetnih tratah žuborijo
potoki mleka in medu,
gozdovi smrekovi dišijo
po sveži smoli in dežju.»

Najin pogovor se je preselil nato izpod vinorodne in razgledne prleške Kapele v Poljčane in pod Boč, kjer so Kajetanovi starši službovali med obema vojnama. Takrat sem čestokrat prihajal na Boč in oba Kovača sta mi bila zmeraj prijetna družabnika. Takrat so imeli poljčanski planinci polne roke dela z gradnjo razglednika na vrhu Boča, štajerskega Triglava. Učitelj Ivan Kovič je bil zmeraj marljiv društveni delavec in vsestransko agilen organizator.

Iz pripovedovanja staršev vem, da se je mladi Kajetan najbolj zanimal za knjigo. Kadar je fantiček dobil ob osebnih praznikih kako darilo: igračo in knjigo, je zmeraj najprej pograbil knjigo. Neizrečeno rad je poslušal materine pravljice.

Oče ga je začel že kot dijaka uvajati v uredništvo mariborskega «Večera».

V prvih letih po osvoboditvi smo gradili po Sloveniji zadružne domove vsepovsod. Zlasti je bilo živahno leta 1948. Takrat je pesnikov oče urejeval priložnostni list «Tekmujmo za V. kongres». Kajetan je bil tedaj dijak in je pisal za očetov list priložnostne pesmi in črtice.

Značilno je, kaj je napisal Kajetan v svojo prvo pesniško zbirko, ki je izšla izpod njegovih rok. Naj zapišem to posvetilo, namenjeno mami in očetu: «Mami, ki me je naučila samozavesti, brez katere bi težko vztrajal na svoji pesniški poti in očku, ki me je naučil samokritičnosti, zaradi česar je tudi ta knjiga sestavljena po načelu: non multa sed multum».

Kajetanovi starši in drugi člani družine in vsi njihovi prijatelji smo budno spremljali rast mladega, nadobudnega Kajetana.

Mladinska revija (založnik Mladinska knjiga, Ljubljana) je leta 1947 objavila Kajetanovo prvo tiskano pesem. Mladi mož mi jo je nekoč napisal v rokopisu.

Prva Kajetanova natisnjena pesem se glasi:

UTONIL BI

Utolin bi
v vsakdanjost tihih dni
neskončne drobne sanje,
a vendar, vendar mi mogoče ni,
da rahlo se pogreznem vanje.
Kako bi mogel sanjam se predati,
ko se življenje snuje
v zarji zlati.

To je bila njegova vstopna pesem v književnost.

Danes je prekoračil 30. leto in ima za seboj skoraj petnajst let pesniškega delovanja. Mnogo lepih pesmi nam je že nabral na svoji njivi. Poznajo ga tudi v tujini. Nekaj njegovih pesmi je prevedenih v nemščino in Kajetan je nastopil z nekaterimi slovenskimi književniki tudi na literarnih prireditvah v avstrijskem Gradcu.

Kajetanove pesmi je razširil po etru tudi Radio Graz, brali so jih na graških literarnih večerih in v zadnjem času jih je objavila tudi avstrijska literarna revija «Manuskripte». To literarno revijo izdaja skupina mlajših, naprednih avstrijskih književnikov, ki so združeni v organizaciji «Forum Stadtpark». Povezali so se z mlajšimi slovenskimi književniki, ki so bili gostje mladih avstrijskih literatov. Kajetan jih je obiskal v družbi z Miro Miheličevo, Ivom Minattijem, Janezom Menartom in drugimi. Literarni nastopi pod naslovom «Der Nachbar im Südosten» (Sosed na jugovzhodu) so se zmeraj lepo obnesli. Ob nekem srečanju so priredili slovenski slikarji v Gradcu tudi lastno slikarsko razstavo. Vse te prireditve imajo namen, zbliževati dva sosedna naroda. Zato zaslužijo naši mladi književniki kot predhodniki bratstva med narodi vse priznanje.

«Kdo vam je prevajal stihe v nemški jezik? In kako ste zadovoljni s prevajalcem?» sem zastavil vprašanje Kajetanu.

«Beograjski novinar Anton Zobec. Ujel je smisel in rimo in njegovi prevodi odgovarjajo tudi umetniškim in ne zgolj razumskim zahtevam».

Sprva sem menil, da je prevajalec kak mlajši novinar, ker mi je bil neznan. Potem sem se domislil, da je to nekdanji ljubljanski novinar Tone Zobec, ki je bil med obema vojnama dopisnik uradne agencije in sodelavec nekaterih nemških listov izven Jugoslavije. Kajetan mi je pritrdil.

«Toneta Zobca bodo Tržačani dobro poznali, saj je preživel mladost v njihovem mestu in se v tržaški gimnaziji naučil nemščine tako dobro, da posreduje zdaj s svojim znanjem naše pesmi avstrijski publiki. Nekaj let pred drugo svetovno vojno je odšel v prestolnico in je tam ostal. Medtem je zbolel in zaradi bolezni izgubil nogo. Zdaj živi stalno v Beogradu».

S Kajetanom sva se nato zapredla v pomenek o njegovih mladinskih pesmih.

Založba «Mladinska knjiga» v Ljubljani ima v načrtu izdajo njegovih mladinskih pesmi pod naslovom «Franca izpod klanca». Zbirka je dobila ime po uvodni pesmi istega imena:

«Franca izpod klanca
s kapico na stran
kakor beli mlinar
melje dan na dan.
Gledam po dolini:
mlina ni nikjer,
samo mala Franca
melje venomer.
Mlin so njena usta,
kamni pa zobje.»...

(Odlomek iz te pesmi)

Kajetan Kovič je v svojih mladinskih pesmih poln šegavosti in prijetnih prispodob. Otroci jih radi bero. Pesnik zna ubrati prave strune, da razveseli otročad.

O mladinski pesmi pravi Kajetan: «Pisati za otroke je trd oreh. Snov za svoje mladinske pesmi jemljem iz življenja mojih dveh otrok. Gradivo pa so mi dali tudi otroci nekdanjega dvorišča na Prulah v Ljubljani, ki so se tam podili in živeli svojevrstno življenje. Za otroke ni vse dobro, kar napišeš. Znajo biti kritični in takoj presodijo, kaj je dobro in kaj slabo. Za vsakega ustvarjalca, ki se je odločil za mladinsko pesništvo, so posegi v mladinsko pesništvo polje velike preizkušnje».

Pa naj povem ob koncu še, da so nekatere Kovičeve pesmi uglasbili nekateri mlajši slovenski skladatelji tako Engelbert Mavrin, Darijan Božič, Igor Štuhec in drugi. Močno želim, da bi Kajetan opravil najnujnejše poklicno delo in spet zasedel Pegaza. Prijatelji težko čakamo njegove Muze.

JOŽE ZUPANČIČ

LENINGRAJSKI ARHITEKTI SO NAPRAVILI ŽE NAČRTE

Življenje v «Lunasibirsku» priprava tudi za življenje na Luni

Ob središču naselja, ogromni kupoli, bodo stolpnice za 10 tisoč prebivalcev - Pod kupolo hiše, športna igrišča in parki

Da bi mogli proučevati gradnjo bodočega naselja na Luni, ni treba oditi na Luno. V bližnji bodočnosti bo takšno naselje nastalo v Sibiriji. Pri leningrajski akademiji za arhitekturo so že izdelali njegov načrt in maketo. Ustrezne ustanove že začenjajo s prvimi ukrepi za uresničenje tega načrta. Sovjetski časopisi pišejo, da bo to «Lunino mesto», kot mu pravijo, predstavljalo začetek uresničenja davnih ruskih sanj in sicer množičnega naseljevanja Sibirije. Predloženo je tudi že ime za prvo tovrstno mesto na daljnem sibirskem severu, imenovalo se bo «Lunasibirsk». Koncem lanskega decembra je Radio Moskva javil, da se bodo pripravljalna dela za gradnjo tega mesta v kratkem začela.

Čemu se govori o «Luninem mestu», ko gre vendar za gradnjo mesta na Zemlji? Po izjavah dr. Zelenkoviča, ki je pri načrtih «Lunasibirska» sodeloval, je odgovor zelo enostaven: «Čeprav se klima severne Sibirije zelo razlikuje od klime, kakršno predpostavljamo, da vlada na Luni, imata ti dve klimi precej stičnih točk, ki tehnikom in arhitektom vsiljujejo podobne rešitve. Oblika kupole, ki bi tvorila jedro naselja z umetno klimo, se v obeh primerih zdi idealna».

Kot vzorec artičnih zgradb dr. Zelenkovič navaja tudi sploščeni eskimski iglo. V notranjosti igloja iz debelih ledenih blokov imamo prav tako umetno klimo, ki se odraža v svoji toploti in nudi stanovalcem zaščito pred strahovitim mrazom izven igloja. Zdi se pa, da je primernejša «lunina» skica. Tu gre v splošnem za zgradbe in bloke poslopij, ki bi jih prekrivala prozorna kupola. Po večini predlogov bi bila kupola iz plastične snovi, le redki arhitekti računajo tudi s stekleno kupolo. Postranska stvar je, kakšne bodo hiše pod kupolo: ali stolpnice, ali nizke hiše, botanični vrtovi itd.

Podobnost v konstrukciji ustreza podobnosti v funkcionalnosti — pojasnjuje dr. Zelenkovič. Kupola na Luni mora ponoči ščititi ljudi, stroje, naprave, živali in rastline pred strahovitim mrazom vesolja. Čez dan pa mora kupola tako ali drugače ublažiti izredno močne sončne žarke. Razen tega bo kupola služila na Luni kot rezervoar zraka za dihanje. Sicer so sibirske temperature v primerjavi s temperaturami kakšne vladajo v vsemirskem prostoru, razmeroma blage. Toda tudi tu bo kupola služila kot obramba pred velikim mrazom in bo zato na vsak način potrebna.

Ker v severnih sibirskih tundrah ni pomanjkanja kisika, prebivalci «Lunasibirska» ne bodo morali živeti trajno pod kupolo. Zato so leningrajski arhitekti zamislili kupolo le nad centrom «Lunasibirska». Pod kupolo bodo le upravne zgradbe, kinodvorane, restavracije, športno igrišče ter ustrezen park z drevjem, cvetjem itd. Ljudje pa bodo stanovali izven kupole v 24 nebotičnikih cilindrične oblike. Gre dejansko za 24 kar čedno visokih zgradb, kjer bo prostora za 10.000 prebivalcev. Tri skupine po štiri pare takšnih stolpnic leže vzdolž treh «ulic», ki bodo nekakšni «klimatizirani tuneli». Na četrti strani kupole pa se bo odpiral dostop k letališču.

Središče mesta bo razmeroma nizka kupola, o kateri smo govorili in ki bo slonela na krožnem zidu od železobetona in steklenih blokov. V premeru bo kupola merila 130 m, visoka pa bo od 39 do 48 m.

Načrt leningrajskih arhitektov je pustil odprti dve povsem različni možnosti konstrukcije. Model oziroma maketa nam prikazuje kupolo, ki jo podpirajo vertikalne in horizontalne jeklene grede, tako da se iz daljave zdi kot nekak odrez zemeljskega globusa z vrisanimi vzporedniki in meridiani. Druga varianta ki ima med sovjetskimi inženirji mnogo več pristašev, pa predvideva kupolo, ki bi se sestajala iz izredno tanke plasti prozornega polietilena, ali neke druge plastične snovi s podobnimi lastnosti. Tudi tu se ne da, izogniti se jeklenemu ogrodju. Plastična prevleka sicer ni pritrjena na jeklo, pač pa jo drži zrak: pritisk zraku bo v notranjosti kupole le neznatno višji od atmosferskega pritiska izven kupole, vendar je to dovolj, da drži tanko in razmeroma lahko opno iz plastične snovi napeto.

Ta zamisel je praktično že preizkušena, pa čeprav ne v artičnem naselju. V ZDA so zgradili že več zgradb, ki so izdelane iz jeklenega ogrodja ob katero se z notranje strani prilega tanek sloj polietilena. Za ohranitev minimalno močnejšega notranjega pritiska zadošča le majhen t.j., cenen kompresor.

Za artično kupolo obstaja tudi možnost dveh slojev polietilena, med katerima bi se raztezala stalna «zračna blazina», to je plast gostejšega zraku, kar bi v primeru sibirskega mraza prišlo v poštev tudi kot odlična izolacija. V tem primeru bi se notranjost kupole sploh ne segrevala, ker bi bila izolacija že zadostna. Večina strokovnjakov namreč smatra, da je to povsem izvedljivo in utemeljeno, posebno če bi naselje ne bilo zgrajeno v okviru samega polarnega kroga in bi zato vsaj nekaj časa kupolo segrevali tudi sončni žarki. V tem primeru bi namreč nastopil znani «učinek klitja», ki v mnogočem olajšuje ogrevanje.

Toda «Lunasibirsk» ne bo edino tovrstno naselje na daljnem severu. Le nekaj kilometrov stran od «Lunasibirska» bi mogli postaviti tudi kako drugo podobno mesto. In takih naselij bi mogli v ogromni severni Sibiriji postaviti veliko, le da bi morali vsa ta naselja med seboj posezati s podzemeljskimi prometnimi povezavami. V artikčnem ledu že obstaja takšna podzemeljska povezava, ki je dolga tudi več kilometrov. Le nekaj metrov pod površino, kjer se tla sibirske tundre že ne talijo, se morejo izkopati podobni predori za promet. Torej, v tem primeru, ne bo šlo več za eno in edino izolirano naselje, pač pa za celo mrežo naselij, katerih zadnji robovi bodo med seboj povezani z podzemeljskimi povezavami.

Severna Sibirija je danes skoraj povsem nenaseljena. Toda ko bodo začeli graditi takšna naselja, je povsem možno, da bo tudi severna Sibirija spremenila svojo zunanjost. Z druge strani pa bi «Lunasibirsk», če ga bodo zares zgradili, odlična šola za postavitev prvega naselja na Luni.

IZ UMETNOSTNIH GALERIJ

Riccardo Licata v «La Cavana»

Galerija «La Cavana», zvesta svojemu programu posredovanja sodobne umetnosti, nam to pot predstavlja zopet enega izmed mlajših slikarjev. Je to Riccardo Licata iz Turina, ki pa se je izšolal v Benetkah in tam živel, dokler ni šel poučevat v Pariz na Italijansko slikarsko šolo, kjer je danes ravnatelj s komaj triintridesetimi leti.

Naravno je, da ga je uspeh vodil skozi vsa znamenitejša razstavišča države in so o njegovi umetnosti pisali mnogi priznani ocenjevalci likovnosti našega časa. Deležen je bil, med drugim, še slave petih prvih nagrad. Njegove slike vise v raznih galerijah umetnosti domačih mest, v tujini pa na Dunaju in v Varšavi. To je le zelo skrčen opis njegove dejavnosti, ki pa je v izvirniku najdaljši v dosedaj izdanih desetih razstavnih katalogih galerije, daljši kot sam jasno sestavljeni uvod Artura Mensija.

Licata je pričel svoj umetniški vzpon kot grafik med 1951. ter 1955. letom. Znani so njegovi poizkusi, ujeti bežne zvoke glasbenih kompoziciji v črtne oblike ujedank, na podlagi nekake oddaljene sorodnosti z egipčanskimi hieroglifi. Zato je Licata proučeval nešteto ekzotičnih besednih simbolov, ki so ga verjetno napotili, da je pričel uklepati v simbolične znake tudi likovno podajanje življenja samega. Pri tem je predvsem sledil postopku mistične strukturizacije značilnejših stvarnih oblik naše civilizacije, kot so to: hiša-kolo, zvezda-ura, ubijajoča roka-puščica-noč, kristal-stolp itd. Polagoma so njegova dela pridobivala na barvitosti in iz risb postajala slike. Tako ugotavljamo, da so sedaj med razstavljenimi olji gotovo najpestrejša dela tega slikarja, v katerih je dosegel več ali manj oni namen, za katerim je stremel, namreč, ojačiti z barvo svoj znakovni simbolizem, ki se izživlja v oslajeni brutalnosti našega obstoja.

Slike sicer, razen ene, ki predstavlja človeka-vojščaka v vsej svoji primitivnosti, tokrat niso označene z naslovi. Toda paznemu gledalcu ne uide dejstvo, da iz zemlje Licatovih pokrajin ne raste drevje, temveč grozljivo jekleno-mrzlo orožje prečudnih oblik. Če je v preteklih letih moralno razdvojenost in krize sveta podajal v črnogledih temnih barvah, jih zdaj predstavlja s skoro dekorativno prijetno barvitostjo, tako, kot v sladkorno kroglico skriti grenki strupi.

Jasneje rečeno, slikarjev emotivni napon v sliki se sprošča vzporedno z dognanji razgledanosti. Odtod zgoščenost oblik njegove simbolike, ki sličijo zdaj groteskim totemom preprostih divjakov, drugič pa ostro začrtanim znanstvenim instrumentom, s katerim skuša Licata, četudi nam z njimi močneje podčrtuje dvoumnost našega življenja, obenem tudi najti izhod v boljšo bodočnost sveta. A v tem je morda ponekod ranljiva stran njegovega slikanja, ki tako kljub hoteni odmaknjenosti od figuralnosti postaja vseeno pripovedniška.

MILKO BAMBIČ

PREJELI SMO

TURISTIČNI VESTNIK. Glasilo Turistične zveze Slovenije. Leto X. April 1962. Ljubljana.

CICIBAN. List za naše najmlajše. Izdaja Mladinska knjiga v Ljubljani. 1961-62. 8.

HOROSKOP

OVEN (od 21.3 do 20.4.) Če hočete najti izhod iz neprijetnega položaja, bodite previdni. Načrti za konec tedna. Zdravje odlično.

BIK (od 21.4. do 20.5.) Ugledna osebnost bo držala svojo obljubo do vas. Ne bodite brez potrebe ljubosumni. Zdravje izvrstno.

DVOJČKA (od 21.5 do 22.6.) Z boljšo organizacijo dela, boste dosegli precejšen uspeh. Srečne ure z ljubljeno osebo. Zdravje dobro.

RAK (od 23.6. do 22.7.) Ugoden trenutek za one, ki pogosto dobivajo. V družini bodo ugodno sprejeli vaša nova prijateljstva. Zdravje dobro.

LEV (od 23.7. do 22.9.) Morali boste braniti vaše interese pred dokaj nepoštenimi potezami vaših nasprotnikov. Ohranite v tajnosti, kar vam je bilo zaupanega.

DEVICA (od 23.8. do 22.9.) Pazite, nek spor bi utegnil nevarno zapletsi vaše načrte. Ne zahtevajte nemogočega od ljubljene osebe. Trenutno nerazpoloženje.

TEHTNICA (od 23.9. do 23.10.) Nekaj nevšečnosti tekom jutra. Zadoščenje za ljubitelje umetnosti. Zdravje nespremenjeno.

SKORPIJON (od 24.10. do 22.11.) V poslu boste imeli dobro pomoč v vaših sodelavcih. Neko vaše plemenito dejanje vam bo zagotovilo spoštovanje ljubljene osebe. Zdravje dobro.

STRELEC (od 23.11. do 20.12.) Dobri nakupi in ugodni predlogi v teku jutra. Ne dopustite, da se navaden pogovor spremeni v prepir. Živčnost.

KOZOROG (od 21.12. do 20.1.) Lahko se brez strahu spopadate tudi z najhujšimi nasprotniki. Ne bodite v svojih čustvih preveč zahtevni. Pazite na zdravje.

VODNAR (od 21.1. do 19.2.) Zahvaljujoč vaši previdnosti, boste dosegli pomemben uspeh. Dober trenutek za pridobitev novih prijateljev. Zdravje trdno.

RIBI (od 20.2. do 20.3.) Imeli boste priliko pokazati v poslu vso vašo spretnost. Ne ognite se pojasnilu, ki bi rešilo neprijetno zadevo. Zdravje odlično.

RADIO TELEVIZIJA

Torek, 24. aprila 1962

Radio Trst A

7.00: Koledar; 7.30: Jutranja glasba; 11.30: Sopek slovenskih pesmi; 11.45: Vrtiljak; 12.30: Za vsakogar nekaj; 13.30: Glasba po željah; 17.00: Orkester Guido Cergoli; 17.20: Sem in tja po lahki glasbi; 18.00: Radijska univerza; 18.15: Umetnost, književnost in prireditve; 18.30: Iz italijanskega glasbenega ustvarjanja; 19.00: Pisani balonček, nato Stare melodije v sodobni izvedbi; 20.00: Sport; 20.30: Večer s Coniffom, Morganom in Kellerjem; 21.00: Drame in epopeje našega stoletja; 21.30: Koncert sopranistke Nade Zrimšek; 22.00: Obletnica tedna; 22.15: Ples v blue-jeans; 23.00: Iz galerije jazza.

Trst

12.25: Tretja stran; 14.20: Eno uro v diskoteki; 15.20: Orkester p. v. Franca Russa; 15.40: Posvečeno Angelu Kesisogluju.

Koper

6.15: Jutranja glasba; 7.00: Prenos RL; 7.15: Glasba za dobro jutro; 7.45: Tečaj italijanskega jezika; 8.00: Prenos RL; 12.00: Opoldanski koktajl; 12.45: Operne skladbe; 13.15: Kultura in umetnost; 13.40: Zabavni ritmi; 14.00: Odmevi iz Jugoslavije; 14.30: Za oddih in razvedrilo; 15.15: Zabavna glasba; 15.30: Moški zbor iz Dornberka; 16.00: Otroški kotiček; 16.30: Simfonični koncert; 17.40: Mladi pevci; 18.00: Prenos RL; 19.00: Orkester Impallomeni; 19.30: Prenos RL; 22.15: Benny Goodman; 22.35: Skladbe Vladimira Lovca; 23.00: Prenos RL.

Nacionalni program

6.30: Vreme na ital. morju; 8.30: Omnibus; 10.30: Radijska šola, nato nadaljevanje Omnibusa; 12.00: Najnovejše; 12.20: Glasbeni album; 13.30: Anna Moffo in Gino Bechi; 15.15: Grška folklorna glasba; 15.30: Tečaj angleškega jezika; 15.55: Vreme na ital. morju; 16.00: Program za najmlajše; 16.30: Proces in smrt osvoboditelja sužnjev J. Browna; 17.20: Lionel Hampton; 17.40: Zanimivosti od vsepovsod; 18.00: Poje Milva; 18.30: Enotni razred; 19.00: Oddaja za delavce; 19.30: Filmske in gledališke novosti; 20.00: Glasbeni album; 21.00: Goldonijev «Stor Todaro brontolon»; 22.30: Poje Connie Francis; 22.45: Dogodki doma in v svetu.

II. program

9.00: Jutranje vesti; 10.00: Varietejski program; 11.00: Glasba za vas, ki delate; 14.00: Naši pevci; 15.00: Album pesmi; 15.45: Najnovejše plošče; 16.00: Program ob štirih; 17.00: Romantična medigra; 17.30: Vaš juke box; 20.30: Glasbeno nagradno tekmovanje; 21.45: Večerna glasba.

III. program

17.00: Vivaldijevi koncerti; 18.00: Novoafriški pripovedniki; 18.30: Filmski pregled; 18.45: Duttilleuxova Druga simfonija; 20.00: Vsakovečerni koncert; 21.30: Trideset let ital. zgodovine; 22.05: Na program Malipiero, Turina, Kodaly; 22.55: Dokumentarij «Katerina glasnica miru».

Slovenija

5.00: Dobro jutro!; 8.05: Mladinski zbor; 8.25: Melodije na tekočem traku; 8.55: Radijska šola za srednjo stopnjo; 9.25: Pet popevk za pet pevcev; 9.40: Klarinet in flavta; 10.15: Izberite melodijo tedna; 11.00: Lipovšek: Domovina; 11.15: Angleščina; 11.30: Z romunskimi pevci v popularnih operah; 12.05: Kvintet bratov Avsenik; 12.15: Kmetijski nasveti; 12.25: Melodije; 13.15: Obvestila; 13.30: Narodne pesmi; 13.50: Fantazije in melodije Izidorja Bajiča; 14.05: Radijska šola; 14.35: Tri sopranske arije; 15.20: Tisoč piščali hammond orgel; 15.30: V torek na svidenje; 16.00: Vsak dan za vas; 17.05: Izbor iz Čajkovskega; 17.51: Magda Rusy igra Rahmaninova; 18.00: Aktualnosti doma in v svetu; 18.10: Za mlade ljubitelje glasbe; 18.45: S knjižnega trga; 19.00: Obvestila; 19.05: Prvomajske razglednice; 20.00: Poje zbor JNA; 20.30: Radijska igra; 21.15: Blaž Arnič: Romanca; 21.25: Priljubljene melodije; 22.15: Uvod v glasbo 20. stoletja; 23.05: Plesna glasba; 23.45: Melodije za lahko noč

Ital. televizija

17.30: Program za najmlajše; 18.30: Dnevnik; 18.45: Pojdimo v Kanado; 19.15: Umetnostna oddaja; 20.20: Sport; 20.30: Dnevnik; 21.05: Film «Ko se pomladi vrne»; 22.25: Tretja stran; 22.55: Dnevnik.

DRUGI KANAL

10.30: Z milanskega velesejma: Radio in TV za šport; 21.10: Negro spirituals; 21.40: Dnevnik; 22.00: Svet znanosti; 22.20: Deset minut s Carlom Dapportom; 22.30: Koncert: «I musici».

Jug. televizija

NI SPOREDA

Vreme včeraj: najvišja temperatura 21.2, najnižja 14.1, ob 19. uri 17.9; zračni tlak 1018.4 stalen, veter 2 km zahodnik, vlage 64 odst., nebo jasno, morje mirno, temperatura morja 13.6 stopinje.

Tržaški dnevnik

Danes, TOREK, 24. aprila
Jurij
Sonce vzide ob 5.06 in zatone ob 19.02. Dolžina dneva 13.56. Luna vzide ob 23.31 in zatone ob 8.04
Jutri, SREDA, 25. aprila
Marko

KLJUB POSTOPNI NORMALIZACIJI LADJEDELNIŠKE INDUSTRIJE

Obrati CRDA so v februarju zabeležili nižjo proizvodnjo

Ladjedelnica Sv. Marka zaposlena le 33.1-odstotno, tovarna strojev 58.7-odstotno delavnica mostov in dvigal pa 57.2-odstotno - Ugodnejši položaj v Felszegy

Položaj ladjedelniške industrije se postopno normalizira, kar je odraz splošne ugodnejše pomorske konjunkture ne samo v Italiji temveč na splošno po svetu. Vendar pa so po zadnjih uradnih podatkih za februar, ki so objavljeni v rednem poročilu trgovinske zbornice, v največjih ladjedelniških obratih CRDA zabeležili nekoliko nižjo proizvodnjo. Do tega je prišlo izključno zaradi ostrega stavkovnega boja nameščencev CRDA v Trstu in v Tržiču.

Po že omenjenih uradnih podatkih so v ladjedelnici Sv. Marka lani februarja meseca izkoriščali naprave 20-odstotno, letos januarja 51.9-odstotno in letos februarja 33.1-odstotno. V omenjeni ladjedelnici je bilo neposredno v proizvodnji zaposlenih 686 delavcev (304 februarja lanskega leta), ki so gradili: veliko potniško ladjo za pomorsko družbo Italia, motorno ladjo Fenice (22.400 ton) za družbo Italsider in turbinsko cisterno (47.650 ton) za družbo SIOSA iz Palerma. Podjetje razpolaga še z naročili za gradnjo 48.000-tonske motorne cisterne za družbo SNAM iz Milana, 22.350-tonske motorne ladje za družbo SIOSA iz Palerma in 54.000-tonske motorne petrolejske ladje, ki jo bodo gradili na lasten račun.

V tovarni strojev Sv. Andreja so izkoriščali lani februarja naprave 45-odstotno, letos januarja 60.8-odstotno in letos februarja 58.7-odstotno. V proizvodnji je bilo neposredno zaposlenih 633 delavcev (537 februarja lani), ki so izdelovali osem pogonskih strojev za italijanske ladje in 4 električne motorje.

V delavnici mostov in dvigal so izkoriščali lani februarja naprave 82-odstotno, letos januarja 60.5-odstotno in letos februarja 57.2-odstotno. Zaposlenih je bilo 176 delavcev (januarja 182) ,ki so izdelovali industrijska ter ladijska dvigala za naročnike iz Italije, Jugoslavije, Indije, Brazilije in Venezuele.

Skupno je bilo februarja v vseh tržaških obratih CRDA suspendiranih 240 delavcev, medtem ko jih je bilo januarja 231 in februarja lanskega leta 515.

Ugodno je bilo stanje zaposlitve ladjedelnice Felszegy v Miljah, kjer so izkoriščali naprave 80-odstotno. V tej ladjedelnici je dobro napredovala gradnja treh manjših (dveh 300- in ene 500-tonske) obrežnih ladij za družbo Navigazione Alto Adriatico iz Trsta. Poleg tega so gradili še dve 5500-tonski motorni ladji za Formozo in eno 2500-tonsko petrolejsko ladjo za družbo «Gerolimich» iz Trsta.

Ladjedelnica Felszegy se sedaj pogaja z družbo China marchants steam navigation za gradnjo dveh 12.500-tonskih ladij. Ladjedelnica že gradi za isto družbo zgoraj omenjeni dve 5500-tonski ladji, od katerih bodo prvo svečano splavili v sredo opoldne.

V ladjedelnici Sv. Justa pa so postavili gredelj 600-tonski ladji za ribolov na odprtem morju. Ladjedelnica je zaposlovala 93 delavcev in izkoriščala naprave 23.1-odstotno.

Nesrečen velikonočni izlet

Usodno trčenje dveh motorjev

V nedeljo okrog 19. ure se je peljal iz Boršta proti Boljuncu z motoskuterjem 24-letni Claudio Stuparich iz Ul. Massimo D'Azeglio 1, na zadnjem sedežu pa je sedela njegova žena Fiorina. Ko sta skoraj že dospela v Boljunec, sta nenadoma zapazila, kako je 29-letni Claudio Scorovich iz Ul. San Rocco 7 privozil z motorjem s stranske poti.

Oba motorista sta pritisnila na zavore in hotela obrniti vozili, da bi preprečila nesrečo, a jima ni uspelo. Motorja sta trčila in se prevrnila, potniki pa so zleteli na cesto. Pri tem se je najbolj poškodovala Stuparicheva žena, ki je močno udarila z glavo po tleh in se hudo pobila ter ranila. Dobila je tudi pretres možgan in so jo sprejeli s pridržano prognozo na I. kirurški oddelek. Njen mož se je nekoliko pobil in ranil po kolenih.

Na sedežu KPI drevi razprava o avtonomni deželi

Na sedežu tržaške federacije KPI se bo drevi ob 19.30 nadaljevala razprava o ustanovitvi dežele Furlanija-Julijska krajina s posebnim statutom. Predsedoval ji bo vodja svetovalske skupine v občinskem svetu odv. Pogassi. Gre za nadaljevanje razprave, ki se je pričela v torek 17. t. m.

Večer posvečen «cvetlicam v pesništvu»

V Kulturno-umetniškem krožku na Trgu Verdi št. 1 bo jutri, 25. aprila ob 21. uri večer, posvečen «cvetlicam v pesništvu». Večera se bo udeležil znani pesnik Diego Valeri. Prireja ga vodstvo cvetlične razstave s sodelovanjem Kulturno-umetniškega krožka.

Jutrišnje proslave praznika osvoboditve

Jutri, na praznik osvoboditve Italije izpod nacifašističnega jarma, bo na Trgu Garibaldi zborovanje ANPI, na katerem bo govoril predsednik ANPI poslanec Boldrini. V slovenščini bo govoril dr. Karel Siškovič, predsedoval pa bo Arturo Calabria. Popoldne se bo poslanec Boldrini skupno z voditelji ANPI in ANPPIA udeležil partizanskega slavja v Griži pri Miljah.

...da se nikoli ne pozabi

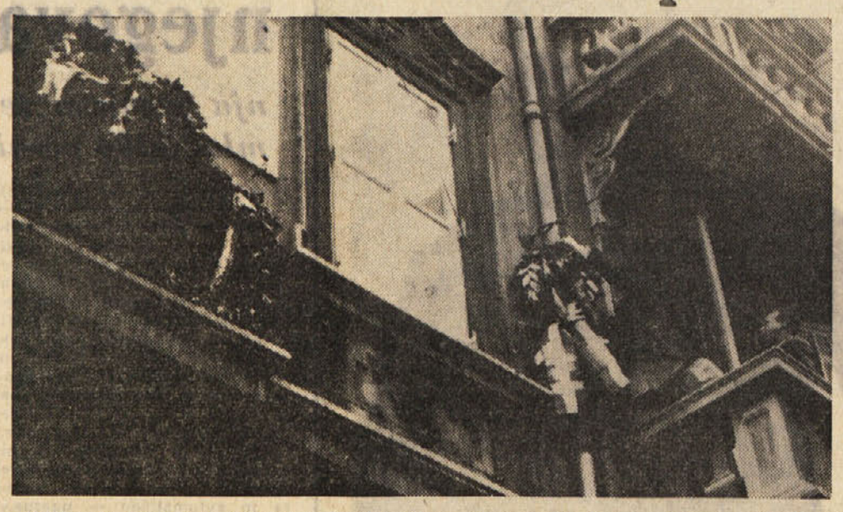

Včeraj je poteklo 18 let kar so nacifašisti obesili v Ul. Ghega 51 talcev kot represalijo na bombo, ki je eksplodirala v nemški oficirski menzi v istem poslopju in ubila štiri oficirje. Nacistična zver je takrat bila še močna, a je že čutila, da se ji počasi, toda neizbežno bliža katastrofa. V tem spoznanju je bil njen onemogel bes še hujši. Pobesneli nacisti so pripeljali iz koronejskih taborov 51 nedolžnih ljudi, Slovencev in Italijanov, krivih samo tega, da so ljubili svobodo in svoj narod ter na smrt sovražili fašizem in nacizem. Pobesili so jih na notranjem stopnišču in jih pustili viseti v opomin drugim. Toda njihov zastraševalni namen je propadel, kot je propadel vsakokrat ob sličnih divjanjih. Osvobodilni val demokratičnega in svobodoljubnega ljudstva je bil močnejši. Ni ga bilo mogoče zaustaviti z ničimer več. Svoboda se je bližala z naglimi koraki, svoboda porojena v trpljenju in solzah, v žrtvah in v žrtvovanju do poslednjega strela in do predaje poslednjega nacista in fašista na tržaških ulicah.

Smrt nedolžnih žrtev iz Ul. Ghega in toliko tisočev in tisočev drugih je bila maščevana. Tok zgodovine je šel naprej, toda spomin na žrtve je ostal kot večen in dragocen opomin, kako draga je bila svoboda, kako dragocena je zaradi tega in kako hudno jo moramo čuvati pred vsemi tistimi, ki nam bi jo hoteli vzeti, nam Slovencem in demokratičnemu italijanskemu ljudstvu. Vsakoletno polaganje vencev pred ploščo na poslopju v Ul. Ghega zaradi tega ni in ne sme biti samo obred iz navade, temveč dejanje globoke zavesti, izraz iskrene hvaležnosti do njih, ki so znali biti v tistih težkih časih tako veliki, da jim nobena žrtev ni bila preveč.

Danes ob 10. uri dopoldne bodo k plošči položili vence zastopniki Zveze partizanov in vojnih invalidov, Zveze bivših internirancev nacističnih taborišč ter ostalih naprednih strank

VELIKA NOČ, KAKRŠNE NI BILO ŽE NEKAJ LET...

Oba praznična dneva sta potekla v znamenju sonca in zakasnele pomladi

Natrpane okoliške gostilne - Na prehodih v Jugoslavijo in proti Furlaniji dolge kolone avtomobilov - V mestu v glavnem inozemci - Prvi kopalci ob tržaški obali

Prvi kopalci na barkovljanskih školjih

V zadnjih dneh prejšnjega tedna je prišlo v vremenu do nagle spremembe: zima se je dokončno umaknila in po nekaj dneh nestalnega vremena je zopet posijalo sonce. Živo srebro v toplomeru se je naglo dvignilo in za velikonočno nedeljo smo imeli prekrasen spomladanski, rekli bi skoraj poletni dan.

Čeprav pozno, smo pomlad vendarle dočakali in Tržačani so izkoristili oba praznična dneva za izlete v bližnjo in daljno okolico. Že v soboto popoldne je bilo na cestah, ki vodijo bodisi v Tržič in naprej v Italijo bodisi proti Jugoslaviji, opaziti močno povečan promet, prav tako tudi na avtobusni in železniški postaji. V nedeljo dopoldne se je promet še povečal, tako da je bila potrebna na cestah skrajna previdnost, višek pa je dosegel včeraj v zgodnjih popoldanskih urah, ko so bili avtobusi in vlaki za kraje v bližnji tržaški okolici popolnoma zasedeni in pred openskim tramvajem so čakali ljudje v dolgih vrstah, da so se lahko odpeljali na Opčine. Nekaj podobnega bi lahko rekli za barkovljanski tramvaj, ki je nenehno prevažal ljudi do portiča in od koder se je potem vila nepregledna vrsta sprehajalcev vse tja do Miramara in celo do Grljana.

Mesto je bilo torej več ali manj prazno, za nadomestilo pa so poskrbeli tuji turisti, zlasti Avstrijci in Nemci, katerih avtomobile smo srečevali predvsem v območju pristanišča in na vsej obali od Milj do Devina. V sesljanskem «campingu» so si tudi že postavili šotore, se sončili in kopali, kot da bi bili sredi najhujše poletne vročine.

Večina Tržačanov pa je bila na izletih v bližnji okolici. Kras je mrgolel ljudi, ki so se ustavljali po gmajnah, na katerih je komaj pred dnevi pognala trava. Vaške gostilne so se morale otepati gostov, saj jih je bilo toliko, da vsem ni bilo mogoče ustreči. Potice, domač «pršut» in dobro vino (čeprav ne povsod) so storili svoje in ljudje so se v poznih večernih urah vračali zadovoljni v mesto.

Tudi v gostilnah Brega so imeli polne roke dela, saj so Tržačani «preplavili» vsa pobočja od Mačkovelj do Ricmanj. Še posebno velik naval pa je bil v dolino Glinščice, kjer so izletniki zasedli vse «strateške» točke.

Čeprav se je zdelo, da se je pol Trsta preselilo na Kras in Breg, pa so enak občutek imeli oni, ki so se namenili k morju. V Sesljanskem zalivu je bilo oba dneva toliko avtomobilov, kot jih morda ni niti v poletnih mesecih. Podobno velja seveda za Devin in v precejšnji meri tudi za miljsko obalo do Lazareta. V Barkovljah in drugod so se pojavili prvi kopalci, saj je bilo na soncu prijetno vroče, čeprav je bila voda še zelo mrzla in se je le malokdo spustil vanjo.

Reka avtomobilov na obmejnem prehodu Fernetiči, namenjenih v obmejne jugoslovanske kraje

Izredno velik promet je bil tudi na vseh obmejnih prehodih, zlasti pa še preko Škofij in Fernetičev, kjer so čakale na ureditev formalnosti dolge vrste avtomobilov, avtobusov in seveda ljudi (na račun predolgega čakanja na jugoslovanski strani prehodov je bilo slišati več pritožb. Prav bi bilo, ko bi ob takih dneh pristojni organi povečali število uslužbencev na meji.) V glavnem so bili to italijanski državljani, med katerimi je bilo največ Tržačanov, a videli smo tudi mnogo izletnikov iz bližnjih in daljnih mest italijanske republike. Med potniki, ki so prešli državno mejo, pa je bilo tudi izredno mnogo tujcev, zlasti Nemcev in Francozov.

Posledice tega navala je bilo potem občutiti tako na Krasu kot na istrskem obalnem področju. Vsi hoteli so bili v glavnem zasedeni in v restavracijah je bilo težko dobiti prosto mizo. Največ izletnikov je bilo v obalnih mestecih, predvsem v Kopru, Piranu in Portorožu. Toda tudi niže doli, zlasti v Rovinju in Poreču izletnikov in turistov ni manjkalo.

Sinoči, ko so se ljudje vračali v mesto, je bil na vseh cestah tržaške okolice izredno velik promet. Na obalni cesti od Devina proti Trstu je bilo videti neprekinjeno svetlobno črto avtomobilskih žarometov, prav tako tudi na cesti z Opčin proti mestu in na oni iz Bazovice. Ljudje so bili zadovoljni, saj so oba praznična dneva lahko preživeli v naravi, v sončnem in toplem vremenu, potem ko so že mnogi prerokovali, da bo tudi za velikonočne praznike oblačno in deževno vreme.

Cilj številnih Tržačanov in tujcev pa je bila tudi cvetlična razstava v Pomorski postaji. V nedeljo si je razstavo ogledalo kakih 4.000 obiskovalcev in včeraj je bil obisk prav tak — če ne celo večji. Vsi so bili izredno zadovoljni, saj jim razstava nudi mnogo več, kot si marsikdo predstavlja.

Izlet z motornim čolnom po Tržaškem zalivu je vedno predstavljal nekaj privlačnega za vsakega tujca, Italijana iz drugih krajev ali pa inozemca. Posebno teh poslednjih v prazničnih dneh ni manjkalo v našem mestu in čolnarji so tako vsaj enkrat prišli na svoj račun in zaslužili nekaj lire

PO ŠTIRINAJSTMESEČNI ZAMUDI

Gradnja pomola VII se bo končno le začela

Dela so bila pred dnevi dokončno predana podjetju «Cidonio»

Pred dnevi je državni svet sprejel predlog ministrstva za javna dela in odobril, da se preda družbi «Cidonio» gradnja pomola VII v Trstu. Kot je znano, je omenjena družba že dobila na zasebni dražbi to gradnjo, kar pa so kasneje na pritožbo druge družbe ukinili. Zato se je gradnja pomola št. VII ustavila za štirinajst mesecev. Sedaj pričakujejo, da se bo zadeva premaknila z mrtve točke in da se bo v kratkem z gradnjo stvarno pričelo.

Gradnja pomola št. VII pomeni za naše pristanišče pomemben korak naprej, saj se bo na ta način kvaliteta pristaniških uslug izboljšala in bo pristanišče odgovarjalo najmodernejšim potrebam. Pristaniške kapacitete so že sedaj tako obsežne, da nedvomno odgovarjajo celotnim potrebam, saj računajo, da bi lahko tržaško pristanišče s sedanjimi napravami brez vsakih težav opravilo 8-10 milijonov ton prometa na leto, medtem ko doseže pristaniški promet v celoti okoli 5 milijonov ton. Vendar pa je treba upoštevati, da se sedaj grade ladje s stalno večjo tonažo in da so postali 10.000-tonski tramperji že običajni, medtem ko so ladje za iste namene pred drugo svetovno vojno redko dosegle polovico toliko ton. Vedno številnejše pa so tudi znatno večje ladje, saj grade vrsto tovornih ladij, katerih tonaža presega 20.000 ton. Vse te ladje imajo seveda globlji grez in zahtevajo obsežen prostor za pristajanje in navezovanje, kar vse bo omogočil novi pomol, ki bo zato pritegnil znatne količine novega prometa. Poleg tega bo z novim pomolom mogoče bolje preurediti pomole in še v večji meri specializirati razne dele pristanišča.

Z avtom v avtobus

Z avtom, ki ga je vozil 28-letni Giorgio Stunnega, sta se včeraj dopoldne peljali po Ul. Costalunga proti središču mesta 21-letna Lilijana Keber por. Mancinelli od Spodnje Magdalene 834 in 23-letna Marija Karlš iz Ul. Campanelle št. 373, a nista imeli sreče. Sturnega je namreč zadel ob avtobus podjetja Astar, ki ga je z nasprotne strani privozil 25-letni Bruno Scherian iz Ul. Costalunga 174. Zaradi nenadnega sunka se je Lilijana pobila in ranila po čelu ter opraskala po nogah. Sprejeli so jo na drugi kirurški oddelek in se bo morala zdraviti od osem do dvajset dni; Marija pa se je pobila po čelu in levem kolenu ter dobila rahel pretres možgan, zaradi česar so jo sprejeli na opazovalni oddelek in se bo morala zdraviti tri tedne.

Nezgoda dveh Borštanov z motorjem v Miljah

Sinoči ob 21.40 so z avtom RK pripeljali na II. kirurški oddelek tržaške bolnišnice 22-letnega Franka Rapotca iz Boršta 131 z raznimi poškodbami in udarci na tilniku in v polnezavestnem stanju. Sprejeli so ga s prognozo 8 dni. Rapotec se je ponesrečil malo prej v Miljah prav pri ladjedelnici Felszegy. Ko se je peljal na zadnjem sedežu vespe, ki jo je upravljal njegov prijatelj 32-letni Friderik Zobec iz Boršta 4, je nenadoma počila zračnica na zadnjem kolesu, zaradi česar je Zobec izgubil oblast nad vozilom. Oba potnika sta padla, pri čemer pa je Zobec ostal nepoškodovan.

Tatovi so obiskali ameriškega vicekonzula

Med tem ko je v nedeljo dopoldne ameriški vicekonzul George Jespersen prisostvoval s svojo ženo velikonočnemu obredu v anglikanski cerkvi, so neznanci obiskali njegovo stanovanje v Miramarskem drevoredu. Vse so prebrskali in odnesli iz omare v spalnici 80 tisoč lir v gotovini ter dragocene predmete za 220 tisoč lir vrednosti.

V KRATKEM ZAČETEK TEČAJA ZA DRUGO SKUPINO

Nove uniforme in samokres novim tržaškim redarjem

15. maja bo nastopila službo prva skupina mladih redarjev-prometnikov

Tržaška občina obnavlja vrste svojega redarskega zbora. Novi redarji, ki so bili sprejeti na prvem natečaju, končujejo sedaj praktično učenje na raznih mestnih križiščih, kjer jih vidimo v civilni obleki, kako poleg starešin, ki bodo v veliki večini zapustili redarsko službo, urejajo promet zlasti na križiščih s semafori.

V preteklih dneh pa so se zaključili ustni izpiti za drugo skupino novih redarjev, ki se je odzvala razpisu natečaja županstva. Skupno je bilo sedaj predloženih 68 prošenj, od katerih so skoraj vsi prestali prve ustne izpite. Točno število novih tečajnikov za redarsko službo bodo objavili čez nekaj dni, ko bo posebna komisija zaključila svoje delo v zvezi s prvim sprejemnim izpitom. Vsi tisti, ki so se udeležili sprejemnega izpita, bodo morali sedaj predložiti županstvu vse listine, ki jih predpisuje razpis o natečaju za nova redarska mesta. Sele nato jim bo županstvo pismeno sporočilo izid prvega izpita, nakar bodo imeli interesenti mesec dni časa, da sprejmejo ali pa da zavrnejo vpis v redarski zbor. Nato se bodo začeli praktični in teoretični tečaji za usposobitev za redarsko službo.

Na zadnjem zasedanju Vsedržavne zveze italijanskih občin, ki je bilo v Rimu, so sklenili, da bodo morale biti uniforme redarjev v vseh italijanskih mestih enake. Na tem zasedanju je bil prisoten tudi tržaški podžupan prof. Cumbat, ki je takoj po povratku obvestil odbor o tem sklepu. Nato je odbor sklenil, da bodo za nove redarje, ki bodo nastopili redno službo v drugi polovici maja, izdelali uniforme, kot jih predpisuje sklep Vsedržavne zveze italijanskih občin. To pomeni, da tržaški redarji ne bodo več nosili na hlačah rdeče črte kot doslej. Prve nove uniforme bodo oblekli 15. maja mladi redarji takoj po končanem tečaju za varnost prometa, ki se je začel preteklega januarja.

Poleg tega pa bodo novi redarji zopet oboroženi s samokresom. Kot je znano, so bili redarji oboroženi s samokresom do prihoda anglo-ameriške vojaške uprave, ki jih je razorožila in so od tedaj naprej vršili službo brez orožja. Tudi po prihodu italijanske uprave v Trst jim niso vrnili orožja in so bili dejansko edini neoboroženi redarji v Italiji.

DVE TRAGIČNI VESTI Z OPČIN

Po strašnih in dolgih mukah podlegel zaradi opeklin

Zaradi živčne bolezni si je vzel življenje s strelom iz revolverja

Globok vtis je napravila med vsemi domačini žalostna vest, da je po dveh tednih strašnih muk in trpljenja umrl v tržaški bolnišnici v soboto zvečer 52-letni Mario Milič iz Narodne ulice 83. Kakor je znano, je revež dobil hude opekline po vsem telesu in si je takrat komaj rešil življenje 7. aprila, ko je ob Proseški cesti na parceli Marije Vremec s Proseške ceste 103 sekal in nabiral za lastnico suhljad in drva. Vezal je butare drv, pa se je nenadoma znašel ves obkoljen od plamenov. Iz neznanih vzrokov se je namreč vnela suhljad in suha trava, požar pa se je tako naglo razširil, da ga revež ni zapazil. Zbežal je skozi plamene do bližnje vojašnice, kjer so mu nudili prvo pomoč, nato pa odpeljali v bolnišnico, kjer so ga sprejeli s pridržano prognozo na dermatološki oddelek.

Nesrečnega Miliča so pokopali na openskem pokopališču včeraj popoldne. K zadnjemu počitku ga je spremilo veliko število Opencev.

Obenem se je v soboto zvečer naglo razširila po Opčinah žalostna vest, da si je zaradi živčne bolezni vzel življenje 56-letni Just Možina iz Narodne ulice štev. 15. Nesrečnež se je namreč ustrelil z zarjavelo in blatno pištolo v svoji spalnici pred ogledalom. Njegov konec je vse presenetil, saj so ga v soboto popoldne še videli, kako se je razgovarjal s svojimi znanci.

Včeraj dopoldne se je na delu na železniški postaji ponesrečil 18-letni Dario Anghelone iz Ul. Solitro 15. Čistil je okna železniških vagonov, pa je padel z lestve iz višine 2 m in si zvinil gleženj leve noge. Sprejeli so ga na opazovalni oddelek in se bo moral zdraviti od osem do petnajst dni.

Prireditve in objave

Gledališča

Slovensko gledališče v Trstu

V sredo, 25. t. m. ob 17. uri v **dvorani na stadionu «Prvi maj»** detektivka A. Christie

«MIŠNICA»

V soboto, 28. t. m. ob 20.30 v **Prosvetnem domu na Opčinah**

«MIŠNICA»

V nedeljo, 29. t. m. ob 17. uri v Avditoriju v Trstu ponovitev komedije

«ARHANGELI IN AVTOMATI»

Prodaja vstopnic v Tržaški knjigarni, Ul. sv. Frančiška št. 20, od petka, 27. aprila dalje ter eno uro pred pričetkom predstave v baru Moscolin — nasproti Avditorija.

VERDI

V četrtek ob 21. uri klavirski recital pianista Nikite Magaloffa. Izvajal bo: Chopin — Sonata op. 35, Debussy — 12 preludijev, Liszt — Sest velikih študij (pri Paganiniju). Nadaljuje se prodaja vstopnic.

V N. Gorici in Ajdovščini lep sprejem SG iz Trsta

V Križu lepo prenovljena dvorana

Slovensko gledališče iz Trsta je v soboto in nedeljo gostovalo v Novi Gorici in v Ajdovščini. V obeh krajih je nastopilo s Fojevimi «Arhangeli in avtomati». Čeprav je komedija italijanskega avtorja vsajena krepko v italijanske razmere, se je vendar občinstvo tudi onstran meje ob njej prijetno zabavalo in predstavo lepo sprejelo v obeh krajih, posebno pa v Novi Gorici. V Ajdovščini pa si je predstavo ogledala komisija Društva dramskih umetnikov Slovenije. Kot je znano, podeljuje društvo vsako leto prvomajske nagrade za najboljše igralske kreacije. Igralci SG v Trstu so bili doslej že večkrat deležni teh nagrad.

V ponedeljek pa je bil nastop v dvorani Ljudskega doma v Križu. Uprava tega doma je poskrbela za prijetno presenečenje, ko je dvorano prav lepo uredila. Tudi garderobe za igralce so postale lepše. Upravi gre za ureditev, ki bo gotovo vplivala na večji obisk prireditev, vsa pohvala.

Zastrupitev z oljkami

Po svoji stari navadi sta včeraj dopoldne 53-letni Rodolfo Gunni iz Ul. Caldana 9 in njegova 53-letna žena Emma pojedla malo kuhane šunke, živice in oljk, toda kmalu nato ju je začelo zvijati v trebuhu in sta poklicala rešilni avto, da so ju odpeljali v bolnišnico, kjer so ju sprejeli zaradi zastrupitve s hrano na četrti medicinski oddelek. Zakonca sta izjavila, da so verjetno krive oljke, ki sta jih kupila v neki trgovini.

Po Ul. Matteotti se je včeraj popoldne peljal z lambreto 30-letni Giuseppe Norbedo iz Ul. Docce št. 15, pa je iz neznanih vzrokov izgubil nadzorstvo nad vozilom in zletel na tla. Pobil in ranil se je po čelu, kolenih in desni roki ter je izgubil spomin. Z rešilnim avtom so ga odpeljali v bolnišnico, kjer so ga sprejeli na drugi kirurški oddelek. Zdraviti se bo moral osem dni.

Kino

Nazionale 16.00 «Ledena pasti» (La trappola di ghiaccio). Technicolor. Walt Disneyev film.
Fenice 15.00 «El Cid». Technicolor. Sophia Loren, Charlton Heston.
Excelsior 15.30 «Zasebno življenje» (Vita privata). Brigitte Bardot, Marcello Mastroianni. Prepovedano mladini.
Grattacielo 16.00 «Komisar». Alberto Sordi.
Arcobaleno 15.30 «Lotosov cvet» (Fior di loto). Technicolor. Nancy Kwan, James Shigeta.
Supercinema 16.00 «Totò proti Maciste» (Totò contro Maciste). Technicolor. Eastmancolor.
Alabarda 15.45 «Prihajajo Titani» (Arrivano i Titani). Technicolor. Jacqueline Sassard, Antonella Lualdi.
Aurora 16.00 «Can can».
Cristallo 16.30 «Vrni se, ljubezen» (Amore ritorna). Technicolor. Rock Hudson.
Garibaldi 16.30 «La ciociara». Sophia Loren, Vittorio De Sica. Prepovedano mladini.
Capitol 15.30 «Nekaj, kar peče» (Qualcosa che scotta). Technicolor. Troy Donaque.
Impero 16.30 «Moja gejša» (La mia geisha).
Italia 16.00 «Jessica». Technicolor. Angie Dickinson, Sylva Koscina, Gabriele Ferzetti. — Prepovedano mladini.
Massimo 16.00 «Pesmi ob ritmu festa» (Canzoni a tempo di festa). Peppino di Capri.
Moderno 14.30 «Spartacus». Technicolor. Kirk Douglas, Peter Ustinov, Jean Simmons Laurence Olivier. Cene 200 in 250. Zadnji dan.
Astoria 16.00 «Caffè Europa». Technicolor. Elyis Presley.
Astra 16.00 «Don Camillo, monsignore ma non troppo». Technicolor.
Vittorio Veneto 15.30 «Težko življenje» (Una vita difficile). Alberto Sordi, Lea Massari.
Ideale 15.30 «Korziški bratje» (I fratelli corsi). Technicolor. Emma Danieli.
Marconi 16.00 «Piknik v Afriki» (Pic nic in Africa). Technicolor. Peter Alexander.
Abbazia 16.00 «Macist proti vampirju» (Maciste contro il vampiro). Technicolor. Gordon Scott, Gianna Maria Canale.
Odeon 16.00 «Za dolar strahu» (Per un dollaro di rifa). Technicolor. Walter Chiari.
Skedenj 16.00 «Neuravnovešeni» (Il spostati). Clark Gable.

Razna obvestila

SAK «Jadran» nadaljuje svoj klus predavanj političnih osebnosti na Tržaškem v četrtek 26. t. m. s predavanjem dr. Karla Siškovića o temi «Vloga KPI v življenju slovenske narodne skupnosti na Tržaškem». Predavanje bo v Ul. Geppa št. 9 ob 20.30. Vabljeni vsi.

Izleti

SPDT obvešča zakasnele vpisovalce, da drugega izleta v Cankarjevem slovenski paradiž, ki je bil najavljen za sredo 25. t.m., žal ne bo, ker je premalega zanimanja.

SPDT priredi v nedeljo 6. maja izlet v Rakovo dolino. Pohitite z vpisi!

Mali oglasi

PRI MAGAZZINU FELICE, Trst, Ulica Carducci 41, DOBITE: ženske, moške in otroške nežne plašče, obleke, hlače, jopiče in srajce najboljše vrste in znamk po najnižjih cenah.

VESPAGENZIA, Trst, Ulica S. Francesco 44, tel. 28-940, tajnik čitev VESPA GRAND SPORT MODEL 1962 skupno z rezervnim kolesom in VESPE 125 in 150 z dvojnim stornim sedežem. Na obroke in brez predplačila. Velika izbira SOCKS in MOTO rabljene z izrednimi pogoji plačevanja.

PRI VASIH NAKUPIH obiščite trgovino «MAGLIABELLA» na Ul. Garibaldi 11 (Barriera), nekaj korakov od avtobusne postaje. Prepričali boste našli veliko izbiro pletenin, gavic in perila za dame, gospode in otroke po najnižjih cenah v Trstu. Postreženi boste v vašem jeziku. Proti izrezku tega oglasa za ugodnejši nakup najmanj 500 lir vrednosti.

NOCNA SLUŽBA LEKARN

Blasoletto, Ul. Roma 16; Manzoni, Ul. Settefontane 2; All'Angelo, Trg Goldoni 8; dr. Rossetti, Ul. Cadibi 19; De Colle, Ul. P. Revoltella.

SOŽALJE

Gospodarsko društvo da Prosek-Kontovel reka svojima članoma Vladiju in Mariji ku Cibicu iskreno sožalje ob izgubi njuje matere.

ZAHVALA

Vsem, ki so nam ob smrti našega dragega

Petra Sedmaka

izrazili svoje socustvovanje, vsem, ki so pokojnika pospremili na njegovi zadnji poti, mu prinesli cvetja ter pevcem, ki so mu zapeli žalostinko, najiskrenejša zahvala.

Zena, sinovi in hčerke ter ostalo sorodstvo

Sv. Križ, Ljubljana, 24.IV.1962

Po dolgi in mučni bolezni je v starosti 82 let za vedno zapustila naša draga mati in nona

Ana Grgič vd. Milkovič

Pogreb drage pokojnice bo danes popoldne ob 16 uri iz hiše žalosti na domače pokopališče.

Zalujoča sinova, hčerke in ostalo sorodstvo

Gropada, 24.4.1962

PRAVIČEN UKREP O PREPOVEDI ODPUSTOV ŽENA-DELAVK

Delodajalci ne bodo več smeli odpuščati delavk zaradi poroke

Za plače oziroma hranarino za časa poroda delavk in uradnic bodo skrbeli zavodi za zdravstveno zavarovanje

Pretekli teden je ministrski svet odobril ukrep, ki prepoveduje odpustitev žen-delavk samo zato, ker se poročijo. Ta ukrep pomeni zmagovit zaključek dolgotrajne borbe sindikalnih organizacij, Zveze italijanskih žensk ter vseh demokratičnih organizacij, ki so se bodile za zaščito ženskih pravic.

Ta vladni ukrep proti pogodbeni določbi o «samstvu žensk» dovoljuje, da zgube veljavo vse klavzule v kolektivnih in posameznih delovnih pogodbah ter vsi predpisi, ki določajo, da se razvezi delovni odnos z delavkami, ki se poročijo. Prav tako se smatrajo za neveljavni odpusti, ki so jih delodajalci izvedli zaradi poroke.

Ker delavka zelo težko dokaže, da so jo odpustili zaradi poroke, in po tem odloku predpostavlja, da je delodajalec odpustil žensko zaradi poroke, če je do tega prišlo v času med prvim dnevom nosečnosti in enim letom po poroki. Kot primeru bo moral delodajalec dokazati, da je odpustil delavko iz kakega drugega in upravičenega razloga.

Drugi člen zakonskega načrta določa, da bo moral delodajalec, ker se predpostavlja, da delovni odnos ni bil prekinjen, plačati delavki plačo od dneva, ko jo bo sprejel v službo. Delavki, ki bi jo delodajalec pozval, naj se ponovno vrne na delo oziroma v službo in ki bi izjavila, da želi razrešiti pogodbo, se prizna pravica do ravnanja, ki je predvidena za odstop iz upravičenih razlogov. Delavka mora izjaviti, da odpoveduje pogodbeno razmerje z delodajalcem v desetih dneh po delodajalčevem pozivu, naj se vrne na delo.

Te določbe se ne bodo uveljavile v odnosu do zasebnih podjetnikov marveč tudi v odnosu do javnih ustanov. Zanje ni nobenih izjem razen za gospodinje-pomočnice, spričo posebnega značaja njihovega dela.

Ukrep nadalje določa, da morajo delavkam-materam za časa njihove odsotnosti z dela plačevati denarno ustanove ali zavodi, ki skrbe za obvezno zdravstveno zavarovanje delavk. To velja bodisi za vajenke bodisi za delavke in uradnice. Po zakonu iz leta 1950 št. 860 je veljala takšna dolžnost do sedaj le za delavke. Zakon ki določa tudi višino prispevkov, ki ga mora plačevati delodajalec zavarovalnim zavodom, ki morajo izplačevati hranarino ženskam za časa nosečnosti in poroda.

Načelno je ministrski svet odobril omenjene zakonske določbe kot prej, nakar se je minister za delo sestal s sindikalnimi predstavniki, ki so mu orisali do njih sprejete stališče in dali nekaj pripombo.

Novi zakonski načrt je postal potreben, ker se je skoraj redno dogajalo, da so delodajalci odpuščali delavke, ko so se poročile. Od leta 1950 je bilo malo takih primerov. Množiti pa so se začeli po letu 1950 izšel zakon o zaščiti materinstva.

S tem zakonu so morali delodajalci ohraniti delovno mesto delavki-materam. Takrat so zato delodajalci uvajati v delovne pogodbe klavzulo o samstvu. Od tedaj so se začele sindikalne organizacije in napredna ženska združenja boriti, da bi spremenili zakon, ki bi žene-delavke zaščitil. Miniti je moralo torej kar nekaj let, da je do tega zakonskega predloga prišlo. Seveda bo moral parlament ne samo odobriti zakonski načrt še odobriti, parlament ne pričakovati je še odpora proti njemu. Pri tem ne smemo pozabiti, da imajo delodajalci v parlamentarce precejšnji vpliv in da je jasno, da bo s tem zakonskim načrtom nezadovoljni. Njihovo nasprotovanje bi pa vlada delno ublažila s tem, da bo po tem zakonskem načrtu skrbela za plačo oziroma hranarino delavk za časa njihove odsotnosti z dela zaradi porodov preko zavodi. Vsekakor pa bo parlamentarci delavskih zvez skušali doseči, da se zakonski načrt še izboljša, preden ga bodo odobrili.

Nenadna slabost jugoslovanskega turista

To je v nedeljo okrog poldne doživel jugoslovanski državljan Stefan Topič, ki je prišel v naše mesto kot turist, šel po Trgu sv. Ivana, mu je nenadoma postalo slabo in se je zgrudil. Pri tem se je nekoliko pobil in opraskal po obrazu ter nosu, zaradi česar so ga z rešilnim avtom odpeljali v bolnišnico, kjer so ga sprejeli na opazovalni oddelek. Zdraviti se bo moral dober teden.

Od Triglava do Sanrema v „Pomorski postaji"

Kotiček botaničnega vrta «Juliana» iz Trente pod Triglavom v Jugoslaviji

Nageljni iz Sanrema tudi letos razširjajo svoj prijeten vonj

VERJETNO PO KRIVDI NEMARNIH IZLETNIKOV

Na pobočju Volnika je gorel gozd na površini dva milijona kv. m

Gašenje je trajalo dobrih 10 ur - Požar je segel tudi na jugoslovansko stran

Škoda zelo velika

Lepo vreme je zvabilo včeraj in predvčerajšnjim veliko število ljudi na podeželje, zaradi tega pa je bilo tudi več požarov, ki so jih večinoma povzročili neprevidni izletniki brez čuta odgovornosti. Tako so imeli gasilci polno dela že v nedeljo, zlasti pa včeraj. V nedeljo je bilo le nekaj malih požarov, ki niso povzročili velike škode; včeraj pa je bilo kar 11 požarov, toda največji je bil na pobočju Volnika, ki je trajal od 10 do 19.30 in je zajel nad 2 milijona kv.m površine. Škoda je seveda velika, a je niso še ocenili.

Nekoliko pred 10. uro so poklicali gasilce z Opčin, popoldne pa so jim prišli na pomoč tudi gasilci iz Trsta. Pri gašenju požara so ves čas pomagali tudi karabinjerji in vojaki. Delo gasilcev je bilo otežkočeno, ker je tam gozd nekoliko zanemrjan in ga ne čistijo kot bi ga morali. Gorela je suha trava, suhljad, zgorelo pa je tudi veliko število borovcev in drugega drevja. Požar je bil na pobočju hriba prav blizu meje in je zajel tudi predel onstran meje, zaradi česar so popoldne prišli gasilci z jugoslovanskega področja, katerim so pomagali, kot običajno številni domačini.

Ker ni bil postrežen je razbil šipo na vratih

V nedeljo si ga je 53-letni Ermando Quadrini iz Ul. Veltro 22 precej privoščil po raznih gostilnah. Začel je že dopoldne, okrog poldne pa je prišel v gostilno «Alla cantina» v Ul. Scalinata in naročil vino, toda gostilničar mu ni hotel postreči, ker je bil že preveč vinjen. Quadrini se je razjezil; odšel je iz gostilne, zunaj pa je pokral kos lesa in razbil šipo na vratih. Gostilničar je poklical agente letečega oddelka kvesture, ki so Quadrinija aretirali in prijavili sodišču.

Goriško-beneški dnevnik

PROGLAS PARTIZANOV ZA 25. APRIL

Ideali aprilske vstaje so še vedno vodila demokracije

Za utrditev demokracije in prijateljskega sožitja med Slovenci in Italijani na obmejnem področju

Na Goriškem so v glavnem zaključene priprave za proslavo 25. aprila. Glavna prireditev, ki bo imela okrajni značaj, bo na Trgu republike v Tržiču, po posameznih občinah pa bodo krajevne proslave in komemoracije, med katerimi naj omenimo popoldansko proslavo v Doberdobu in položitev venca bivših partizanov pred spomenikom na trgu v Pevmi. V Gorici bodo položili vence na grobove padlih borcev na mestnem pokopališču.

Pokrajinska federacija Zveze italijanskih partizanov in druga partizanska združenja so ob tej priliki izdala naslednji proglas na goriško prebivalstvo:

Pred sedemnajstimi leti, 25. aprila 1945, se je v plemenitem navdušenju italijanski narod z orožjem v roki postavil po robu nemškemu okupatorju in njegovim fašističnim zaveznikom ter je osvobodil Italijo tiranstva, da se je lahko vrnila v objem demokracije.

Od takrat je minilo mnogo let, toda ideali, za katere so se borili najboljši sinovi ljudstva ter se zanje žrtvovali, so ohranili vso svojo obnovitveno silo ter so še vedno vodilo v borbi delovnega ljudstva in v borbi vseh demokratičnih sil, ki težijo za moralnim in civilnim napredkom domovine in za utrditev demokratičnih ustanov na osnovi smernic republiške ustave.

Velika antifašistična borba v juliju 1960 je preprečila poskus fašističnih sil, da bi se ponovno vrinile v narodni organizem ter je istočasno odprla Italiji perspektivo še bolj naprednega demokratičnega razvoja, v svobodi, miru in prijateljskem sožitju z vsemi narodi.

Odporniki pozdravljajo z zadovoljstvom to novo možnost napredka ter vidijo v enotnosti vseh antifašističnih sil tista moč, ki je onemogočila in izjalovila reakcionarni poskus. V isti enotnosti in ob vzorih odporniškega boja, ki predstavljajo živo silo nove Italije — je jamstvo za nadaljnji socialni in civilni napredek naroda.

V naši pokrajini, ki je bogata s tradicijami antifašistične borbe, kjer živijo skupaj in se srečujejo ljudje različnih narodnosti, mora proslava 25. aprila predstavljati ponovno utrditev demokracije, ob obnovi socialnega preporoda, ob enakopravnosti med Italijani in Slovenci, ob prijateljskem sožitju med obema sosednima narodoma.

Naj živi odporniško gibanje!
Slava padlim za svobodo!

Predavanja na Goriškem

V tem tednu bosta na Goriškem dve predavanji:

STANDREŽ: danes 24. aprila bo v prosvetni dvorani s pričetkom ob 20. uri prikazoval svoje diapozitive iz Spanije fotoreporter Mario Magajna.

PEVMA: v četrtek, 26. aprila s pričetkom ob 20. uri bo predvajal barvna filma o Plitvičkih jezerih in «kmečki ofceti» v Bohinju Srečko Merlak iz Trsta.

NASTAL JE SKORAJ ČEZ NOČ

Štandreški otroci imajo svoj zbor

Vodi ga domačin Franc Lupin, na harmoniko pa ga spremlja Danilo Petarin

Prihodnjo nedeljo bo slovenski radio iz Trsta oddajal petje otroškega pevskega zbora iz Standreža. Snemalna ekipa je ob koncu prejšnjega tedna posnela štiri pesmi, ki jih bomo lahko slišali prihodnjo nedeljo.

To bo prvi nastop otroškega zbora, ki se je ustanovil meseca januarja in je doslej pripravil že kar lepo število pesmi. Kdor ga še ne pozna, in to so razen Standrežcev vsi goriški Slovenci, naj jim ga predstavimo. Vodi ga Franc Lupin, domačin, ki je poprej vodil zbor v cerkvi in pa zbor prosvetnega društva. Izkazal se je za izvrstnega pedagoga in je otroke, deklice in dečke, zares lepo izučil. V zboru igra tudi harmonikar Danilo Petarin, dijak strokovne šole, ki z lepimi akordi še bolj izpopolni zborovo izvajanje. Prvo, kar poslušalca najbolj navduši, so lepi, čisti glasovi, ki tako prijetno zvenijo, da jih je zares prijetno poslušati. Ker te zvrsti zborovskega petja pri nas ni slišati, bo nastop štandreških otrok po radiu prav gotovo presenečenje za marsikoga.

Urnik trgovin za 25. april

Zveza trgovcev goriške pokrajine je na podlagi prefekturnega dekreta objavila urnik trgovin za danes 24. in jutri 25. aprila, obletnico osvoboditve.

Danes 24. aprila bodo vse trgovine lahko odprte do 20. ure, mesnice pa od 6.30 do 13. in od 16. do 20. ure.

Jutri 25. aprila bodo dopoldne odprte samo pekarne, mlekarne in cvetličarne. Vse ostale trgovine, vštevši trgovine s sadjem in zelenjavo ter mesnice, bodo ves dan zaprte.

Hud padec motociklista iz Gradiške

Včeraj zvečer ob 21. uri so z rešilnim avtomobilom Zelenega križa pripeljali v civilno bolnišnico v Gorico Alfreda Fuma iz Gradiške, Ul. Aquileia 4. Pridržali so ga na opazovalnem oddelku zaradi pretresa možganov, poškodb na desni roki, zloma desne lopatice in hujših ran po obrazu. Fumo se je potolkel pri padcu z motorjem v bližini Romansa.

GORICA ZA PRAZNIKE

Morje in cvetoča Brda so imela največ obiskovalcev

Zaradi stavke zaprte kinodvorane - Po gostilnah je zmanjkalo piva

Krasno pomladansko vreme je na veliko noč, zlasti pa včeraj, izvabilo tudi številne Goričane na prve spomladanske izlete. Tisti, ki imajo avtomobile so se obrnili predvsem proti morju s ciljem v Trstu, Gradežu, Sesljanu, Lignanu in drugih kopališčih ob zgornjem Jadranu, kjer so se kar množično sončili na prijetnem spomladanskem soncu, ki je tako naglo izpodrinilo zimski mraz.

Tudi v bližnjo okolico, zlasti pa v Brda, je krenilo lepo število Goričanov, pa tudi Tržačanov in obiskovalcev iz drugih krajev, čeprav je bilo teh manj, kot pa Goričanov, ki so odšli k morju. Tako so imeli precej dela po gostilnah na Oslavju, v Steverjanu in v St. Mavru, ki ima kljub slabemu dohodu čez Pevmico še kar precej obiskovalcev, saj je zelo prikladen za pomladansko sončenje, ker je v zavetju proti eventualnim hladnim presenečenjem s severa. V Podgori pa je osmica pri Levpuščku, ki so jo odprli prav za praznike, privabila domačine in meščane na domačo kapljico, saj jo tu lahko pijejo kar pod vinogradom, v katerem je rasla. Na splošno pa so vsi uživali ob pogledu na cvetoča Brda, ki jih je češnjevo cvetje zopet pobelilo.

Presenečenje so doživeli v nedeljo in ponedeljek tisti obiskovalci kino dvoran, ki so tudi za te praznike imeli v načrtu ogled filmov. Vse štiri glavne kino dvorane, Corso, Verdi, Centrale in Vittoria, so bile oba dneva zaprte zaradi stavke uslužbencev, ki so se morali poslužiti tega skrajnega sredstva za uveljavljenje svojih pravic. Odprta je bila le kino dvorana «Stella mattutina» pri jezuitih, ki je imela zato precej dela.

Korist od te stavke so imeli tudi goriški kavarnarji in nekateri gostilničarji, saj so se številni kinoobiskovalci, zlasti s podeželja, ustavili več časa v njihovih lokalih. Ker je bilo poleg tega še izredno vroče, je marsikje zmanjkalo piva in drugih osvežilnih pijač, saj kavarnarji niso bili pripravljeni na večji obisk, niti ne na tako nenadno spremembo temperature.

Nezgoda dveh skuteristov

Preteklo soboto zvečer okrog polnoči se je peljal 22-letni Paolo Ciuciat, doma iz Gorice, Ul. Galilei 7, s svojim skuterjem z Oslavja proti Pevmi. Na ovinku je zadel ob neko oviro na cesti in izgubil nadzorstvo nad svojim vozilom. Posledica je bila, da je padel na cesto. Domačini so poklicali avto Zelenega križa, ki je Ciuciata odpeljal v goriško civilno bolnišnico, kjer so mu zdravniki ugotovili več lažjih poškodb na obrazu, po rokah in nogah. Okreval bo v nekaj dneh

Drugi skuterist, ki se je ponesrečil v nedeljo okrog poldne pa je znani goriški fotograf Giacinto Mio, ki vkljub svojim 79. letom še vedno rad sede na svoj skuter in se pelje na nedeljski sprehod. Tako je napravil tudi v nedeljo ter krenil po Ul. Leoni proti Soči. Ko pa je prišel do Ul. Argentina, je iz neznanih vzrokov izgubil ravnotežje ter padel na tla. Mimoidoči so mu priskočili na pomoč ter ga najprej prenesli k bližnji bencinski črpalki, od tu pa so ga z avtom Zelenega križa odpeljali v civilno bolnišnico. Zdravniki so mu nudili prvo pomoč, nato pa je Mio na lastno željo odšel zopet domov. Ozdravel bo v 6 dneh.

Slabost na cesti

Včeraj ob 11. uri so poklicali avto Zelenega križa v Ul. Formica, kjer je na cesti postalo slabo 54-letnemu Jožefu Gorjupu iz iste ulice št. 11. Odpeljali so ga v civilno bolnišnico kjer so mu zdravniki nudili prvo pomoč in ga odposlali domov.

V SAFOG SO ŠTIRI DNI POČIVALI

Številna naročila v zastoju ker nimajo livarne železa

Tovarna ima dovolj izurjenih delavcev, ki jih ne more polno izkoristiti

Ker je med velikonočnimi prazniki in 25. aprilom, dnevom vstaje italijanskega ljudstva, samo en delaven dan, je ravnateljstvo goriških livarn Safog odredilo naj imajo delavci tudi ta dan prosto in s tem štiri dni počitnic. Izvzeti so le nekateri specialisti, ki imajo nujno delo za taka naročila, ki jih morajo čimprej izvršiti.

Kar se naročil tiče, so nam povedali nekateri delavci, da ima tovarna precej dela za tekstilno industrijo. Tako delajo statve za veliko tekstilno tovarno Chatillon iz Piemonta, dalje imajo naročila za Romunijo in Turčijo. Mnoga naročila imajo zelo kratek izvršilni rok in zato je sedaj zelo občutno pomanjkanje livarne za lito železo, ki so jo pred časom, ko je bila tovarna v krizi, demontirali. Sedaj sicer deluje livarna za jeklo, kar se pa litega železa tiče, morajo naročila pošiljati v druge tovarne izven naše pokrajine, ki so vse slabše opremljene kot pa je bila livarna v Safogu, ki so jo prištevali med najboljše v Evropi, zlasti kar se tiče specializiranih delavcev. Sedaj ti delavci ne morejo razviti vseh svojih delovnih sposobnosti po drugih oddelkih, po drugi strani pa je zaradi pošiljanja naročil v druge livarne in izdelkov iz njih nazaj v Safog zvezano z večjo zamudo in z večjimi stroški.

Tako se je zopet enkrat izkazalo, da so delali prenagljeno tisti, ki jim je šlo za to, da se ukine livarna litega železa v Safogu, češ da ni rentabilna in da se bolj izplača livarna za jeklo, ki je sedaj delno že v obratu. Če bi imeli tudi livarno za lito železo, bi tovarna še bolje uspevala in lahko hitreje izvrševala naročila, kar bi imelo ugoden vpliv na njen nadaljnji razvoj.

Frisanelli je odšel včeraj popoldne na izlet v Spesso. Ko se je sprehajal po vasi in užival pomlad, je pritekel k njemu neznan pes sin se mu zapodil pod noge. Ker je pritekel tako nenadoma, se sploh ni utegnil braniti. Pes ga je pograbil za nogo, potem pa zbežal. Nesrečnežu ni preostalo drugega, kot da z izletom zaključi in se odpelje v bolnišnico po pomoč. Zdravniki mu niso rane samo obvezali, ampak so mu vcepili injekcijo proti pasji steklini.

Neznan pes ga je ugriznil v nogo

Včeraj ob 15.30 so pripeljali v civilno bolnišnico v Gorico 37-letnega Osvalda Frisatellija iz Ul. s. Chiara št. 1 v Gorici. Zdravniki so mu obvezali rano na desni nogi in ga poslali domov. Zdraviti se bo moral 15 dni.

Z rezilom si je ranil prst na nogi

Včeraj ob 10.30 je v civilni bolnišnici iskal zdravniško pomoč 42-letni Alberto Pellizzon iz Gorice Ul. Brig. Casale št. 42. Zdravniki so mu obvezali rano na prstu desne noge ter ga poslali domov. Okrevaj bo v 5 dneh. Pellizzon si je prst na nogi porezal z rezilom, ko si je strigel nohte.

Kino

CORSO. 16.30: «Barabba», A. Quinn, S. Mangano in V. Gassmann. Italijanski barvni film v cinemascopu

VERDI. 17.15: «Macist na dvoru velikega kana», G. Scott in Joko Tani. Barvni film v cinemascopu.

VITTORIA. 17.15: «Macist proti Herkulesu v dolini nezgod» (Maciste contro Ercole nella valle dei guai), R. Vianello in L. Orfei. Italijanski barvni film.

CENTRALE. 17.00: «Meso in ostroge» (La carne e lo sperone), J. Agar in M. Elnglish. Ameriški barvni film.

DEŽURNA LEKARNA

Danes ves dan in ponoči je odprta v Gorici lekarna S. GIUSTO, Korzo Italia št. 242, tel. 31-51.

TEMPERATURA VČERAJ

Včeraj smo imeli v Gorici najvišjo temperaturo 24.4 stopinje ob 13.10, najnižjo 7,8 stopinje ob 6. uri. Povprečna dnevna vlaga je bilo 60 odst.

POROČILO IN BILANCA ZA LETO 1961

Ugodno poslovanje Kmečke banke v Gorici

Pomen videmskega sporazuma za goriško gospodarstvo - Obsežne vloge in investicije - Dobiček banke je dosegel 1.853.410 lir

Kmečka banka v Gorici je izdala lepo grafično opremljeno brošuro, v kateri objavlja poročilo in bilanco poslovnega leta 1961, ki je istočasno 53. leto poslovanja tega denarnega zavoda.

Poročilo upravnega sveta uvodoma ugotavlja, da je 1961. leto na splošno ugodno poteklo za celotno italijansko gospodarstvo, kar se je odrazilo tudi na goriško gospodarstvo. Poročilo izrecno podčrtuje potrebo in pomembnost krajevnega videmskega sporazuma, kar dokazuje dejstvo, da se je stanje na meji ne samo ublažilo po letu 1955, pač pa popolnoma normaliziralo po obojestranski zaslugi oblasti. Temu je seveda sledila malo obmejna trgovina, ki je doprinesla izboljšanju življenjske ravni in preprečila marsikateri stečaj trgovcev ali njihovo izselitev.

Pregled bilance Kmečke banke pa izkazuje, da se je zadružno premoženje povečalo za 1.979.145 lir. Vloge znašajo 317.723.092 lir, od česar je 196.673.543 lir hranilnih vlog in 121.049.549 lir v pasivnih tekočih računih. Investicije znašajo 210.581.024 lir in sicer 105.656.682 lir v meničnih posojilih (vštevši menice dane v inkaso korespondentom) in 104 milijone 924.342 lir v aktivnih tekočih računih. Odnos med vlogami in investicijami znaša 66,27 odstotka.

Iz poročila nadzornega odbora pa je razvidno, da je dosegla aktiva 383.259.018 lir, pasiva 381 milijonov 405.608 lir, ter je torej dosegel čisti dobiček v lanskem poslovnem letu 1.853.410 lir.

Deček se je ranil s sekiro

V nedeljo se je zatekel po pomoč v goriško civilno bolnišnico 12-letni Anton Drufovka iz Grojne št. 1. Ko je deček cepil doma drva se je s sekiro ranil na kazalcu leve roke. V bolnišnici so mu nudili prvo pomoč in ga nato poslali domov.

* * *

Pri padcu na cesti se je poneseči tudi 7-letni Jožef Golja iz Gorice Ul. Paolo Diacono 7. Odpeljali so ga v civilno bolnišnico, kjer so mu zdravniki ugotovili rano nad levim očesom, ki mu bo ozdravela v 7 dneh.

* * *

Včeraj ob 6.30 so pripeljali v goriško civilno bolnišnico v Ul. Vitt. Veneto 59-letno Aurelio Bosch iz Verse pri Romansu. Zdravniki v bolnišnici so ji ugotovili precejšnjo rano z odrgninami na čelu, ki si jih je prizadejala pri padcu doma. Pridržali so jo na zdravljenju za 20 dni.

HVALE VREDNA POBUDA

V Doberdobu zgradijo šolo za čipkarice

Občina bo podarila zemljo, država pa sredstva za zgradbo

V kratkem nameravajo sezidati v Doberdobu šolo za čipkarice. Občina bo podelila zemljišče, na katerem bo zrasla nova zgradba, ki bo privabila iz bližnjih vasi in naselij dekleta, ki se želijo naučiti klekljanja.

V Doberdobu že obstaja tečaj za čipkarice, ki ga obiskuje precej mladenk. Vse so zelo navdušene za to lepo obrt. Ker je zanimanje zanjo precej živo med žensko mladino, bodo s pomočjo državnega prispevka začeli kakor se upa, v kratkem z zidavo čipkarske šole v Doberdobu.

Z novo šolo bi se čipkarska obrt uveljavila tudi na Krasu. Njena prava domovina je Idrija, kjer je že dolga leta čipkarska šola, ki je s svojimi izdelki prodrla daleč v svet. V Doberdobu nameravajo odkupiti od gojenk izdelke, če jih bodo želele prodati, dočim jih bodo druge lahko obdržale zase.

Kraška dekleta in mlade žene pozdravljajo to lepo pobudo in nestrpno čakajo na dozidavo te šole na Krasu.

te.

GORIŠKI NEDELJSKI NOGOMET

Tudi iz Casarse je prišla Juventina brez točke

Igralci Juventine so bili v drugem polčasu brez vratarja

Kot smo povedali že v soboto, igralci Juventine niso pričakovali nobene točke iz srečanja s prvakom lestvice Casarso na njegovem lastnem igrišču. Vendar so poleg vsega naleteli na ekipo, ki je prav sedaj v najboljši formi in tako so domačini zmagali z visokim rezultatom 5:0.

Z igralci Juventine se je odpeljalo tudi precej navijačev, saj se jim je nudil lep izlet, poleg tekme pa še razstava furlanskih domačih vin, ki so jo prav te dni odprli v Casarsi in je imela že prve dni precej obiskovalcev.

Kot rečeno so šli igralci Juventine pogumno v boj ter so zlasti v prvem polčasu dali precej opravka domačinom, ki so šele v 20. minuti prvega polčasa zabili prvi gol ter končali prvi polčas z 2:0. Tudi v začetku drugega polčasa so se juventinci dobro držali, dokler ni bil pri brutalnem napadu nekega napadalca domačinov njihov vratar Devetag tako poškodovan, da je moral zapustiti svoja vrata. Njegovo mesto je zavzel napadalec Nanut, ki je branil kakor je mogel vendar ni mogel preprečiti, da bi v zadnjih 10 minutah domačini še dvakrat ne potresli njegove mreže.

Po tej tekmi je ostalo stanje na lestvici bistveno neizpremenjeno, ker je tudi Romans zmagal in sicer na tujem igrišču v Zoppoli ter tako obdržal razdaljo štirih točk, ki ga ločijo od Casarse. Juventina pa je itak s tega stališča svoje tekmovanje zaključila že pred nekaj tedni.

V Casarsi so nastopili naslednji igralci Juventine: Devetak; Paškulin, Gaiotto, Ferfolja, Cjak, Hess, Kaufert, Konjedic, Petejan, Nanut in Laurenti.

Prihodnjo nedeljo igra Juventina na domačem igrišču v Štandrežu, kjer bo imela v gosteh ekipo iz Cedada, ki je preteklo nedeljo premagala doma Torriano iz Gradiške. Juventinci se bodo tokrat potrudili, da izbrišejo slab vtis poraza v Casarsi. Ker pa se Cedadčani borijo za obstanek v tej kategoriji, bodo tudi skušali doseči vsaj eno točko; zato bo tekma zanimiva.

LESTVICA

Casarsa	25	16	7	2	45	19	39
P. Romans	25	15	5	5	45	22	35
Spilimbergo	25	11	6	8	47	32	28
Osoppo	26	10	8	8	32	36	28
Torriana	26	10	6	10	40	35	26
Manzanese	25	8	9	8	29	28	26
Mossa	25	10	5	10	41	36	25
Don Bosco	25	9	7	9	33	33	25
Maniago	26	9	7	10	32	38	25
Tarcentina	26	8	8	10	29	28	24
Cividalese	26	9	6	11	38	40	24
Zoppola	26	7	10	9	38	39	24
Tisana	26	7	10	9	38	33	24
Mortegliano	25	8	8	9	43	54	24
Sandaniel.	25	8	6	11	34	42	22
Juventina	26	2	5	19	21	72	9

Kino na Opčinah

danes 24. t. m. ob 18. uri ponovitev filma:

GENERAL IN POL

DANNY KAYE DANA WYNTER

DIANA DORS WILFRID HYDE WHITE MARGARET RUTHERFORD

GLASBENA MATICA - TRST

priredi v nedeljo, 29. aprila ob 16.30 v prosvetni dvorani v GORICI, Verdijev korzo 13

GLASBENO AKADEMIJO

(instrumentalni in pevski koncert)

Sodelujejo solisti, orkester Glasbene Matice ter harmonikarski zbor

Vstopnina: sedeži 300 in 200 lir; stojišče 100 lir, dijaško stojišče 50 lir

šport šport šport šport šport

PO SLABI IN ŽIVČNI IGRI NA TRŽAŠKEM STADIONU

Šele v zadnjih petih minutah si je Triestina zagotovila zmago

Casale močnejši nasprotnik kot se je zdelo - Trevisanova odsotnost se je poznala - Strelci: Brach, Santelli in Mantovani

STRELCI: v 26' Brach (T.), v 28' Manzino (C.); v drugem polčasu v 41' Santelli (T.), v 44' Mantovani (T.).

TRIESTINA: Toros, Frigeri, Brach; Szoke, Merkuza, Sadar; Mantovani, Demenia, Santelli, Secchi, Risos.

CASALE: Ferrero; Panio, Moretti; Castano, Turola, Russi; Bellini, Benedetti, Manzino, Passerin, Santoni.

Triestina je poskrbela za precej debelo, toda kaj slabo obarvano velikonočno jajce. Njena zmaga s 3-1 nad upornim Casale je namreč prišla šele v zadnjih petih minutah igre, potem ko se je že zdelo, da se bo tekma, ki bi morala učvrstiti tržaško enajstorico na vrhu lestvice, končala neodločeno z goloma, ki sta bila dosežena v sredini prvega polčasa. Trener Radio je imel popolnoma prav, ko je opozarjal na nevarnost pretiranega optimizma. Casale se je izkazal za močnejšega nasprotnika, kot se je pričakovalo, Triestina pa je najbrž prav zaradi podcenjevanja nasprotnika, zaigrala znatno slabše kot zna. Tako se je tekma odvijala ves čas v ravnovesju z edino razliko v tem, da so gostje igrali boljše na sredini igrišča, domačini pa nevarneje v napadu oz. v zaključnih akcijah. V domačem moštvu se je končno močno poznala tudi odsotnost klasične zveze Trevisana, katerega Demenia kljub požrtvovalnosti ni mogel dostojno nadomestiti. Razen tega pa se je s Trevisanovo odsotnostjo razbila tudi standardna kombinacija Secchi-Santelli-Trevisan, ki je že lepo vigrana in zaradi tega so tudi Secchi in Santelli, predvsem pa Szoke, nudili manj kot običajno. Vsa teža napadov je tako slonela na obeh krilih, Mantovaniju in Risosu in pa na neutrudljivem krilcu Sadarju, ki je bil morda najboljši mož na igrišču sploh. Z njegovih nog je prišlo največ ofenzivnih pobud, ki se samo zaradi odlične obrambe vratarja Ferrera niso zaključile z goli.

Položaj v korist domačih se je začel spreminjati šele v drugi polovici drugega polčasa, ko je bil pritisk Triestine konstanten. Gostje so se zaprli v obrambo in igra se je praktično odvijala na njihovi polovici in v samem kazenskem prostoru Ferrerovih vrat. Gol je visel v zraku, toda napadalci Triestine so bili preveč nervozni, da bi ga dosegli. V določenem trenutku je srednji krilec Casale z roko zaustavil žogo pri nezavarovanih vratih. Toda namesto 11-metrovke je sodnik določil kot. Živci so bili zaradi tega še bolj napeti. Kazalo na uri se je bližalo zaključku srečanja, 4 minute pred koncem je Triestina izsilila svoj dvanajsti kot. Streljal ga je Frigeri. Secchi je žogo z glavo podal Santelliju, ta pa jo je iz voleja poslal neubranljivo v mrežo. 2:1. Dotlej demoralizirane gledalce je vrglo na noge. Zmaga je bila izbojevana. Toda napetega dvoboja s tem še ni bilo konec. Eno minuto pred koncem je Mantovani preigral najprej enega izmed krilcev gostujoče enajstorice, nato še branilca in s kakih 25-30 m poslal prizemno bombo neubranljivo v mrežo. 3-1.

Nasprotnik je bil zlomljen do kraja, toda orožje je položil več kot častno.

Čeprav je bilo med tekmo, posebno v drugem polčasu, še precej burnih dogodkov, je tekma vendarle slonela v glavnem na ključnih situacijah. Po pogumnem začetku in po razveljavljenem golu Mantovanija je Triestina prišla v vodstvo v 26'. Secchi je bil zrušen v kazenskem prostoru, toda sodnik je odredil kazenski strel izven 16-metrske črte. Secchi je žogo lahno podal Brachu, ki jo je z ostrim in nizkim strelom poslal mimo živega zida v desni kot vrat.

Gostje so izenačili na sila preprost način. Nekdo je podal žogo nazaj vratarju Torosu. Zanjo je tekel tudi Merkuza, toda Toros mu je zaklical naj jo pusti. Tedaj je domači vratar zadel v Merkuza. Oba sta padla po tleh, žoga pa se je odkotalila do Manzina, ki ji je samo pomagal v prazna vrata.

Totocalcio

Alessandria-Cosenza	(3-0)	1
Bari-Messina	(2-0)	1
Catanzaro-Lucchese	(2-1)	1
Genoa-Brescia	(2-2)	X
Modena-Parma	(0-0)	X
Prato-Como	(0-1)	2
Pro Patria-Lazio	(4-1)	1
Reggiana-Verona	(1-1)	X
Sambenettese-Novara	(1-1)	X
S. Monza-Napoli	(0-1)	2
Marzotto-Biellese	(0-0)	X
Anconitana-Cagliari	(2-0)	1
Reggina-Lecce	(0-0)	X

KVOTE:
13 — 7.535.000 lir
12 — 295.400 »

MLADINSKI TURNIR UEFA

Samo neodločeno med Jugoslavijo in Bolgarijo

BUDIMPEŠTA, 23. — V drugem kolu mednarodnega mladinskega nogometnega turnirja UEFA je Jugoslavija dosegla z Bolgarsko samo neodločen izid.

REZULTATI:

Jugoslavija-Bolgarija	0-0
Nizozemska-Anglija	3-0
Z. Nemčija-Belgija	1-1
Romunija-Portugalska	0-0
Turčija-Francija	2-0
Madžarska-Spanija	0-0
Poljska-Avstrija	2-1
SZ-Grčija	3-1
CSSR-D. Nemčija	3-1

ASKUPINA LIGE

LESTVICA

TRIESTINA	29	15	10	4	40	21	40
Biellese	29	14	11	4	42	27	39
Mestrina	29	13	11	5	44	26	37
Fanfulla	29	11	14	4	32	22	36
Savona	29	11	11	7	32	22	33
Varese	29	10	12	7	34	24	32
Sanremese	29	9	14	6	26	31	32
V. Veneto	29	11	9	9	33	28	31
Marzotto	29	7	17	5	28	29	31
Casale	29	10	8	11	30	30	28
Cremonese	29	11	5	13	39	36	27
Pordenone	28	9	8	11	31	29	26
Legnano	29	9	7	13	30	31	25
Ivrea	29	6	12	11	20	30	24
Treviso	29	6	12	11	16	29	24
P. Vercelli	29	8	7	14	31	42	23
Saronno	29	6	10	13	17	29	22
Bolzano	28	1	8	19	12	47	10

IZIDI

*TRIESTINA-Casale	3-1
*Cremonese-Fanfulla	3-2
*Marzotto-Biellese	0-0
*Mestrina-Varese	0-0
*Pordenone-Pro Vercelli	0-0
*Saronno-Bolzano	1-0
*Sanremese-Savona	1-0
*Treviso-Ivrea	0-0
Legnano-*V. Veneto	3-0

Prihodnje tekme (29.4.1962)

Legnano-TRIESTINA, Pro Vercelli-Bolzano, Fanfulla-Marzotto, Biellese-Mestrina, Casale-Pordenone, Ivrea-Sanremese, Cremonese-Saronno, Varese-Treviso, Savona-Vittorio Veneto.

DVOBOJ V ORODNI TELOVADBI

SZ ekipno Cerar pa med posamezniki

BEOGRAD, 23. — Z zmago Sovjetske zveze v ekipnem plasmaju in Jugoslovana Mira Cerarja med posamezniki, se je zaključil dva dni trajajoči dvoboj v orodni telovadbi med Jugoslavijo in Sovjetsko zvezo. Po napetih in razburljivih borbah z odličnimi izvajanji na vseh orodjih si je Sovjetska zveza nabrala 458,30 točke, Jugoslavija pa 454,50. Miro Cerar je med posamezniki dosegel 116,15 točke, drugoplasirani sovjetski tekmovalec Capenko pa 115,80. Tretje mesto si delita sovjetska tekmovalca Lisickij in Leontijev s 114,46 točke. V posameznih disciplinah so zmagali:

parter — **Capenko in Jovanovič**; konj z ročaji — **Cerar**; krogi — **Leontijev**; preskok konja — **Leontijev**; bradlja — **Cerar**; drog — **Cerar**.

NOGOMET

RIM, 23. — Reprezentanca Sofije, ki je prisilila Inter na neodločen izid, je na gostovanju v Rimu podlegla Romi z 2-1.

JUGOSLOVANSKO NOGOMETNO PRVENSTVO

Nov poraz Crvene zvezde Tudi Partizan klonil

Jasna zmaga Nove Gorice na domačih tleh

Jugoslovansko nogometno prvenstvo I. zvezne lige se nagiba h koncu in pri tem postaja vedno bolj zanimivo. Sicer ni govora o prvem mestu in z njim o naslovu letošnjega državnega prvaka, ki je že oddan Partizanu. Borba, ostra in brez štedenja sil pa poteka za drugo mesto in za rešitev pred izpadom.

Crvena zvezda, za katero so bili nekateri že gotovi, da ji drugi stolček ne uide, je zašla v krizo. Porazi so ji precej omajali položaj, še posebno, ker je začela Vojvodina naskakovati ta častni stol. Crvena zvezda je tudi v nedeljo izgubila, pa čeprav za razliko enega samega gola, medtem ko je Vojvodina dosegla enega najlepših uspehov letošnjega prvenstva: v Beogradu je odvzela Partizanu, pa čeprav tega ni nihče pričakoval, kar obe točki.

V Beogradu je istoimensko moštvo imelo v gosteh Hajduka, ki pa je bil na milost in nemilost domačinov. Nič čudnega torej, so morali gostje domov s skoraj pol ducata golov v malhi. Medtem ko je Dinamo odpravil zadnjega v lestvici Borca, je Rijeka doživela na lastnih tleh delen spodrsljaj. Moštvo Vardarja ji je znalo odščipniti točko, katero niti oni niso pričakovali. Velež, ki je šel na gostovanje v Sarajevo, se je zaman trudil, da bi prišel do neodločenega izida.

Sarajevčani so gostom zadali dva gola in ju poslali s porazom domov.

* * *

V II. zvezni ligi prvenstva zahodne skupine je slovenski predstavnik Maribor še enkrat presenetil svoje navijače z visoko zmago nad gostujočim Šibenikom. Tekma sama ni bila na visoki ravni, a je bila dovolj lepa in napeta. Mariborčani so bili petkrat uspešni, medtem ko se je gostom samo dvakrat posrečilo zadeti v cilj.

* * *

Sestnajsto kolo nogometnega prvenstva slovenske conske lige je bilo zelo uspešno za novogoriško enajstorico, ki je brez težkoč odpravila gostujoči Kladivar z rezultatom, ki ne potrebuje komentarja.

Domačini so takoj pokazali, da hočejo zmago. Zato so prešli v napad in po terenski premoči se jim je posrečilo že v 9' igre priti z Dorlakovičem v vodstvo. Samo pet minut kasneje so domačini izvedli nevarno akcijo, ki jo je Uršič zaključil s predložkom Križaju. Ta je priložnost izrabil in je poslal žogo iz razdalje osmih metrov za hrbet presenečenega vratarja gostov, ki je moral po treh minutah igre še enkrat kloniti.

V drugem polčasu so se Novogoričani zadovoljili z doseženim uspehom, katerega so branili, medtem ko so gostje hoteli priti vsaj do častnega gola.

I. ZVEZNA LIGA

Dinamo-Borac	2-1	(1-0)
Rijeka-Vardar	0-0	
Novi Sad-Crv. zvezda	1-0	(1-0)
Beograd-Hajduk	5-1	(2-0)
Partizan-Vojvodina	2-3	(1-1)
Sarajevo-Velež	2-0	(0-0)

LESTVICA

Partizan	20	12	5	3	39-19	29
Crv. zvezda	20	9	6	5	23-21	24
Vojvodina	20	9	6	5	30-35	24
Dinamo	20	9	4	7	31-19	22
Hajduk	20	7	7	6	27-30	21
Sarajevo	20	6	9	5	33-35	21
Beograd	20	6	7	7	34-27	19
Rijeka	20	4	11	5	15-20	19
Velež	20	6	6	8	26-31	18
Novi Sad	20	7	4	9	27-37	18
Vardar	20	6	4	10	25-35	16
Borac	20	2	5	13	24-45	9

II. ZVEZNA LIGA

Proleter-Zeljezničar	1-2	(0-0)
Karlovac-Trešnjevka	1-2	(1-0)
Sloboda-Lokomotiva	3-0	(2-0)
Split-Varteks	2-0	(2-0)
Maribor-Šibenik	5-2	(1-0)
Borovo-Celik	2-2	(0-1)

S C L

Rudar-Slovan	2-1	(1-0)
Celje-Olimpija	2-6	(1-3)
Triglav-Ljubljana	1-0	(0-0)
Ilirija-Kovinar	preloženo	
O. Krim-Sobota	1-1	(0-1)
Gorica-Kladivar	3-0	(3-0)

V B LIGI VEDNO BOLJ NAPETO

Naslov že oddan Borba za drugo mesto in obstanek

Brez škode delni spodrsljaj Genoe

Po izrednih naporih, ki jih lahko oceni le tisti, ki mora v tej skupini igrati (saj je druga liga znana po svoji izredni trdoti in borbenosti), je Genoa praktično prišla že v prvo ligo. Napredovanje si je zagotovila kljub temu, da do konca prvenstva manjka še šest kol. Njen podvig je mogoče obrazložiti samo upoštevajoč ogromno tehnično znanje njenih igralcev, ki imajo vsi dolgoletne izkušnje iz višje kategorije, katere so znali od samega začetka prvenstva prilagoditi igri, ki je značilna za to skupino, to se pravi borba na nož do zadnjega, izredno trda in brez slehernih poklonov

Na ta način, je kot omenjeno, praktično že vstopila z matematično gotovostjo v elitno serijo in to z rekordno prednostjo točk. V preteklem kolu z Brescio v gosteh, Genoa sicer ni zmagala, a je še enkrat pokazala vso svojo spretnost in to posebno v prvem delu, ko je nasprotnike obdelala na milost in nemilost. Če so gostje v nadaljevanju uspeli doseči izenačenje, je treba pripisati dejstvu, da so domači mnogo popustili, s čimer pa vendarle niso nič najmanj izgubili aplavzov svojega občinstva, ki jih je pozdravilo kot bodoče člane elitne družbe italijanskega nogometa.

Sicer pa ni slavila zmage to pot niti za sedaj drugoplasirana Verona, ki je gostovala v Reggiu. Tekma ni predstavila nobenega vzroka za navdušenje, saj je potekala na tehnično nizki ravni, ter bila vseskozi posejana z nepravilnostmi in mestoma z grobostmi, ki jih niti sodnik ni znal pravočasno zaustaviti. Ni torej nič čudnega, da se je iz vsega tega izcimil le po en gol na vsaki strani, ki je prinesel partnerjem po eno točko.

Pa tudi v Modeni ni bilo mnogo bolje. Gostujoča Parma si je od samega začetka postavila za cilj dosego točke ter se hermetično zaprla na svojo polovico igrišča, od koder so domači, čeprav tehnično bolje pripravljeni in žejni zmage, ki bi jim dovoljevala ohraniti nedotaknjene upe na napredovanje, le s težavo prodirali, kaj šele, da bi mogli kakšno žogo spraviti v mrežo.

Pravi «big match» tega kola pa je bil v Busto Arsiziu, kjer je domača Pro Patria sprejela v goste moštvo Lazia. Bati se je bilo, da se bo moštev prijela živčnost upoštevajoč važnost srečanja, toda vse to je izginilo že po začetnih udarcih. Domači so namreč nasprotnika kmalu onemogočili ter začeli diktirati strahovit tempo, ki je Rimljanom kmalu «odrezal» noge, tako da so bili na milost in nemilost izpostavljeni bombardiranju Rovattija in tovarišev. Če upoštevamo, da bi domači lahko dosegli še več golov, potem nam je jasno, da lombardsko moštvo upravičeno upa na napredovanje v višjo skupino.

Dobro igro je v Monzi pokazal tudi Napoli, ki je vso tekmo odigral v jasni premoči, saj ga domači niti enkrat niso resneje ogrožali. Če je po vsem tem padel le en gol, leži krivda na gostujočih napadalcih, ki niso znali prisebno izkoristiti vseh priložnosti. Na dnu lestvice je zaenkrat obtičala Cosenza, ki je v Alessandrii doživela pravo katastrofo in to kljub temu, da so domači igrali z nepopolno postavo. Le točko višje je Novara, ki je po čudni tekmi, kjer je bil glavni junak pravzaprav sodnik, ki je s svojimi nelogičnimi odločitvami oškodoval obe moštvi, prinesla dragoceno točko iz San Benedetta del Tronto. V težkem položaju sta še Catanzaro in Bari, čeprav sta oba zmagala, prvi doma nad borbeno Lucchese, drugi pa istotako nad Messino, ki je zaradi dveh težkih poškodb morala srečanje zaključiti z devetimi možmi. Od neprijetne družbe pa se je končno odtrgal Como, ki si je šel po dve točki kar v Prato, ki pa na noben način ni bil zmožen postaviti se gostom po robu, da bi prišel vsaj do točke, ki bi mu nekoliko okrepila položaj. gib.

BLIGA

LESTVICA

Genoa	32	20	8	4	56	22	48
Verona	32	13	11	8	32	17	37
Pro Patria	32	13	10	9	36	29	36
Modena	32	12	11	9	28	27	35
Lazio	32	10	14	8	34	23	34
Napoli	32	12	10	11	35	33	34
Messina	32	11	11	10	44	38	33
Brescia	32	12	8	12	30	30	32
Alessandria	32	11	9	12	39	34	31
Lucchese	32	13	5	14	41	44	31
Sambenedett.	32	8	14	10	23	31	30
Como	32	9	11	12	28	34	29
Parma	32	6	17	9	18	28	29
Reggiana	32	8	13	11	32	34	29
S. Monza	32	9	11	13	30	38	29
Prato	32	8	13	11	28	37	29
Bari	32	12	10	10	37	30	28
Catanzaro	32	7	14	11	30	45	28
Novara	32	8	11	13	22	40	27
Cosenza	32	8	9	15	20	39	25

IZIDI

*Alessandria-Cosenza	3-0
*Bari-Messina	2-0
*Catanzaro-Lucchese	2-1
*Genoa-Brescia	2-2
*Modena-Parma	0-0
Como-*Prato	1-0
*Pro Patria-Lazio	4-1
*Reggiana-Verona	1-1
*Sambenedettese-Novara	1-1
Napoli-*S. Monza	1-0

Prihodnje tekme (29.4.1962)

Parma-Alessandria, Como-Bari, Catanzaro-Genoa, Cosenza-Lucchese, Lazio Messina, Verona-Modena, Sambenettese-Prato, Napoli-Pro Patria, Novara-Reggiana, Brescia-S. Monza.

TOTIP

1.	—	1. Girino	1
		2. Pretoriano	1
2.	—	1. Dukanobri	1
		2. Vespasiano	2
3.	—	1. Quattrocchi	1
		2. Vencato	1
4.	—	1. Arceo	X
		2. Ultimo	2
5.	—	1. Turgot	X
		2. Glaby	X
6.	—	1. Paola	1
		2. Barbarica	X

KVOTE
12 — 1.190.759
11 — 29.349
10 — 2.761 lir

MLAJŠI PREVZEL MESTO STAREJŠEGA

Ortiz svetovni prvak lahke kategorije

Zaslužena zmaga Portoričana

LAS VEGAS, 23. — Carlos Ortiz si je z jasno zmago po točkah nad 35-letnim J. Brownom osvojih naslov svetovnega prvaka lahke kategorije.

Brown, ki je pet let prevladoval v tej boksarski skupini, je moral kloniti pred gibčnejšim portoriškim predstavnikom, ki je bivšemu svetovnemu prvaku vsiljeval hiter tempo in ga neusmiljeno napadal. S klasičnim načinom boksanja je Ortiz večkrat zadel bivšega prvaka po obrazu in telesu, a kljub temu ni bilo nobenega knock downa. Brown je sicer v deveti rundi padel, toda ker je bilo jasno, da je spodrsnil, ni sodnik začel niti šteti.

Ortiz je v vseh 15 rundah brez prestanka napadal nasprotnika, kateremu ni dovoljeval, da bi se oddahnil. Priletni bivši prvak se je moral umikati in je samo redkokdaj zadel Ortiza, a ga ni koli spravil v zagato. Da je zmaga dovolj jasna, dokazuje kovanje sodnikov: 74-60, 74-66, 74-66 vedno v korist Ortiza.

DIRKA PO TOSKANI

Carlesi pred Ronchinijem

FIRENZE, 23. — Z zmago na ki po Toskani, ki velja za d litev naslova italijanskega sarskega prvaka, je Guido Ca izpodrinil na lestvici za naslov na Defilippisa na tretje mesto osebno prevzel po prvih dveh izkušnjah vodstvo.

Carlesi je znal prisebno izk ti ugoden položaj tik pred cilj in je z močnim finišem zm ter pustil za seboj Ronchinija, je vložil priziv, češ da ga je Ca lesi oškodoval na zadnjih metrih.

Vrstni red na cilju je sledeč:

1. CARLESI GUIDO (Philco ki je prevozil 262 km v 6 ur 24'7", s povprečno hitrostjo 40,8 km;

2. Ronchini Diego (Ghigi); 3. viero Dino (Torpado); 4. Magni reste (Gazzola), 5. Pellegrini mando (Molteni); 6. Benedetti no; 7. Defilippis Nino; 8. Vig Marno; 9. Fontana Marino; Ciampi Silvano; 11 Simonetti vano; 12. Trape Livio; 13. Baldi Antonio; 14. Cribioli Franco.

LESTVICA

(po drugi dirki za naslov)
1. CARLESI GUIDO 35 točk
2. Ronchini Diego 32
3. Defilippis Nino 31
4. Pellegrini Armando 24
5. Cribori Franco 20, 6. Me in Trapé 16, 8. Baldini, Magni, S nedetti 14 itd.

TENIS

MONTECARLO, 23. — Na m narodnem teniškem turnirju je goslovan Jovanović dosegel ni uspeh. V polfinalu je premag predstavnika Avstralije v tek vanju za Davisov pokal Roya mersona, katerega je odpr 6:4, 8:6. Jugoslovan je tako že gič premagal odličnega Avstra

ITALIJANSKO NAMIZNOTENIŠKO PRVENSTVO

Boris Košuta na petem mestu med juniorji

Milič zaradi obolelosti ni nastopil

(Od našega dopisnika)

CHIAVARI, 23. — Včeraj zvečer so se v tukajšnjih telovadnicah začele borbe za državne naslove v raznih namiznoteniških kategorijah. Skoraj 300 atletov nastopa na tem zaključnem tekmovanju državnega prvenstva, med njimi en sam predstavnik športnega združenja Bor.

Med tržaškimi atleti je Košuta zasedel peto mesto v juniorski kategoriji. Na istem tekmovanju se je Crechici po dramatični tekmi, v kateri se je laže poškodoval, moral odpovedati svojemu državnemu naslovu in se zadovoljiti s tretjim mestom. Zmagal pa je Neapeljčan De Ritis, drugi pa je bil Trifoglio. Poudariti moramo, da je bil Košuta poražen samo od De Ritisa. Na tekmovanju tretje kategorije se je Košuta prebil do osmine finala, kjer ga je premagal Rauseni. Ko poročamo je to tekmovanje še v teku.

Košutovo uvrstitev smemo šteti vsekakor kot zelo ugodno, posebno če pomislimo, da ni imel nobenega drugega soigralca, ki bi z njim prenašal težkoče tekmovanja, saj se je Milič moral odpovedati zaradi bolezni nastopu na tem važnem turnirju. V ostalih tekmah so se drugi tržaški predstavniki slabo obnesli, ker jih je spremljala smola. Edino Di Benedettova je premagala svojo zadnjo nasprotnico v tretji kategoriji in tako osvojila prvi naslov za tržaške barve.

Izidi tekem Borovega predstavnika:

JUNIORJI:
Košuta - Muscas 2:0
Košuta - Lucchetti 2:1
De Ritis - Košuta 2:0
TRETJA KATEGORIJA:
Košuta - Agostino 3:0
Košuta - Luccio 3:0
Rausei - Košuta 3:1

P.zio

AVTOMOBILIZEM

S. Moss resno ranjen

GOODWOOD, 23. — Znani angleški dirkač Stirling Moss je postal danes žrtev resne nesreče, ki ga je doletela v 35. krogu avtomobilske dirke. Mossa so potegovali iz razbitin avtomobila celih dvajset minut. Takoj zatem so ga odpeljali v bolnišnico, kjer so ugotovili, da njegovo življenje ni v nevarnosti. Dirka se je končala z zmago Grahama Hilla.

* * *

PAU, 23. — Današnja 22. mednarodna avtomobilska dirka za veliko nagrado Pauja se je končala z zmago Francoza Mauricea Trintignanta, ki je progo prevozil s povprečno hitrostjo 103,764 km. Na drugo mesto se je uvrstil mehiški tekmovalec R. Rodriguez, tretji pa je bil Anglež Jack Lewis.

IVO ANDRIĆ

Travniška kronika

50. KONZULSKI ČASI

To so bile trofeje zmage nad uporniško srbsko vojsko, «ki so jo organizirali in vodili Rusi».

Neki nevidnež v kotu je zagodel z globokim molilnim glasom: «Bog je blagoslovil islamsko orožje!» in vsi navzoči so odgovorili z nerazumljivim momljanjem.

Daville, ki si niti v sanjah ne bi mogel zamisliti takega prizora, je začutil, kako se mu vzdiguje v želodcu, kako mu v ustih greni limonada in grozi, da bruhne skozi nos. Pozabil je na čibuk in gledal samo von Mittererja, kot bi pri njem iskal rešitve in pojasnila. Avstrijec je bil sam bled in prepaden, toda ker je bil že zdavnaj navajen podobnih presenečenj, je prvi našel besedo in voščil vezirju in bosenski vojski. Prizadevnost in skrb, da bi ne ostal za svojim tekmecem, sta premagala v Davillu strah in ogabnost in povedal je nekaj besed na čast zmagi, z željo za ponovni uspeh cesarskega orožja in mir v cesarstvu. Vse to je zblebetal z nekakšnim odrevenelim glasom. Zdelo se mu je, da jasno sliši vsako svojo besedo, kot bi bila tuja. Vse to so prevedli. Zdaj je vezir še enkrat povzel besedo. Zahvalil se je konzuloma za dobre želje in voščila; srečnega se počuti, je dejal, da ju vidi ob sebi v trenutku, ko globoko ganjen ogleduje orožje, ki so ga krivoprisežni Moskali sramotno pustili na bojišču.

Daville se je ojunačil in pogledal vezirja. Njegove oči so resnično bile živahnejše in so sijale v kotičkih kot kristali.

Isti globoki glas je spet povedal nekaj slovesnih, neumljivih besed.

Po Divanu se je razlilo komaj slišno mrmranje. Sprejem je bil končan. Ko je Daville videl, da von Mitterer opazuje predmete na rogožini, se je še sam ojunačil in vrgel pogled na razložene trofeje. Mrtvi predmeti iz kože in kovine so bili dvakratno mrtvi in so ležali tam bedni in zapuščeni, kakor bi bili po stoletjih izkopani in razstavljeni na soncu. Nepopisna gmota porezanih ušes in nosov je mirno počivala, okrog nje je bila nasuta sol, od krvi črna kot prst in pomešana s plevami. Iz vsega je vel oster, mrzel in žalosten duh.

Daville je nekajkrat pogledal Mittererja in nato rogožino pred sabo, upajoč naskrivaj, da bo prizor pred njim zginil kot ostudna prikazen, toda oči so mu vsakokrat našle iste predmete, neverjetne, toda resnične in neizprosne v svoji negibnosti.

«Zbuditi se!» je brzelo skozi Davillove misli, «zbuditi se, otresti s sebe to moro, vzplavati na sonce, si pomencati oči in vdihniti čistega zraka!» Ampak prebujenja ni, kajti ta nizkotna strahota je dno stvarnosti. Takšni so ti ljudje. To je njihovo življenje. Takò počno najboljši med njimi.

Daville spet začuti, kako se mu dviga v želodcu in temni pred očmi. Vendar mu je uspelo, da se je vljudno poslovil in odšel s svojim spremstvom mirno domov, kjer je, namesto da bi sedel k obedu, legel v posteljo.

Naslednji dan sta se Daville in von Mitterer obiskala brez vprašanja, kdo je komu dolžan obisk; pozabila sta, koliko vode je že poteklo od njunega zadnjega srečanja. Kar planila sta si naproti, se lep čas rokovala in si molče gledala v oči kakor brodolomca. Von Mitterer je že bil poučen o vrednosti turške zmage in o poreklu trofej. Orožje so ugrabili neki srbski četi, zastave in vse drugo so pa nabrali pri navadnem pokolu, ki so ga razkačeni in brezposelni vojaki uprizorili nad bosensko rajo nekje pri Zvorniku, med nekim cerkvenim praznovanjem.

Von Mitterer ni bil možak, ki bi se vdajal razglabljanju in ni bilo vredno še dalje govoriti z njim. Toda Davilla je mučil sprejem pri vezirju in nepretrgoma se je spraševal: Zakaj ta laž? Od kod ta odvečna, skoroda otročja podvijanost? Kaj pomeni njihov smeh in kaj jok? Kaj skriva njihovo molčanje? Kako morejo vezir, s svojim visokim pojmovanjem, na videz pošteni Sulejman paša in modri Tahir beg počenjati take stvari in celo prisostvovati takim prizorom iz nekega drugačnega, nižjega in strahotnega sveta? Kakšna je njihova prava podoba? Kaj je življenje in kaj pretehtana gluma? Kdaj lažejo in kdaj govorijo resnico?

In hkrati s fizičnim trpljenjem je čutil, kako ga muči in grize spoznanje, da nikoli ne bo mogel najti razumnega merila za te ljudi in njihova dejanja.

Še težje in hujše so bile podobne stvari, kadar je šlo za francoske koristi, torej tudi za osebni Davillov ponos in njegovo službeno prizadevnost.

Daville je po zaupnikih vzdrževal stalne stike s kapitani mest na avstrijski meji. Vsak, tudi najmanjši roparski pohod iz teh mest ali že sama novica o pripravah zanj je prisilila Avstrijce, da so v te kraje poslali svoje čete in jih pustili tam. Zato si je Daville s pomočjo svojih zvez prizadeval na vse pretege, da je slabil avstrijsko vojaško moč in držal v stalni napetosti njihove meje proti Bosni.

Med kapitani se je posebno odlikoval novski kapitan Ahmet beg Cerić, ki ga je Daville osebno poznal. Cerić je bil še jako mlad mož, zgovoren in neukrotljiv. Svojo kapetanijo je zasedel šele nedavno, po očetovi smrti. Plamenel je od želje, da bi se proslavil na meji, ki so jo tolikokrat prešli in ropali njegovi predniki. Nepremišljeno je poudarjal svoje zveze s Francozi in avstrijskemu poveljniku onstran meje pošiljal grožnje in žaljiva poročila «od Ahmet bega Cerića in francoskega cesarja Napoleona». Po stari navadi kapetanov iz Krajine je črtil in preziral vezirja, poredko je šel v Travnik in je zavračal navodila ali ukaze, naj so prišli od kogar koli.

Avstrijcem je po njihovih ljudeh na Porti uspelo, da so Ahmeta bega očrnili in prikazali kot izdajalca in francoskega plačanca. To je bilo zanje krajše, cenejše in zanesljivejše sredstvo, kakor da bi se leta in leta bodli na meji z mladim in iskrim kapetanom. Past je bila dobro nastavljena. V Travnik je prispel katilferman* za Cerića in ukor vezirju, ker trpi take kapetane in mora Porta za njihovo izdajstvo zvedeti od drugod. Vprašanje je bilo postavljeno jasno: ali odstaviti in usmrtiti osovraženega kapetana ali pa zamenjati travniškega vezirja!

Ahmet bega ni bilo lahko zvabiti v Travnik, toda spet pomagali Avstrijci. Kapetana so prevarili, da ga kliče francoski konzul na pogovor. V Travniku so ga takoj prijeli, uklenili in vrgli v ječo.

Sedaj je Daville videl, kaj je turški teror, kaj zmoreta nož in žena laž in nasilje in s kakšnimi silami se mora boriti v tem prekletem mestu.

Že naslednji dan po Ahmetbegovem zajetju je bil pred kopališčem obešen neki cigan in birič je gromovito razglasil, da je obešen zato, «ker je voščil dober dan novskemu kapetanu, ko so ga peljali v mesto». To je bilo isto ko kapetanova smrtna obsodba. Nenadoma je vse in vsakogar prevzel tisti slepi, legel strah, ki se kdaj pa kdaj spusti nad Travnik in Bosno, da nekaj ur ali dni omrtvi in zaustavi sleherno življenje, celo ptičke sel, in tako pusti sili, ki ga je razširila, da v tem času nemoteno in nemoteno izpelje tisto, kar hoče.

Daville je vse življenje črtil in bežal pred vsem, kar je dramatično. Sploh si je težko zamislil, da bi kak spor lahko imel tragičen konec kot edino rešitev. To se je upiralo vsej njegovi naravi. Zdaj je pa bil posredno zapleten v resnično, nerešljivo in brezizhodno tragedijo. V svojem razdražljivem stanju, oddaljen od gorà, zbegan in že drugo leto preganjan od vsakovrstnih težav in nevšečnosti, je Daville menil, da je v dramo tega kapetana zapleten bolj, kot je res bil. Posebno ga je bolelo, da so kapetana, kot trdi Davna, zvabili v Travnik s pomočjo rabo Davillovega imena in tako nesrečnež lahko misli, da je tudi francoski konzul soudeležen pri njegovi nesreči.

Po neprespani noči je sklenil zaprositi za sprejem pri vezirju in se postaviti za kapetana, toda mirno in zvito, da bi mu huje ne škodil. Pomenek z vezirjem mu je odkril novo Ibrahim paše. To ni bil več človek, s katerim je še pred kaj dnevi kot z bratom in prijateljem govoril o neredu v svetu in o potrebni slogi vseh plemenitih in razboritih ljudi. Kot je omenil kapetana, je postal vezir hladen in tuj. Nestrpno in skoraj začudeno je poslušal svojega «plemenitega prijatelja», kakor kaže, še tega ni naučil v življenju, da so pogovori in delo delo in da mora svojo pravo bridkost zadržati zase in vsak sam in jo reševati, kakor ve in zna. *(Nadaljevanje sledi)*

* Smrtna obsodba.

UREDNIŠTVO: TRST — UL. MONTECCHI 6-II. TELEFON 93-808 IN 94-638 — Poštni predal 559 — PODRUŽNICA GORICA: Ulica S. Pellico 1-II, Tel. 33-82 — UPRAVA: TRST — UL. SV. FRANČIŠKA št. 20 — Tel. št. 37-338 — NAROČNINA: mesečna 650 lir. — Vnaprej: celoletna 1800